

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De Ven. Patre Ludovico Blosio Abbate Lætiensi In Belgio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

DE VEN. PATRE LUDOVICO BLOSIO

ABBATE LÆTIENSI IN BELGIO.

§ I. Ludovici Blosii vita cur hic edita.

AN. CRISTI
MDLXVI.
VII JANUARIJ.Cur Blosii hic
vita edatur.

A quo scripta.

Operum Blosii
editio ultima.Lætiensium monasterii
commendatio.Opera Blosii
ordine anno-
rum, quo edita
sunt.

Etsi eorum tantum Acta Sanctorum vulgare hic constituerim, quorum sanctitas vel publica Ecclesiae auctoritate confirmata, arisque consecrata, vel antiqua populorum pietate celebrata sit; tamen virum venerabilem D. Ludovicum Blosium, nullo quidem adhuc publico cultu sed vitae innocentissimæ laude, late celebrem, præterire hoc loco nec potui nec debui, ne ingratitude accerserem: cum et Societatem nostram in ipsis suis incunabulis benigno patrocinio fovierit Blosius, et successorum par adhuc constiterit in nostrum Ordinem benevolentia; ac præsertim Antonii Winghii quarti a Blosio Lætiensium Abbatis, de quo fuse in Prolegomenis actum, accedebat, quod cum Blosii lucubrationum immensus ubique fructus exstiterit, gratum fore Lectoribus existimarem, ejus quoque mores ac vitam nosse, cujus ita libri probarentur.

2 Vitam vero hanc ex monasterii Lætiensis archivis, et aliis documentis, ac testibus fide dignis concinnavit quidam ex Ordine S. Benedicti sacre Theologiæ Doctor. Sed cum eam Lætiensibus obtulisset, priusquam ederetur in lucem, ordinem rerum narratarum, ac stylum ii, præsertim vero Wingius Abbas (ut erat acerrimi iudicii) varie mutarunt, ut alia videri jam vita posset: quare et nomen reticendum Auctoris illius prioris, ipsimet, Lætiensibus, ac nobis, aliisque amicis visum.

3 Ea vita edita primum est cum Blosii operibus, quæ anno MDCXXXII eruditissimis scholæ a se illustrata, novoque ordine digesta, eleganter excudenda curarunt Lætienses, cum amplissima trium nobilium Academiarum Coloniensis, Ingolstadtensis, Duacensis approbatione. Addiderunt plurima illustrium hominum ac doctrina clarorum de vita et scriptis Blosii elogia, quæ hic prætermittimus: tum varia Prolegomena de Blosii operibus auctis ornatisque; quorum tertium articulum, qui catalogum eorumdem operum chronologicum continet, hæc transscripsimus, quoniam ad vitam quoque videtur pertinere. Biennio post edidit Gallice Stephanus Binettus noster librum de præcipuis fundatoribus religiosorum Ordinum, quorum imagines in choro Ecclesie Lætiensis cernuntur, atque in iis Blosium quoque memorat, non novi Ordinis auctorem, sed antiqui monasterii reformatorem; proferturque in dedicatoria triptici se generis Sanctos Lætiis vidisse, mortuos, in reliquiis; pictos, in tabulis; vivos, ipsos scilicet Religiosos et Abbatem Wingium; horum tamen laudatione sibi ab ipsis interdictum. Sed nec omnino potuit nihil dicere, et ut taceret ipse ceterique scriptores, silvæ ac colles vicini loquerentur, qui ab eorum sanctimonia exultare quodammodo, ut illæ ad transitum filiorum Dei Arabicæ cautes, videntur.

§ II. Scripta Blosii, ex Lætiensium Prolegomenis.

Lectori non ingratum fore credidimus, si hoc loco ipsum temporum ordinem, ac quasi natales scriptorum Blosianorum annos præmitteremus. Illud eo fecimus libentius, quod Jacobus Frojus noster (qui primus opera omnia Blosii in uno volumine juncta edidit) etsi eundem ordinem secutum se fuisse existimet (prout videre licet in ejus Præfatione) non tamen per omnia eum est assecutus, quod saltem in conclavi animæ fidelis patet cui locum tribuit longe ante Psychagogiam; cum Blosius ipse in Epistola, quæ est sub fine Conclavis, suadeat illi cui scribit, ut Psychagogiam in manusumat, quam dicit se superioribus annis collegisse ex Sanctis Augustino et Gregorio.

3 Et quidem etiam Blosius primo omnium in adolescentia sua Comparisonem Regis et Monachi ex Græco D. Chrysostomi Latinam fecerit, nos tamen

(quod ejus opusculi non tam auctor fuerit quam interpres) cum Arnaldo Wion, Antonio Possevino, et aliis, primum ejus fetum seu opus numerabimus Speculum Monachorum, quod edidit Blosius sub nomine Dacryani Abbatis (qui non est alius a Blosio, ut Articulo vi et vii eorumdem Prolegomenon solidis argumentis demonstratur) excudente Bartholomæo Gravio Lovanii in 4, anno 1538, qui erat octavus circiter Abbatialis præfecturæ. Idem Speculum secundo recudi curavit ab eodem Gravio anno 1549, in 8, adjectisque Epistolam *duodecim Documentorum sub eodem nomine Dacryani, cum brevibus Appendicibus ad singula Documenta: quas Appendices fusiores postea reddidit, et Documentis iisdem iterum subjunxit in Enchiridio parvulorum; præmissa insuper præfatiuncula, quæ in secunda Speculi editione deest: et Documenta variatis subinde verbis, aliter in una quam in altera editione apparent. Subjicit huic editioni secunde Rhythmicam salutationem ad Jesum et Mariam: eidemque prefixum est privilegium Cæsaris, datum anno 1538, in quo dicitur hoc Speculum a Ruaro Tappero Lovaniensis Academiæ Cancellario visitatum et permissum.

6 Canonem vitæ spiritualis scripsit anno 1539, ut videre et in ejus Præfatione ad Cardinalem Quignonium. Eundem Canonem, adjectis Epitome Vitæ Christi ex quatuor Evangelis, Cimeliarchio piarum precularum, Medulla Psalmodiæ, et Officio brevi Horarum de Jesu et Maria, iterum edidit (sed sub titulo Paradisi animæ fidelis) anno 1540, per Guilielmum Montanum Antverpiæ in 8, Ruaro Tappero et aliis Theologis approbantibus. Seorsim deinde Canon vitæ spiritualis auctus et expolitus anno 1549, in 8, prodiit Lovanii apud Gravium, adjecto ad calcem Jubilæo amantis animæ. Huic editioni præfigitur aliud Cæsaris privilegium anni 1547, quo dicitur tam Canonem istum quam sequentes quatuor libellos, Cimeliarchion scilicet, Enchiridion, Psychagogiam ac Collyrium ab eodem Ruaro Tappero visitatos esse et approbatos. Hanc Canonis editionem iteravit in 12, Wolfgangus Ederus Ingolstadtii, anno 1585, addiditque Endologias, Preces, et Meditationes ad septem dies hebdomadæ accommodatas.

7 Cimeliarchion valde diversum a priori in lucem emisit Blosius, excudente Gravio anno 1549, in 8. Rejctis enim in alium librum, quem post scripsit, et piæ Preculas inscripsit, plerisque primæ editionis Endologiis, alias novas Endologias ac devotas Orationes substituit, et sub finem ante Præcationem ad Jesum Psalmum cxviii interseruit, divisum in xxii octonarios, tamquam xxii, ut ait, breves Psalmos: quem etsi nos in nostra editione, Jacobum Frojum secuti, ut satis notum, omisimus; epigraphen tamen Psalmo a Blosio præfixam Lectori exhibere volumus; quia pia est, et ab iis qui Psalmum illum toties in Officio divino recitant serio expendenda. Est igitur hæc: Psalmodia miræ suavitatis miræque virtutis, in cujus singulis pæne versibus anima fidelis verba sua amanter ad Deum dirigit, et gratum miscet cum eo colloquium, per legem, mandata, præcepta, testimonia, vias, justificationes, judicia, eloquia, et similes dictiones, quæ in ipsa Psalmodia frequenter repetuntur, ut intelligatur lex dilectionis, et amabilis Dei voluntas. In fine hujus Cimelarchii, sic innovati, ita loquitur Auctor: Hic finem Cimeliarchio Precularum piarum imponimus. Statuimus enim, si Deus concesserit, brevi scribere Enchiridion parvulorum, in eujus calce etiam Præcationes et Doxologias aliquas adjiciemus.

8 Enchiridion

1527
Comparatio
Regis et monachi,
versa.1538
Speculum monachorum.
Epistola 12
Documentorum.1539
Canon vitæ
spiritualis.1540
Paradisus
animæ fidelis.1549
Cimeliarchion.

8 Enchiridion parvulorum eo ipso anno 1549 quo promisit, præstitit et publicavit per Gravium in 8, libris duobus : quorum prior habet Epistolam xii Documentorum sub nomine Dacryani, nonnihil variatis verbis a prima editione, cum uberrimis et devotissimis Appendicibus : posterior præcipue versatur in præparatione ad felicem mortem. Huic editioni in fine addita fuit a Blossio hæc conclusio opusculi : Qui precandi laudandique Deum studio impensius delectatur, si ei ista minus sufficiunt, habet totum Psalterium Davidicum, habet et alias Orationes atque Doxologias eximias a Patribus conscriptas. His immorari poterit secundum gratiam sibi cælestis concessam. Nos quoque nuper edidimus Cimeliarchion piarum precularum : in cujus calce posuimus precationem unam ad Jesum singulariter utilem his qui ad profectum virtutum contendunt, et huic subjectimus alteram continentem Commendationes quotidianas. Quam conclusionem quia in posterioribus editionibus Auctor sustulit, et in editione Froji ac sequentibus desideratur, nos in textu reponendam non judicavimus.

9 Prodiit eodem anno 1549, Psychagogia ex sanctis Patribus collecta, excudente Bartholomæo Gravio Lovanii in 8, hanc post in 12 impressit vidua Martini Nutii anno 1560.

10 Collyrium hæreticorum paullo post evulgavit Blossius, et excudit Gravius anno 1549 in 8, in cujus præfatiuncula aliquot a se editos libellos enumerat, his verbis : Edidimus autem ista : In adolescentia vertimus e Græco libellum Divi Joannis Chrysostomi, in quo Rex cum vero Monacho comparatur. Postea diversis temporibus scripsimus Canonem vitæ spiritualis, Cimeliarchion precularum, Enchiridion parvulorum, Psychagogiam ex Augustino et Gregorio beatissimis Pontificibus collectam, ac Postremo istud Collyrium. Quæ Opuscula nostra incompta et inveniusta ut in æternam gloriam Dei cedant, vehementer optamus : atque ea judicio Ecclesiæ Apostolicæ, correctionique Patrum orthodoxorum libenter submittimus.

11 Adjuncta Collyrio tunc fuit Comparatio Regis et Monachi, quam ex Græco D. Chrysostomi Latine reddiderat D. Blossius adolescens anno 1527, Nicolai Clenardi Græcæ linguæ peritissimi litteris eruditus. Dedicavit eam nobili adolescenti Johanni Molebasio, quicum in studiorum curriculo adoleverat. De hoc Collyrio (ut de aliis Controversiarum Fidei a Blossio feliciter ac fortiter pertractatarum argumentis) observationem nostram inveniet Lector ad Sectionem decimam, quæ Defensio fidei inscribitur.

12 Sacellum animæ fidelis circa annum Christi 1549 lucem aspexit. Complectitur autem Tabellam spirituales, Preculas pias, huc ex prima Cimeliarchii editione (ut superius diximus) translatas, Endologias ad Jesum et Mariam, Dicta quorundam Patrum vere aurea, et Medullam Psalmodiæ. Hanc Medullam Psalmodiæ prius in Paradiso animæ evulgatam sub Græco titulo Myelodochii, post nonnihil a Blossio immutatam, et huic Sacello dedicatam, tandem ad veterem sedem Paradisi animæ fidelis revocavimus.

13 Institutionem spirituales conscriptam esse a Blossio anno 1551 constat ex Epistola præfixa ad Florentium de Monte : quam observet Lector plenam esse zeli pietatis et doctrinæ Blossianæ contra depravatos mores hominum indevotorum, et impudentem pervicaciam hæreticorum. Conjuncta est Institutioni Appendix ex Joanne Thaulero et aliis : item Exercitium piarum precationum cum Endologiis : Apologia etiam pro Joanne Thaulero contra Eckium, laudata a Cardinale Bellarmino libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, et ab Antonio Possevino in Apparatu, dum agunt de Joanne Thaulero. Excusaverunt hæc omnia junctim Lovanii ab Antonio Maria Bergagne in 8, anno 1553, visa prius et admissa a Petro Cur-

tio Pastore S. Petri, post Brugensium Episcopo. EX PROLEGOM. LATIENSUM. 1553 Regula Tironis.

14 Brevis regula Tironis spiritualis impressa est cum Institutione præcedenti anno 1553 et iterum separatim in 16, ab eodem Bergagne anno 1555, additis Pii aliquot exercitiis, et xii Præceptiunculis; approbante eodem Petro Curtio.

15 Consolatio pusillanimum, quæ est vera panacea curandis omnibus animorum afflictorum et desolatarum conscientiarum ægritudinibus, prodiit apud Martinum Nutium anno 1553, in 12, addita est Consolationi Paraclesis ex Scripturis desumpta : quam ex Paradiso huc Blossius ipse transtulit. Consolatio iterum excusa est anno 1559, eadem forma apud Martini Nutii viduam.

16 Margaritum spirituale in lucem exiit Lovanii in 8, per Joannem Waem anno 1553, continet vero Epitomen Vitæ Christi ex quatuor Evangeliiis, longe copiosiore ea quam in Paradiso ante collocaverat Blossius; Explicationem Dominicæ Passionis fere ex Thaulero collectam; Farraginem utilissimarum institutionum; Articulos Vitæ Christi; Ignariolum divini amoris; Exercitiola quædam divinarum precationum; sex Psalmos miræ suavitatis et virtutis.

17 Conclave animæ fidelis (in quo reperiet Lector Speculum spirituale, Monile spirituale, Coronam spirituales, Scrinium spirituale) prodiit Antverpiæ anno 1558. Rursum ibidem anno 1564, apud viduam Martini Nutii in 12.

18 Faculam illuminandis hæreticis et ab errore revocandis prætulit, et extremo partu quadriennio ante mortem in lucem protulit Blossius anno 1562, edente Petro Zangrio Lovanii in 12.

19 Ecce tibi, pie Lector, per annos xxiv, fecunditatem egregiam Ludovici Blossii Abbatis nostri : qui licet tum publicis Ecclesiæ et patriæ rebus, tum privatis nostri monasterii in meliorem formam restituendi curis, tum aliis impedimentis distractus esset, tam varia nihilominus in animarum utilitatem Opuscula, seu ascetica, seu polemica, Deo inspirante et adspirante, evulgavit. Hæc Opuscula seorsim suis temporibus edita, veluti membra disjecta in unum corpus collegit primus omnium Blossii Operum in uno volumine junctorum evulgator Jacobus Frojus, Confrater noster, Blossii discipulus, qui semper a nobis cum gratæ memoriæ commendatione nominandus est, quique deinde Hasnoniensium Abbas fuit. Nec edidit tantum, sed et variis Capitum argumentis ac notulis aliisque ornamentis illustravit, ut in sua Præfatione testatur. Impressit autem Lovanii Joannes Bogardus anno 1568, in folio, biennio post piæ Auctoris ab hac vita transitum, approbante Laurentio Metzio S. Theologiæ Licentiato, eo qui deinde Silvaducensis Episcopus fuit. Postea Colonia anno 1572 et 1589, apud heredes Materni Cholini iterum in folio eadem Blossii Opera prodierunt. Rursum in 4 ibidem apud Bernardum Gualterum anno 1606, 1613, 1618 et 1625. Denuo in 4, 1622 Parisiis apud Societatem minimam. Denique Augustæ Vindelicorum 1626, tomulis quinque in 12, apud Andreæm Apergerium, edente et recensente Romano Hay Ordinis nostri in Suevia monacho.

20 Habent et istam laudem hæc Opera, quod variis variarum gentium linguis, Germanica, Belgica, Hispanica, Italica, Gallica, Anglica, translata sint. Unde facile patet, quanto omnium gentium applausu ac fructu sint excepta. Quid? quod annis paucis sexies ac sæpius sermone Hispanico recusa sunt? Neque intra Europam aut fervor hic ea legendi stetit, aut fructus. In ipsas Indiarum Provincias navigavit. Illuc enim, ut viri ejusdam venerabilis, ex nostri Ordinis Hispaniensi Congregatione, gravissimo testimonio didicimus, frequentissima Blossianorum Operum exemplaria transmissa sunt : nunquam tot tamen, ut ardentissimam fidelium devotionem satiarent.

VITA

Enchiridion parvulorum.

Psychagogia.

Collyrium hæreticorum.

Sacellum animæ fidelis.

1551 Institutio spiritualis.

EX PROLEGOM. LATIENSUM. 1553 Regula Tironis.

1553 Consolatio pusillanimum.

Margaritum spirituale.

1558 Conclave animæ fidelis.

1562 Facula.

Blossii opera simul omnia edita.

Plurimis linguis versa.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

VITA.

PRÆFATIO AUCTORIS.

Reverendis in Christo Patribus ac Dominis religiosissimis, sub Regula S. P. Benedicti Deo famulantibus, ejusdem Regule professor perpetuam felicitatem.

*Ocasio vite
hujus scriben-
da.*

Cum ab exordio religiosæ conversationis meæ, adeoque ab ipso tirocinio in Ordine S. P. N. Benedicti plurimum spiritualis alimenti haussem, ex scriptis Asceticis venerabilis Patris Ludovici Blosii, magno incensus fui desiderio ejus vitam et res præclare gestas propius ac penitus cognoscendi. Neque enim dabatam, quin eximia totius vite ejus actio, et quasi rediviva forma, acriores mihi ad virtutem stimulos adderet, cui vel muta præcepta, et adumbrata scriptis imago tantum amoris adhuc tironi instillasset. Inita itaque cum Lætiensibus Monachis familiaritate, nihil habui antiquius, quam ut a religiosissimis illis Patribus de venerabilis Blosii moribus ac sancta conversatione inquirerem: quæ postquam summa cum animi mei voluptate cognovi, primum mirari cœpi, tam præclaras eximii hujus Patris actiones, tamdiu nimia prope filiorum modestiâ occultatas: tum vero enitendum mihi putavi pro viribus, ut abrupto inutili eorum silentio, tantum Ordinis nostri ac Belgii decus merita gestorum laude claresceret: non satis arbitratus ejus dignam memoriam ab interitu et oblivione vindicari, sive scriptis libris, pietate ac divino spiritu refertis, qui passim circumferuntur, ac piorum teruntur manibus; sive insigni illo elogio, quod, exhibito a Lætiensibus argumento, Aubertus Miraus adornavit, nisi etiam historica vite sanctioris narratio accederet, cum publico bono, tum privato emolumento eorum, qui haustis a librorum ejus lectione salutaribus documentis, plus animi et vigoris ad imitandum conciperent, inspectis in Auctore ipso virtutum exemplis. Tardius enim multo animos hominum haustæ auribus præceptiones solent permoveere, quam quæ oculis ipsis conspecta sunt exempla.

In Elog. Belgic.

2 Quapropter constitui, quæ ex variis Lætiensibus Monasterii scriptis, et fida relatione seniorum Patrum (quorum nonnulli ipsius Blosii fuere alumni) aliisque veracibus testimoniis, ac monumentis certissimis didici, in unum colligere, et publico dare: sperans non ingratum hunc meum laborem iis fore, qui piissimi hujus viri instructionibus, magno spiritualis profectus incremento, perfuerunt. Et quamvis indecorum videri possit, ut infimus et imperfectissimus Monachus summi et perfectissimi exemplar, non satis dignis coloribus adumbratum, palam omnibus spectandum exhibeat; spero tamen huic meæ contentioni ac studio facile ignoscendum, tum ab iis censoribus qui puriore oculo alienas actiones judicant; tum præsertim a Deo, qui non tam opus ipsum, quam sincerum, quo suscipitur, affectum solet intueri. Neque aspernabitur, uti confido, conatum hunc meum, sed pro sua benignitate efficiet potius, ut cupidis religiose perfectionis, et Blosianæ virtutis æmulis, non inutilis ingratusve reddatur.

*Unde hauservit
Auctor quæ
scribit.*

3 Hanc autem opellam meam, venerandi Patres ac Domini, vobis potissimum inscripsi, quo majorem in mentibus vestris orexim excitarem, ad gustanda, et identidem ruminanda pia venerabilis Blosii scripta; quæ in assequendo propius Regule nostræ spiritu, ceteris, quæ hactenus prodierunt in eandem Regulam, lucubrationibus, peritissimorum ejusdem Interpretum judicio, longe antecellunt. Vos vero etiam atque etiam rogo, ut quidquid affectus meus non tam lambendo

perpolivit, quam parturiendo effudit, id pari candore æqui bonique consulere, et apud Deum mei memores esse dignemini.

CAPUT I.

Blosii Ortus, Patria, Parentes.

Natus est Ludovicus Blosius ex antiqua et illustri Blosiorum et Barbansoniorum stirpe, Pontifice Maximo Julio II, Maximiliano I Imperatore anno Domini MCVI, ineunte Octobri, in eo Provincia Leodiensis pago, qui non procul ab Hannoniæ oppido Bellomonte situs, Donum-Stephani, vernacule Donstienne appellatur, castro maternæ ditionis. Blosianæ porro familiæ stemma (quod vulgo de Blois) ab illustrissimis Majoribus, Blesensibus videlicet et Campaniæ Comitibus, Gallia universa et utraque Britannia nominatissimis, genus longo ordine deducit. Barbansonia autem domus, et excellentissimos Principes numerat, et inter principes domos in Belgica Nobilitate censetur. Ex hoc utrimque perillustri sanguine Ludovicus patrem habuit Adrianum Blosium, Gerardi Blosii Jumignii Toparchæ ex Margarita Hennin filium, Jumignii quoque et Warelarum insuper Toparcham: qui Philippo Austriaco Regi Hispaniarum ejus nominis primo, ac Belgicarum Provinciarum Principi a Consiliis simul et Cubiculis fuit: matrem Catharinam Barbansoniam Joannis Barbansonii filiam, et pagi Donstienne, Ludovici natalibus magis exinde nobilitati, heredem ac Dominam. His parentibus, non minus virtutis gloria quam generis splendore claris, ortus Blosius, ad omnem domesticæ pietatis exercitationem a teneris unguiculis educatus est.

*Blosii patria,
genus, parentes.*

5 Ex eodem lectissimorum conjugum parentum suorum thoro habuit Ludovicus fratres germanos quinque, Guilielmum, Carolum, Richardum, Adrianum, Gerardum: sorores quatuor, Margaritam nempe et Antoniam a Andanenses ad Mosam, Franciscam ac Catharinam b Monasterienses ad Sabin in agro Namurensi Canonicas. Fratres domesticæ nobilitatis gloriam, tum bellicæ armorum laude, tum fide erga Principes inconcussa, tum officiis in Rep. præclare obitis, illustriorem reddiderunt. Guilielmus natu primus Serenissimæ Hungarorum Regine Mariæ Austriacæ, Belgii pro fratre suo Carolo Caesare Gubernatrici, a Consiliis et domesticis officiis fuit, ac Regii stabuli Præfectus; Adrianus, et militares ordines duxit; et Avesnas primum, deinde etiam Carolomontem, Richardus Bellomontem, limitanea Gallis Belgii oppida, insigni in Principem fide gubernarunt. Atque Adriani quidem proprium illud decus memoratur, cum sæpe cum hostibus congressus sit, nunquam eum pedem retulisse, sed semper eis terrori fuisse; suis militibus ita carum, ut passim Patrem appellarent. Carolus Leodii in celebri D. Lamberti Ecclesia Canonicus, et ad D. Martini Præpositus fuit, Richardus autem et mundanarum curarum pertæsus, abdicatis honoribus, privatus Lætiis apud fratrem extremos vite annos religiose exegit.

*Fratres ac
sorores.*

a
b

6 Ludovicus vero, quam a Majoribus generis claritatem acceperat, eam calcato mundi fastu per humiles et abjectas Christi consiliorum vias ambulando, vitæ innocentia, caelestium rerum meditatione, Religiosorum statutorum observantia, asceticorum librorum pietatem atque eruditionem spirantium elucubratione, præclaro denique virtutum splendore, et filiorum sanctorum spirituali stemmate, ut in toto vitæ decursu ostenditur, varie illustravit. Fratribus etiam sororibusque ad unicam et veram virtutis nobilitatem sequendam exemplo prævit. Nam ut reliquos prætermittam, Francisca natu minima, sed virtutum æmulatione maxima, ut sanguine ita et animo

animo germana Ludovici soror, fratrem suum spiritalis vitae ac viae patrem ducemque secuta, mundi pompis ac vanitatibus nuntium remisit, ac relicto etiam propter amorem Jesu Christi canonicatu, humilitatem ac solitudinem prætulit, æternæque se virginitati consecravit. Ut vero fratris sui piis adhortationibus tanto opportunius liberiusque frui posset, quanto a turba semotior esset, facultatem petiit et impetravit, ut sibi liceret in cubiculo Lætiensi castris (id aquis cinctum, et a Religiosorum claustris sejunctum, non procul ab ecclesia, belli temporibus securitati, pacis excipiendis hospitibus servit) seorsim vivere, ibique ad finem usque vite soli Deo, sub fratris sui directione, vacare. Quam solitudinem adeo tenere et arcte complexa est, ut decem totos annos, quibus fratri supervixit, alio pedem non extulerit, quam ad oratorium Lætiense, quotidianis precibus persolvendis, ubi cavendis oculorum ac mentis divagationibus, pluteo undequaque concluso (quem frater ejus rei gratia erigendum curaverat) se continebat, Deumque precabatur. Hanc qui videret ab ore fratris et magistri pendente discipulam, quod de sororibus Sanctorum Nazianzeni, d. Bernardi, Thomæ Aquinatis fraterna institutione ad pietatem formatis, accepimus, jucunda memoria recoleret, et vere felicem tali fratre Franciscam diceret, eamque ut olim S. Benedicto e Scholasticam, B. M. Guntardo primo Lætiensium Abbati/Hiltrudem; ita Ludovico spiritalium alumnam, et nobilissimarum virtutum heredem a Deo datam prædicaret.

7 Hæc pauca ex multis de domo et sanguine Ludovici prætermittenda non videbantur. Quamvis enim laus veræ nobilitatis propria virtute comparetur, nec aliena gloria cujusque felicitas aut magnitudo metienda sit; non parum tamen dignitatis Ludovico accedit, tum quod calcato secularis nobilitatis fastu, humilem in Religione, Christi exemplo, vitam elegit; tum quod fratribus sororibusque suis ad nobilitatem animi, præclaris virtutibus sectandam, qua doctrinæ monitis, qua vite exemplis facem præluxit.

a De Andanensi, sive Andennensi Canoniarum Collegio ægenu xvii Decemb. ad vitam S. Begge fundatrix.

b Monasterium hoc, quod nunc est nobilitum Canoniarum, in honorem S. Petri ædificavit S. Amandus Trajectensis Episcopus, de quo vi Februar.

c S. Gorgonia soror S. Gregorii Nazianzeni colitur ix Decemb.

d De B. Humbelana sorore S. Bernardi ægenu xxi August.

e De S. Scholastica x Februarii.

f De S. Hiltrude xxvii Septemb.

CAPUT II.

Educatio. Apud Carolum Principem commotio. Ad Religionem vocatio.

Nobilitatem sanguinis a parentibus acceptam, egregia indole, ac præclara educatione multo Blossius reddidit illustriorem. Ornatus namque iis erat animi dotibus ac corporis, quæ non stirpis dumtaxat splendori augendo, sed et sorti, ad quam divinitus destinabatur, mirifice congruebant. Mores candidi et suaves, ingenium docile et ad divinam humanamque scientiam capessendam factum. Super omnia in eo eminebat lenitas quædam animi et mansuetudo, quam cum lacte matris imbibitam, vel potius e cælo hauritam, in omnem deinceps vitam conservavit. Quibus ille rebus id assequabatur, ut omnibus quibuscum familiariter ageret, carus acceptusque esset. Nemo erat qui pueri indolem propius inspiceret, qui non illustre aliquid de eo in posterum præsigiret.

9 Domesticæ educationis apud parentes singularis sollicitudo et cura fuit, ut ad pietatem imprimis ab ipsa infantia instrueretur. Deinde ut ad honorum gradus ac titulos, quos ei perillustres spe ac voto designabant, facilius posset pertingere, ad aulam Caroli Belgarum Dynastæ (qui deinde quintus ejus nominis

Romanorum Imperator fuit) proficisci jubent, ut sub tanti Principis tutela et favore, pueris honorariis adscriptis, ad altiora munera aditum sibi paulatim aperiret. Commorantem in aula sua Carolus, præclara ejus indole ac moribus placidissimis delectatus, insigni complexus est benevolentia; quam reliqua omni deinde ætate retinuit, pietatis ejus ac doctrinæ singularis præclara opinione mirifice auctam, quam et multis est argumentis testatus. Eum enim jam Abbatem factum sibi ab Eleemosynis esse jussit: eoque, cum dulcissimæ sanctitatis veneratione, et familiariter in spiritualibus animæ negotiis utebatur, et ad gravia Reip. negotia privatim eum in consilium adhibebat, et libros ejus asceticos libenter lectitabat, et illustriores Ecclesiasticæ dignitatis infulas offerebat. Gratiæ nempe omnis, qua apud Cæsarem propecta jam ætate valuit plurimum illo pueritiæ contubernio prima jacta sunt fundamenta.

10 Teneram igitur ætatem Blossius in Aula Caroli Principis inter illustres ephebos transegit, illis artibus moribusque imbutus, quibus generosus quisque adolescens ad gloriam niti, et nobilium parentum expectationi respondere debet. At vero parentum cogitationes splendidas magis quam salubres de Ludovico, quem ex aulicæ fortunæ tirocinio in gloriam tanta nobilitate dignam abiturum sperabant, ad meliora consilia convertit Deus; atque consuetis aulicæ juventuti exercitationibus, ac bellicis rudimentis occupato, hanc Crucis complectendæ, calcandi mundi, Religionis ineundæ, ad cælum adspirandi præclaram occasionem objecit. Luculentam in capite plagam accepit, incerto quidem casu, sed Dei providentia jam tunc omnia ad salutem Blossii multorumque aliorum disponente. Curando vulnere dum chirurgus artem manumque impendit, ferro hiatum pertentans, deprehendit plagam sanari non posse nisi per incisionem dilataretur. Qua de re cum Blossium monuisset, et ut id vellet ac pateretur facile persuasisset, ex eo sciscitatus est, qua figura vellet cicatricem induci. Volo, ait Ludovicus, Crucem Burgundicam. Ita factum fuit, non sine adstantium atque ipsius adeo Blossii præsigio; qui per piam allusionem quodammodo de vite mutatione vaticinans, se hoc velut stigmatem Crucis inustum in perpetuum Jesu Christi crucifixi servitutum addicendum dixit: ut, qui per lusum jocumque Crucem acceperat, Crucem deinde suam sponte et serio tolleret, Christumque in cruce fixum sequeretur. Ex hoc sane velut novæ vite symbolo sancta sua consilia auspiciatus est, vanitatem cum pietate, et jugum diaboli cum jugo Christi commutandi. Mox enim ab hoc vulnere capitis curato, vitale cordis vulnus accepit; et gaudium mundi in tædium, honoris desiderium in fastidium, divitiarum copia in nauseam versa est: cumque amarescerent illi terrena delicia, alias sibi in Religiosæ vite paradiso voluptates querendas, et a Caroli castris ad Christi vexillum, Crucisque militiam, transeundum esse, Deo inspirante, decrevit. Felix omnino capitis vulnus in Blossio, quod pectus sanctis Dei consiliis aperuit. Honorum igitur opumque fluxarum, ac voluptatum contemptor, annum agens vite decimum quartum, spes et cogitationes suas ad sæculi fugam, et Religionis ingressum, ab aulica vita transtulit; vel in hac sua a teneris conversione S. P. N. Benedicti imitator, qui (teste S. Gregorio Magno) ab ipso pueritiæ suæ tempore, quo temporaliter libere uti potuisset, desepit jam quasi aridum mundum cum flore; et eum quem quasi in ingressum mundi posuerat, retraxit pedem.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.
Ad Aulam
mittitur.

Carolo V ca-
rus.

Vulneratur.

Hinc conver-
sionis occasio.

Præf. lib. 2
Dialog.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

CAPUT III.

*Tirocinium vitæ cœnobitæ in monasterio
Lætiensi : ejusdemque monasterii descriptio.*

*Fili Lætiensis
monachus.*

Cum hæc novæ ac spiritualis vitæ consilia divinitus immissa cepisset Blossius, non diu, quod potissimum cœnobium ingrederetur, deliberavit : nam et parentum voluntate, et quod ob viciniam patriæ ei notius esset, Lætiense illico delegit, in quo sese novus pugil religiosi instituti spirituali tirocinio erudiendum traderet. Nec vero in prima illa adolescentia advertere potuit mores illius monasterii tunc minus religiose compositos; tum quia non est illi ætati propria illa prudentia, tum quia multa ejusmodi in meliorem partem ab externis vertuntur.

*Id monasterium post
vire illustravit.*

12 Certe docuit optimus eventus, divina Blossium manu in hac electione ductum fuisse, ut paulo post domesticis illius monasterii malis mederetur : quod deinde ab ipso Religiosæ vitæ exemplis, et conditis præstantibus regularis disciplinæ Statutis, additis variis tam domui quam Ecclesiæ ornamentis, scriptis toto orbe evulgatis, ac postremo venerandi corporis illic depositi exuviis, mirifice est illustratum. Hujus Monasterii descriptionem, in gratiam multorum, qui forte de solo nomine illud noverunt, et quia ad vitæ Blossianæ nonnullam illustrationem faciet, hac occasione hic proponere, nec injucundum Lectori nec inutile fore putavi.

Ejus situs :

13 Lætia ergo, vel Lescia antiquo vocabulo (quo etiam S. Bernardus Epist. 326, usus est) vernacula Galorum voce Liessies, quod lætitiæ fere obsoleta vel corrupta nonnihil voce sonare videtur, aut lætitiæ sedem, quasi Liesse-icy diceretur; locus est in finibus Hannoniæ, agro Galliæ qui Theorascia dicitur, conterminus, Helpræ fluvio impositus, silvis fere in ambitu et colliculis in modum coronæ cinctus. Nongenti prope anni numerantur ab Heroicis illis Pipini Gallorum Regis temporibus, quando vir illustris Wibertus de Pictavia Comes, Regi percarus, pertæsus invidia, ut Annales Lætienses loquuntur, quæ contra eum in Aula Principis ardebat, Lætiensem illum locum, tanquam honorarium donativum ab eodem Rege postulavit, et impetravit; in quem veluti portum ab aulica jactatione, tranquillitati privatæ pietatique consulturus, cum dulcissima conjuge Ada nobilissimi Gallici stemmatis femina, et liberis familiarique, se subduceret. Ea caussa inibi monasterium religiosi viri S. P. Benedicti Regulam professis extruxit, et S. Lamberti Tungrorum, seu Trajectensium Episcopi, a non ita pridem Martyrum corona donati nomine inscripsit et honoribus consecravit.

fundatio :

a

1 Abbas.

*Hiltrudis
virgo sancte
vixit.*

Hoc cœnobium, Wibertum cum illustrissima uxore Ada conditorem; B. M. Guntardum Wiberti et Adæ filium, Abbatem primum; S. Hiltrudem Guntardi sororem, dotatricem, jucundissima memoria sanctitatis, cum benedictione agnoscit, et cum gratiarum actione veneratur. Hæc est illa Hiltrudis Lætiensium Patrona, quæ repudiatis Hugonis Burgundiæ Principis nuptiis, e parentum domo ad tempus profugit, et relicta ibidem sorore sua unica, Berta nomine, quæ Hugoni nuberet, suam ipsa virginitatem illibatam Christo sponso, ab Episcopo Cameracensi rite velata, consecravit. Quia vero virginibus latere tutissimum didicerat, solitudinis amore habitationi suæ delegit humilem cellulam Oratorio Religiosorum contiguam; in qua per annos septemdecim reclusa, divinis officiis et sanctis contemplationibus cælestem vitam in terra duxit, et ferventibus fratris sui Guntardi sancti Abbatis adhortationibus desideria bonorum æternorum in semet accendit, donec vocante Sponso ad eum feliciter migravit; Sanctorum catalogo Fastis Ecclesiasticis ad xxvii Septembr. adscripta.

14 Hoc fraternæ pietatis erga sororem exemplum sicut olim a S. P. N. Benedicto et S. Scholastica acceptum, Guntardus in S. Hiltrude æmulatus est, ita nuper in Francisca Ludovicus (quod mox diximus) innovavit. Extant autem apud Lætienses non moritura sanctæ familiæ et de cœnobio a se fundato tam præclare meritæ monumenta. Nam sanctissimi parentes, pia et sancta donatione hereditaria, omnem possessionem suam, (Berta sine liberis defuncta) filię Hiltrudis fidei commiserunt; ea lege, ut post mortem ipsa ex testamento paterno Lætiense monasterium ultimis tabulis heredem scriberet. Hoc testamentum illi ipsi parentes, Hiltrudi superstites, in filię sepulchro, non procul a cellula jam dicta, condi et assertari voluerunt : quibus deinde vita functis, pienssimus filius Guntardus Abbas parentavit; servata ad amussim ultima eorum voluntate, pietatem spirante, qua jusserant in ecclesiæ limine, seu porticu, sua corpora condi; tum quod se reputarent indignos, qui interius humarentur, tum quod sperarent ea ratione se plus auxiliarium precum a transeuntibus et calcantibus fidelibus (monumento tacite admonente) obtenturos. Demum ipse B. Guntardus, sanctissime vita functus, religiosissimorum Fratrum manibus in medio Oratorii sepultus est. His incunabulis, his fundatoribus in Domino gloriatur Lætia natam se et educatam. Quæ deinde pia posteritatis diligentia sacro et inestimabili Reliquiarum thesauro aucta atque ornata, non tam censuum aut fundorum amplitudine, vel dominiorum auctoritate, vel subtractionum pompa, quam parsimonie vectigalibus, disciplinæ regularis, et religiosæ hospitalitatis laudibus, commodissimis denique ad usum vitæ monasticæ officinis et habitationibus (quarum omnium splendorem ac decus venerabili Blossio debet acceptum referre) inter celebres Hannoniæ Abbatias computatur.

Lætiens dotat.

*Celebre nunc
id monasterium.*

15 In hanc, Deo duce et auspice, ingressus Ludovicus annos natus xiv, et a R. D. Ægidio Gippo (qui tum Lætiensibus Abbas præerat) susceptus, veterem hominem exuens, ac novum induens, assumpto sacro Religionis habitu in tironem attonsus est Octobris die xxv, anno salutis xx, supra sesquimillesimum; et expleto Novitiatus anno, solemne Religionis votum emisit.

*Blossius ab
Ægid. Gippo
Abb. admittitur.*

16 Erat quidem tunc Monasterii Lætiensis disciplina non parum labefactata : sed nimirum Gippus, vir ætate gravis, moribus laudabilis, statim ut Ludovicum vidit, et in eo pariter insignem illum cum bona educatione indolem, atque emicantes quosdam ex vultu et verbis inhabitantis jam tum Spiritus sancti, et ferventioris zeli igniculos observavit, velut Angelum a Deo destinatum complexus est : animo quasi præsagens illum fore, qui aliquando labentem Monasterii disciplinam, quam ipse senio fractus restituere cum vellet non posset, post se clavum tenens, erigeret et restauraret. Qua spe fretus, surculum illum in paradiso Lætiensi plantatum, et S. P. N. Benedicti habitu a se donatum D. Joanni Meurissio, qui tunc probata virtute Monachus tironum Magister erat, peculiaris culturæ cura rigandum educandumque commendavit. Sub hoc Magistro ea vitæ religiosæ Ludovicus fundamenta jecit, quæ deinceps in tantam, quantam describemus, virtutum molem assurrexerunt.

*A Jo. Meurissio
institutur.*

a An. dcccvi xvii Septemb.

CAPUT IV.

Post Tirocinium, studia litterarum in Academia Lovaniensi.

Cum ab ipsis conversionis exordiis toto animi impetu Blossius, gratia Dei singulariter adjuvante, et servum suum ad opus, ad quod electus erat, sensim preparante, in omne religiosæ perfectionis studium incubuisset,

Virtutis studiosus.

incubisset, e tirocinio prodiit, perfectam religiosorum virtutum in se formam exprimens; unde juvenes in æmulationem, seniores in admirationem, æquales in venerationem, omnes in sui amorem rapiebat. Quid? quod D. Meurissium, tirocinii sui Magistrum et Directorem, deinceps semper præconem habuit et laudatorem, cum fateretur in perfectionis stadio sese procul a Blossio anteverti. De quo Meurissio non est hic silentio prætereundum, libenter ipsum sese suo tironi ac discipulo subdidisse; illoque Abbate constituto, (Economus ac deinde Prioris officio functum, in omnibus Abbati suo usque ad annum MDLV, quo mortuus est, obtemperasse; atque adeo per xxv totos annos discipulum sui tironis in schola spirituali, sicut de a B. Romano et S. P. N. Benedicto olim factum legimus, extitisse.

18 In hoc etiam per triennium tironem tantam perfectionem considerans Abbas Ægidius, magna omnia et sibi de eo promittebat, et ab aliis, præsertim provecioribus, narrari laetus audiebat. Interea nil de se sentiebat Blossius, nil de se statuebat, totum sese divinæ providentiæ gubernandum committebat, ad omnia promptus et alacer serviebat Lætiis Domino in lætitia et sanctitate, totum se divinis rebus impendens. Sed aberat magnum pietatis ornamentum et presidium virtutis, eruditio. Quamobrem Ægidius Abbas pro sua prudentia iudicavit satius fore, si virtutem Blossius litterarum scientia ad multorum deinde utilitatem perpoliret ornaretque. Eum igitur regulari disciplina probe initiatum, bonarum deinde litterarum ornamentis perficiendum, ex Lætiensi Monasterio ad Lovaniensem Academiam ablegavit. Mater bonarum artium, et divinæ atque humanæ sapientiæ Athenæum Lovaniensis Academia inter plurimos et præstantissimos Theologiæ sacræ Magistros numerabat Ruardum Tapperum, et Joannem Driedonem, et alios, quibus magno suo honore familiariter usus est Blossius. Habebat etiam illis temporibus Lovanium inter illustres Philologiæ ac humanæ literaturæ Professores Nicolaum Clenardum, Hebrææ, Græcæ et Latinæ linguæ peritissimum: quo inprimis Magistro Blossius liberalibus artibus sese impendens, non mediocrem Hebræicæ, Græcæ, ac Latinæ linguæ scientiam assecutus est. Testantur hoc libelli varii, quibus titulos Græcos apposuit, ut videre est in Cimeliario, Endologiis, Doxologiis, Psychagogia, et aliis. Idem ostendunt in Monasterio et in templo sparsim appensæ inscriptiones Græca lingua, ex cognitione rara Græcarum litterarum depromptæ. Est etiam perpetuum monumentum progressus in Græcis litteris sub Cleardo Magistro, insignis illa translatio Opusculi aurei S. Joannis Chrysostomi, quod inscribitur Comparatio Regis et Monachi: quam Lovanii studiis litterarum incumbens, anno ætatis vigesimo primo ex Græca Latinam reddidit. Extat illa inter Blossii Opera, dedicata generoso Adolescenti, quo tunc familiariter utebatur, Joanni de Lannoy Molembasio: quem deinde Carolus V Imperator (eui a Cubiculo fuit, sicut et postea Philippo ejus filio) in Ordinem Equitum Aurei velleris, ob eximiam vitæ integritatem generisque antiquam dignitatem, adscripsit anno MDXLV.

19 Ne vero inter Academicas exercitationes et doctrinæ studia, pietatis studium, ut solet, intepesceret, aut aliqua secularis societatis contagione inficeretur; quidquid a litterarum gymnasio temporis supererat, id totum animi culturæ consecrabat. Proinde quos sanctiore vita Deo conjunctos animadvertibat, cum illis arctam inibat familiaritatem, ab illorum ore pendebat, illis se tractandum regendumque committebat, illam semper curam ducens antiquissimam, ut ex Academia ad Abbatiam sanctior potius quam doctior reverteretur.

20 Quid vero in omni illo Academico elegantiorum litterarum cursu Blossii adolescentis quæsierit labor

et industria, et quid religiosus viris in Academia studiisque doctrinæ maxime spectandum sit, monita illa tanto post in Statutis data, de spiritu inter litterarias exercitationes conservando, satis superque commonstrant; in quibus illud præclarum extat, quo cavendum præcipit, ne scientia inflet, verbis istis memoria dignis: Sic permittimus Fratres pro tempore vel ætate dare operam politioribus litteris, ut tamen per illarum studium labem superbiæ et vanæ gloriæ in se non trajiciant, sed omnia ad honorem Dei pure referant. Alioquin præstat Monachos idiotas esse quam elegantes: utilis satis est simplicitas, per quam melius conservatur humilitas. Eodem spectat quod alibi præcipit: Si quis visus fuerit omnino ad vanitatem dare operam politioribus litteris, ac propter earum studium curam pietatis deserere, impediatur arceaturque a vana et damnabili occupatione. Sicut et illud, quo Magistrum litterarum (si forte pro junioribus aut rudioribus earum scientia inveniendis morum Magistro addatur) his instruit verbis: Hujusmodi libros eis prælegat, ex quibus cum litterarum peritia vel pietatem discere, vel certe non discere vanitatem aut iniquitatem possint. Reddens deinde Statuti causam: Nisi, inquit, juvenis, quæ exercetur in litterarum studiis, freno timoris divini contineatur facile amore eloquentiæ correpta, illectaque dulcedine, curam pietatis deseret; et effecta veluti Ethnica, ac sine Deo, abibit in vitiorum præcipitium.

21 Quam autem perfecte, quod aliis præscripsit, et tam sedulo commendatum voluit, assecutus sit ipse Blossius, pia doctaque ejus Opuscula satis superque loquuntur. Et quidem, ex illo Christianæ submissionis spiritu profecta videtur illa styli moderatio, quam in Operibus ejus advertimus, in quibus etsi puram tersamque Latinitatem minime refugiat, ab elegantibus tamen et mollibus illis verborum quasi lenociniis abhorret. Nihil in ejus lucubrationibus aut tumidum aut insolens, nihil quod sæculi vanitatem redoleat; quæ paucorum Scriptorum est gloria: ut in Canonis sui spiritualis Prefatione de se præclare non minus quam modeste dixerit, se aliquid dicere facundum nec posse si vellet, nec velle si posset.

a De S. Romano agemus XXI Maii.

CAPUT V.

In Abbatis sui Ægidii Gippi Coadjutorem assumitur.

Multum omnino debet Monasterium Lætiense Ægidio Gippo Abbati suo, vel eo nomine, quod Blossium in Coadjutorem, futurumque successorem suum, assumpsit. Impares enim humeros sentiens tantæ moli sustinendæ jam pæne decrepitis, veritusque ne minus idoneus sibi deinde substitueretur, tempori de creando successore cogitavit. Ideoque divino, ut res docuit, instinctu, re cum Deo primum, deinde cum senioribus et melioribus Monachis collata, salutis anno MDXXVII Blossium in socium auxiliatoremque sollicitudinis æque ac dignitatis adoptavit. Qua in adoptione nemo dubitabit Dei spiritum intervenisse, qui considerare volet Blossium ætate infimum, vocatione fere postremum, necdum Sacerdotii dignitate initiatum, nullis cœnobii muniis perfunctum, rei ignarum et invitum, ac studiorum causa absentem, non ex Abbatis dumtaxat voto, sed Monachorum etiam suffragio ac voluntate, electum fuisse sui Abbatis Coadjutorem. Quantum vero jam tum a Prælaturo omni Christianæ submissionis amantissimus Blossius abhorreret, et quam justis momentis formidabilem illam animarum curam ponderaret, litteræ ipsæ, quas ad tirocinii sui Magistrum D. Meurissium Lovanio dedit, abunde testantur. Hic enim, discipulum olim suum, nuntio hoc mœroris pleno dejectum, etiam atque etiam suadendo hortandoque, ne præpostero humili-

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

Humilitas in
studiis retinenda.

Blossii stylus,
tersus, at modestus.

Blossius fit
Coadjutor Abbatis.

A Prælaturo
abhorret.

Militur
Lovanium ad
studia.

Græcæ et Hebræicæ
linguæ
studet.

Virtuti præcipue
studet.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

tatis amore hanc sarcinam, Dei voluntate, tanto Lætiensis cœnobii bono, cervici imponendam abjiceret aut detrectaret, in spem bonam erexerat. Sic vero in litteris suis Blossius loquitur, ut videas adolescentis animum senili prudentia, matura virtute, spiritu divino plenissimum.

Ejus ad Meurissium litterarum.

23 Ludovicus humilis servus Christi carissimo Confratri D. Joanni Meurisse omne gaudium in cœlo accipiendum. Bene fecisti, dilecte Dei, qui me filium tuum spiritualem, quem anxium esse cognoveras, quantum per litteras fieri potuit, es consolatus. Ego, quod possum, tibi gratias ago: Deus autem gratiam reddere dignetur, nam hoc non possum. Carrissime Frater, ego D. Abbati contradicere nec volo, nec possum, cui manum in professione dedi, in quem voluntatem meam omnem transtuli. Inutile Christi jumentum sum: quidquid oneris mihi imponetur, non remurmuro: perferam, si possum, si non possum, succumbam sub onere. Melius erit cum obedientia sub pondere opprimi, quam sine obedientia Deum inimicum habere. Sed utinam ministerium istud, ad quod destinor, nihil haberet in se molestia, præter onera, labores, angustias ac miseras! non solum non refugerem, sed etiam vehementer desiderarem ipsum, cum per hæc cœlum inveniri sciam. Ecce autem præter hæc periculis etiam est refertum; periculis, inquam, non corporis, sed animæ. Quid quæso profuit fugisse sæculum, dum ad sæculum iterum redire compellor? Jure jam cum David clamare debeo: Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt. Augent interim dolorem pariter et metum, mores Monasterii, quos a Regula P. N. Benedicti, et breviter ab omni religione multum alienos esse et audio, et ipse reipsa didici, cum isthic viverem. Quis autem sum ego, ut illos corrigere possim? Sæpe quidem lacrymor, sæpe oro ante conspectum Domini, ut ipse suam Congregationem ad meliorem vitam et penitentiam convertere dignetur. Sed mea peccata impediunt, quo minus exaudiri merear. Tuum igitur est, carissime Confrater, hac in parte diligentem te exhibere circa orationis studium, ne forte Deus multitudine (quod absit) peccatorum offensus, a Congregatione ista faciem suam penitus avertat. Sed hæc hactenus. Habes, delectissime Frater, quid timeam, habes et quare timeam. Non ministerium recuso, sed propter ministerii periculum angor. Spero tamen quia Dominus meus Jesus Christus, qui cor contritum et humiliatum non despicit, mihi in omnibus aderit, et maxime si tu pro nobis assidue depreceris. Ipsi honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen. Vale, et ora pro me Dominum. Lovanii, pridie Kalendas Augusti, anno MDCXXVII. Tuus humilis Confrater F. Ludovicus Blossius.

Psal. 24. 17. Monasterium Lætiense minus tum disciplina florebat.

CAPUT VI.

Revocatur ex Academia. In Lætiensium Abbatem eligitur.

Quod pie prudenterque Blossius detrectavit, noluit pertinaciter excutere. Os enim Domini consulenti visum fuit, ad Dei gloriam, Lætiensium utilitatem, multarum animarum salutem fore, si collum jugo Domini submitteret, et oblatos non quæsitos honores, eosque magnis difficultatibus implexos, propter amorem Dei et obedientiam observantiam, admitteret. Lætiensis igitur Coadjutor omnium consensu electus, anno sequenti, qui erat ejus sæculi vigesimus octavus, legitime approbatus est, ætatis suæ anno XXII professionis Monasticæ septimo. Lovaniensem nihilominus commorationem, eo titulo auctus, per biennium tenuit; donec anno trigesimo postridie Calendarum Martiarum, Aegidius Gippus Abbas Lætiensium XXXIII, jam septuagenarius, cum annis supra triginta præfuisset, in Domino mortuus est, Lætiis in Choro se-

Aegidius Gippus Abbas Lætiensis mortuus.

pultus. Ubi quidem imago Gippi, pie ante B. Virginem in genua procumbentis, ad ingressum Chori a Blossio collocata, memoriam illius in benedictione renovat; sed nil adeo, quam quod talem Lætiensibus designavit successorem. Cujus rei gratia posteritas omnis, quæ Blossii Abbatis tum libris, tum monitis, tum exemplis ad æternam salutem proficiet, cum dulcissima recordatione æternum debet Gippo gratitudinis et venerationis monumentum.

25 Ex umbra igitur in pulverem, Lovanio Lætiens revocatur Blossius: postque justa funebria Gippo impensa, in ejus locum subrogatus, XII Julii ejusdem anni MDCXXX, Prælaturæ possessionem, ex more et ritu, accepit. Tres deinde idem ille annus continuos dies habuit et Blossianis honoribus illustres, et gratiarum divinarum copia uberes, quos suavi recordatione Lætienses prosequuntur. Dies est Novembris mensis undecimus, quo Sacerdotio inauguratus est; duodecimus, quo sacræ hostiæ primitias Deo immolavit; decimus tertius, quo in magna Procerum utriusque ordinis corona rite consecratus pedum Abbatis pastorale accepit, et in album Lætiensium Abbatum numero XXXIV, (non quidem a prima cœnobii fundatione, sed ab illius post Nortmannorum cladem reedificatione ac Monachorum reductione) adscriptus est.

Blossius Lætiens redit.

Fil Sacerdos, dei Abbas.

CAPUT VII.

Ut se primis Prælaturæ annis gesserit.

Blossius, onere regendi monasterii suscepto, satis gnarus non ad otium et delicias, sed ad curas laboresque vocatum se; primum statuit sibi non parcere, nihilque omittere, quod ad tantum munus rite diligenterque obeundum, aut eorum qui sibi commissi essent salutem promovendam, pertineret. Verum in re ancipiti non satis ei erat expeditum decernere, quo potissimum curas mentemque converteret: perpendebat enim ex virorum sapientum consilio, interdum temporari servandum esse, et permagni interesse, quid quis primum aggrediatur: ne si quid agat ordine præpostero, in ipso statim meditati operis limine impingat, et propositum scopum minime assequatur. Fluctuanti igitur et creberrimis precibus insistenti, divinum Numen adfuit; et cui desiderium instaurandæ regularis disciplinæ injecerat, rationes quoque ad id opportunas suggestit. Primum itaque in hoc sibi maxime incumbendum censuit, ut graviore monasterii abusus, qui partim temporum calamitate, partim Superiorum conniventia, partim humane fragilitate naturæ, in mores Religiosorum irrepserant, opportune tolleretur, et deformatam disciplinæ monasticæ faciem sensim pristino nitore restitueret. Arduum sane ac molestiæ plenum opus moliebatur, cui perficiendo parum ab ætate, recentissime suscepta dignitate, nec ita longo religiosæ conversationis spatio, accederet roboris atque auxilii: cum præsertim multorum mores, longa jam annorum quasi præscriptione corroborati, obsisterent. Quæ omnia, ceteraque ejusmodi, etsi præsentiret animo, nihilominus perstitit in proposito, confisus, Deum, qui hanc ei piam mentem dederat, auxilia efficacia ministraturum; provisorumque, ne junior ætas (quæ plerumque minorem habere consuevit auctoritatem) contemneretur, aut quidquam ad rem præclare cogitam impedimenti afferret: eaque de causâ vitam, quam hactenus inculpata et innocentem traduxerat, novis ac fervidioribus virtutum actionibus studuit exornare; ut fieret forma gregis, et præclarum religiosæ conversationis suis omnibus seipsam præberet exemplum: recte judicans, Abbatis apud subditos auctoritatem, non tam ab ætate, et annorum numero, quam ab exacta instituti observatione pendere.

Abusus inolitos tollere conatur.

Obsistunt quidam.

27 His etsi usus bonis artibus sollicitus ac providus Pastor, non potuit tamen ipsis statim principiis suos ad ea quæ vellet inducere. Cum enim natura ipsa proclivis sit in sua commoda, non facile flectuntur in meliorem partem assuetæ licentiæ ingenia. Unde non defuerunt qui ferent iniquius, concessa sibi a tot annis liberioris vitæ solatia jam subtrahi: ab his enim quibus quis assueverit, vix potest sine magno sensu doloris avelli. Quare Blossium rogare singuli, ut se consuetis hactenus moribus deinceps quoque vivere sineret. Non parum hoc pii Patris mentem cruciabat; nec ideo tamen salubris consilii cogitationem abiecit, sub mole gemere potius, quam cedere paratus; et difficiliore exordiorum morulas, feliciore in posterum successus argumenta interpretans. Tolerat ergo fortiter quicquid contra objeitur, molestias omnes exsorbet, multa dissimulat, tempusque suis consiliis in effectum deducendis opportunum præstolatur; peritii naucleri imitatus industrias, qui si ventos minus secundos nactus fuerit, non ideo ad iners otium et turpem quietem deflectit, neque etiam eo dirigit navigii cursum, quo vis illorum major impellit, sed ut tempestate obsecundet, vela obliquat, et qua licet, auras captat; fluctus etiam quos non potest frangere, eludit, ut, quo tendit, tandem aliquando perveniat. Sic sane Blossius non nihil in suscepto reformationis negotio cunctandam ratus, dum se quorundam contumacia frangeret; interim ingenii vela in obliquum tendit, et (quod in ejusmodi dubiis facere consueverat) divinæ bonitati supplex accedit, sinum mentis Deo pandit, supplicatque, ut quos suis tam justis monitis habeat minus obsequentes, emollire velit, inspirato melioris vitæ desiderio. Quod ut facilius obtineat, secretas et soli Deo notas ab oculis lacrymas elicit, voti sui testes. Ab his solatium quaerit et auxilium. Has cum S. Bernardo arma sua quibus repugnantes suorum animos expugnet, nuncupat. Hæ sunt illæ lacrymæ, quibus ab ipso conflatum est a Speculum Monachorum: quod prudenti sane consilio jam tum meditabatur, et anno postquam in Abbatem inauguratus est octavo in lucem edidit, et germanis S. P. N. Benedicti filiiis, Lætiensibus maxime, spectandum proposuit, suo dissimulato nomine, et Daeryani, quod Latine Lacrymatorem sonat, ad illa tempora peropportune assumpto.

^a Hanc librum, sub Daeryani Abbatis fictitio nomine editum, genuinum Blossii factum esse probant Lætienses solidis argumentis in Prolegom. editionis novæ ejus operum art. 6, ut et Epistolam xii Documentorum.

CAPUT VIII.

Primordia disciplinæ restaurandæ impediuntur. Blossius, per belli Gallici tumultus, cum suis Athum fugere cogitur.

Aliqui consentiunt in reformationem.

Dum hunc in modum lacrymis et orationibus intentus, restaurandæ regulari disciplinæ invigilat Blossius, non alio fere quam bonæ voluntatis et pii conatus fructu, dici vix potest, quam graves animi molestias et internos conflictus, his primis a suscepto regimine annis, subditorum imperfectionibus tolerandis pertulerit: neque tamen arreptam sepe propositi constantiam deposuit umquam, aut in eo persequendo factus segnior; quin potius ex objectis sibi difficultatibus, auctis generosæ mentis et divinæ caritatis igniculis, tota animi contentione in hoc unum operam industriasque convertit, ut media exquireret, quibus ad religiosioris disciplinæ puritatem amplectendam, reluctantem suorum voluntatem magis magisque impelleret. Accendebat illum impositi officii consideratio, et optimi Pastoris Christi voluntas, commendantis oves suas, ne deviantes a recto Religionis tramite negligeret. Vicit tandem patientia; et Dei benignitas, afflicti famuli sui sanctos conatus

piasque lacrymas respiciens, quorundam discipulorum animos ad subeundum sanctioris vitæ institutum inflexit. Incredibili sane voluptate Patris optimi mentem hæc divinæ bonitatis miseratio perfudit.

29 In spem igitur successus melioris erectus, cum suis jam ipse votis quasi præsentibus blandiens meliora sibi sponderet; ecce tumultus bellici sub annum Domini millesimum quingentesimum trigesimum septimum inter Carolum V, Cæsarem et Franciscum I, Francorum Regem exorti, incendiî miserabilis fumos atque favillas in Belgii fines populabundis excursionibus intulerunt, et speratos jam reformationis progressus penitus abruperunt. Hæc ex antiquo sæpe deplorata Lætiensium calamitas est, a ut ad illos, in belli Gallici tumultibus, primus semper rumor timorque perveniat. Igitur turbulentis belli temporibus jam jam imminentibus, tantus Lætienses, et inter eos Abbatem Blossium, qui suis magis quam sibi timebat, metus invasit, ut plerique monasterio (aliquot ad ejus custodiam remanentibus) cedere, et quo cuique tutissimum visum esset, alii alio fugere et dilabi cogerentur. Blossii decessor Gippus domum unam Montibus Hannoniæ, alteram Athi, ad quas Lætienses bellorum periculis cœnobio pulsî perfergerent, a fundamentis olim exstruxerat. Ad hanc Athensem domum Blossius, ut suorumque salutis ac monasterii incolunitatis per absentiam consultum iret, una cum tribus aliis Lætiensibus monachis (quos melioris vitæ ardor accenderat) non quasi ad exilium, sed velut ad bonæ spei promontorium confugit. Sed quis in hac temporum calamitate non continuo irritos omnes pii Patris conatus censuisset? Ast hoc nimirum divina providentia gersatur, ut et Blossii merita majus incrementum acciperent, et opportunitas ineundæ reformationis, ab omnibus Lætiensibus unanimiter amplectendæ, melior (ut sequentia declarabunt) pararetur. Deo enim solemne est, tunc maxime suorum favere sanctis conatibus, quando res omnino deploratæ videntur.

^a Quippe a finibus Francorum via pauculis leucis distantes.

CAPUT IX.

In domo Athensi rigidiorē disciplinam suis præscribere meditatur.

Fortuita Blossii ad Athensem domum fuga destinatum divinæ gratiæ asylum aperuit. Hic enim opportunitatem iterum captare constituit ejus, quam jam animo designarat, strictioris disciplinæ in monasterii mores introducendæ, ut, quod a plena Lætiensium Congregatione extorquere non potuerat, ut per reformationem collum suavi jugo Domini perfectius subderent, hoc cum tribus illis, quos secum abduxerat, et in suam traxerat sententiam unius moris in domo socios, velut novæ observationis prælosores, inchoaret. Sanctis hisce cogitationibus Numen divinum favere videbatur, cum semina, quæ Dux et Magister spiritualis sapientiæ Blossius jaciebat in trigeminis uno animo discipulis, radices agere, et novæ vitæ formam præ veteri adolescere animadverteret; redeuntibus etiam aliis quibusdam Fratribus, quos huc illuc fuga distraxerat, in ejusdem vitæ contubernium.

31 His felicibus principiis lætior factus Blossius, tranquillæ in Domino vitæ, et nullis deinceps belli tempestatibus perturbandæ gratia satius fore duxit, si relicta Lætiensi tam periculosa et inquieta per bella Gallica habitatione, et in Prioratum (qui paucorum sedes esset) conversa, monachos Lætiis Athum transferret, et ibi securum de novo monasterium exædificaret. Non intempestivum ipsi videbatur, ut delecto habito, quos suis nutibus minus obsequentes cerneret, illos in Prioratu novo Lætiensi, aliisque locis vivere suis moribus sineret: quos vero melioris vitæ amantes,

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

Bellum inter
Francos et
belgas anno
1337.

Lætiense re-
fugium Athi
et Montibus.
Athum secedit
Blossius.

Reformatio-
nem inchoat
cum paucis.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

*Hic cum suis,
relictis Lætiis;
ad nudæ re-
gulæ præscri-
ptum vivere
cogitat.*

tes, et ad normam exactioris disciplinæ flexibiles experiretur, eos intra Athenensis monasterii nova septa sub sua cura et tutela reclusos, novis etiam caelestis vitæ præceptis informaret. Sic nimirum quos semel sacro suo igne Spiritus sanctus afflaverit, numquam ipsi sibi faciunt satis, donec ad ea pervenerint quæ in eo vitæ genere, quod sibi proposuerint, putantur esse summa. Hoc spiritu animatus Blossius, et ardentissimo pectoris sui aestu aliorum vires metiens, apud animum suum statuit exactam S. Benedicti Regulam in toto rigore suo sibi suisque in hac domo Atheni ad amussim servandam indicare, abjectis atque repudiatis omnibus omnino dispensationibus atque relaxationibus, quas in illum usque diem adversus ejus observantiam, vel subditorum consuetudo, vel blanda Superiorum indulgentia, invexerat. Et sicut cum tribus illis optimæ voluntatis Religiosis in Atheni domo, periculi faciendi gratia, arctissimam Regulæ observantiam auspiciatus fuerat, ita cum reliquis ad novum monasterium accessuris deinceps vivere decrevit. Quippe nihil ei ita arduum videbatur, quod non se perficere posse, Deo auctore, speraret. Hæc prima et certissima fuerunt venerabilis Abbatis Blossii consilia, vivere nimirum ad nudæ Regulæ præscriptum: quod iis, quos eadem, quæ ipsum, ardoris flamma accenderet, non difficile fore arbitrabatur. Quæ sine dubio etiam suis omnibus posteris observanda præscripsisset, nisi contrarium ab ipso Cesare Carolo V consilium, et alia, ut sequentia capita declarabunt, obstacula intervenissent.

CAPUT X.

Obsistit rigidiore disciplinæ monachorum quorundam tergiversatio, et æmulum invidia.

*Monachi ob-
murmurant.*

Constat tam veterum quam recentiorum historiarum monumentis, neminem fuisse umquam res præclaras ad Dei gloriam et animarum salutem aggressum, quin repente vel humanæ mentis socordia, vel perversa æmulum invidia oblatrarit. Testis est S. P. N. Benedictus, quem in Occidentis oras cogitantem nova Religiosæ vitæ Statuta invehere, in ipsis principiis non sæculares modo, verum etiam in Ecclesiastica dignitate constituti tum Sacerdotes tum monachi, invidiose dictis factisque, etiam veneno propinato, persecuti sunt. Quare mirum videre non debet, si magnus S. Benedicti discipulus et imitator Blossius, eandem cum illo repugnantia et invidiæ aleam, sub ipsa statim strictæ observantiæ Benedictinæ in mores introducendæ exordia, subierit. Visus enim quibusdam suorum nimis is vitæ rigor, et quam capesseret austeritas, humanis viribus, maxime posterioribus hisce sæculis, parum accommodata; iis præsertim, qui laxioribus jam moribus assuevissent. Taceo aliorum quorundam, qui post tumultus bellicos Lætiæ se receperant, voces ex dolore natas: hi libertatem honestam in turpem servitutem verti, illi solatia corporis a monasterio ablegari, quidam inveteratam per tempus immemorabile laxamentorum consuetudinem, per exactam Regulæ observantiam jam abrogari, alii alia dictabant, quæ facilius cogitantur quam scribuntur.

*Quidam alius
publice eum
carpit.*

33 Invidit etiam sanctis hisce primordiis cacodæmon, qui ut olim adversus S. P. N. Benedicti fausta principia malignum quendam Sacerdotem Florentium excitaverat; ita etiam contra Blossii pietatem, audaculum nescio quem Religiosæ cujusdam familiæ alumnus (Ordinis nomen de industria reticendum judico) suscitavit, qui in publicis ad populum concionibus adversus sanctam hanc vitæ rationem rabiem suam bilemque effudit, Blossium ipsum Blossique filios clara voce novitatis aucupes, hypocritas, ambitiosos, rigidiæ austeritatis ostentatores, aliaque velut e plastro triviali convicia, e suggestu sacro projecit. Siluit quidem

ad hæc dicta, patienterque tulit hominis proferriam verus S. Benedicti æmulator Blossius: sed non tulerunt levissimam concionatoris, vel conviciatoris potius, dementiam gravissimi et prudentissimi auditores quidam, qui ad Superiorem Ordinem detulerunt, ut famosam concionem revocare, palinodiam cantare, et penam ob atrocissimæ injuriæ noxam pendere eum juberent. Ita factum: et punitus quidem ille fuit, sed non emendatus, neque ab invidia discessit; quin ipsa pena factus improbius, vindictam addere decrevit. Blossium enim et socios, quos palam lædere non poterat, aut non audebat, persequi clanculum decrevit; et injurias, quas nullas acceperat, ulciscendi furore inflammatus, nocte intempesta tubos et canales Blossianæ domus perfringendos curavit: ut quos deinceps prohibebatur lingue petulantia lacerare, eos quoad posset rerum temporalium damnis afficeret. Et hæc quidem pii Patris Blossii, qui similia machinamenta maligni demonis arte et instigatione fieri non ignorabat, animum a suscepto semel proposito, tantum abest ut deterruerint, ut potius ad speranda meliora excitarent.

*Alia ejus do-
mum damna
infert.*

CAPUT XI.

Atho Lætiæ Imperatoris Caroli V, jussu revertitur, et de mitiori vitæ ratione suis præscribenda cogitat.

Exultabat in spiritu Blossius, variis licet contradictionum procellis agitatus, quod aliquos saltem e suis haberet suæ voluntatis et consilii in hac vivendi rigida ratione, ex integro Regulæ Benedictinæ præscripto, sectatores; et sperabat eorum numerum cum boni Dei auxilio paulatim auctum iri. Verum dum hæc in domo Atheni aguntur, et positus fundamentis ejus disciplinæ, quam ibidem pius Abbas instituere cogitabat, jam in opus aliquonque progressus esset; Monachi qui in Lætiensi monasterio remanserant, vel eo etiam tranquilliore tum Republica, et defervescente bellorum aestu, se suaque retulerant, veriti ne si diutius Athi Blossius subsisteret, sua fortassis vecordia domus Lætiensis in posterum fieret desertior, felicibus Abbatis sui auspiciis aperta fronte obstiterunt. Positi namque inter duo extrema, hinc apud se Lætiæ disciplinæ solute laxam licentiam videbant, atque ex eo monasterii antiqui ruinam exitumque timebant; inde vero si Athi apud Abbatem suum tantum pondus strictioris vitæ, quantum ex illis principiis conjicere poterant, in humeros attollerent; ob nimiam austeritatem, perseverandi desperationem præsiebant. Eam ob rem, medium consilium viamque quaesiverunt, et invenerunt. Per supplicem libellum a Carolo Cesare impetraverunt, ut ad Lætiensem habitationem ex Atheni perfugio Blossius cum suis postliminio redire juberetur: promissione interim facta, si de inchoatæ Athi disciplinæ rigore nonnihil remittere, et ad moderatam aliquam vivendi normam reducere velit, se in ejus fore potestate; paratosque, ad legum suarum præscriptum in posteros usque durabile, vitam moresque componere.

*Rogatu suo-
rum jubetur
a Cesare re-
dire Lætiæ.*

33 Ad inexpectatum hoc Caesaris mandatum obstupescere Blossius, et nonnihil primum commoveri, dolereque, si tam fausta melioris vitæ primordia tam cito in fumos et ventos abirent: paulisper deinde hæere, nec satis secum ipse statuere, præstarene angustum, quem jam coperat, callem insistere; an vero, quo plures sibi ad eandem vitæ societatem adjungeret, a severiore instituto aliquantulum deflectere; neque enim rationum argumenta et momenta deerant, quæ in utramvis partem inclinarent. Re igitur et secum et cum Deo communicata, satius et e Dei honore magis fore tandem credidit, si et suorum qui Lætiis remanserant voto, et Imperatoris mandato (quod

(quod excutere difficulter poterat) morem gerens Atho Lætias cum suis reverteretur, facturus deinde quod optimum ad Dei gloriam et ad Fratrum suorum salutem judicaret. Nihil autem alicujus momenti inchoare solebat, nihil movere, nisi advocata e caelo Dei Sapientia. Et quamvis id taceremus, pietissimæ tamen illæ et ferventissimæ orationes in hunc finem ab eo compositæ, quæ in libris Blossianis passim extant, abunde hoc testantur. Certo præterea sibi persuadebat verus humilitatis amator, humanam sapientiam pendere a divina, et os Domini per os hominum loqui, et oracula pandere. Quocirca ne sua solius consilia secutus in hac vitæ mitioris introducendæ cogitatione id quod minus pium esset, eligeret, aut amisa divinæ providentiæ Cynosuram in brevibus et syrtibus abriperetur imprudens; divinæ atque humanae prudentiæ, quasi duabus anchoris sese firmandum censuit, oratione, dico, et aliorum consilio; suosque Lætenses certos reddidit, quandoquidem eos, Deo auctore, laxiorem jam antiquæ licentiæ tramitem deserere paratos reperiret, se quoque procul dubio aliquid de inchoato illo severioris vitæ genere remissurum, si viri graves, qui doctrinæ virtutisque præstantia conspicui essent, et arcanorum Spiritus sancti mysteriorum periti, postquam ad eos de tota re esset relatum, ita faciendum in Domino judicarent. Hæc benigna pii Patris promissio Lætenses, austerioris illius vitæ rigore prius deterritos, vehementer recreavit.

CAPUT XII.

Sapientium virorum consilio, et aliarum Congregationum exemplo, moderatam vivendi rationem assumit.

Lætias ergo revertitur Blossius: ac fusis primum ferventissimis ad Deum precibus, cum deinde super tanti ponderis negotio non paucos et doctrina et pietate insignes viros in consilium adhibuisset, atque ab eorum tandem suffragio retulisset, nullum violentum perpetuum esse, moderata plus in posterum firmitatis promittere, generosis animis non semper corporis vires respondere, adeoque videri majorem suorum (quorum commodis et saluti maxime studere deberet) quam sui fervoris rationem habendam esse, aliaque ad moderationem persuadendam idonea: hæc ita accepit vir in Dei placitum resignatus, atque si ab ipsomet Deo pronuntiata essent: et in eam tandem sententiam se deduci passus est, ut suum illud strictioris vitæ desiderium secundum exactum Regulæ Benedictinæ præscriptum, quo alioqui maxime tenebatur, carissimorum filiorum suorum in mediocritate propendentium votis postponendum putaret. Neque enim timendum esse aliquid erroris periculum in disciplinæ mitioris proposito capessendo, quod sapientibus et piis viris approbantibus, imo et ipso Deo auctore susceptum videretur.

37 Quo factum, ut præcipuum Regulæ S. P. N. Benedicti in corporis afflictatione rigorem aliis relinquens qui majori austeritati se pares crederent, moderatum ipse vivendi modum suis Lætensibus præscriberet. Et vero non desunt testimonia, quibus probemus non minorem hac in re apud homines laudem, quam meritum apud Deum, consecutum esse Blossium. Sunt enim qui meminerunt, eum a Reverendissimis Episcopis aliisque prudentibus viris collaudatum fuisse, quod alienæ prudentiæ magis quam suæ innitendo, impetum spiritus sui, ad districtum disciplinæ rigorem impellentis, alieno consilio revocari, et ad durabiliorem temperatæ vitæ rationem reduci passus sit; remque eo consilio præstitisse cum Deo ipsi magis honorificam, tum sibi suisque magis salutarem, quod plus rationi quam fervori indulsisset. Porro non est necesse commemorare quam plurima

exempla, tum eorum, qui cum summum rigorem professi essent, moderationem aliquam adhibendam, communi Ordinis judicio, ipsa etiam approbante Sede Apostolica, censuerunt; tum eorum, qui ab ipso sui exordio moderatius vitæ institutum sibi, cum magna orbis Christiani approbatione, delegerunt. Sentiebant nimirum præstare, ut aliquid potius imbecillitati humanæ concederetur, quam exiguo post tempore non sine suo dolore cernere plurimos, qui difficultate victi labori succumberent: omnes enim rigida illa vitæ instituta suspicere et admirari, non multos suscipere; plures æmulari, paucos imitari posse. Satius ergo esse eam vivendi normam proponere, cui nemo se subducere possit: cum alioqui rigida et austera vivendi instituta, quando relaxari incipiunt, in dissolutionem non raro convertantur. Hanc Blossio mentem fuisse in suis Statutis condendis, nemo prudens dubitare poterit.

38 Ceterum Statuta hæc Blossiana, ac præclaram quæ ab iis existit in Lætensi cœnobio disciplinam, tum alii dignitate et prudentia conspicui, tum præsertim Maximilianus a Bergis Illustrissimus Cameracensis Archiepiscopus commendavit, Epistola hac triennio fere ab obitu Blossii scripta, post peractam ejusdem cœnobii visitationem:

Maximilianus a Bergis, Dei et Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopus et Dux Cameracensis, Comes Cameracensis, Sacri Romani Imperii Princeps, etc. Reverendo in Christo Patri Domino Abbati, Priori, et reliquis Religiosis Lætensis Monasterii, nobis immediate subjecti, Ordinis S. Benedicti, Salutem in Domino. Quamquam compertum habeamus, disciplinam omnem monasticam jam dudum apud vos in eum constitutam ordinem esse, labore, studio, et vigilantia felicis recordationis D. Ludovici Blossii, ultimo defuncti Abbatis vestri cum primis religiosissimi atque devotissimi, ut non immerito vestræ Congregationis bonus odor late penetret, ac longe diffundatur, cum propter prædicti Domini insignem pietatem, tum vero etiam propter laudabilem ejus imitationem, quam retinetis; ut isthinc etiam reformatæ Religionis rationes sumpserint viri quam plurimi, iique judicio non vulgari; nolumus tamen, etiamsi nihil apud vos corrigendum arbitraremur, visitationem facientes nostræ diocesis, vos prætergredi; sed præsentem nacti opportunitatem, inter Abbatales Ecclesias hanc primum aggressi sumus, completa visitatione nostræ civitatis Cameracensis, ut ex illa in alias aliquid reportemus melioris ordinis, institutionis, observationisque Monasticæ, ut benemeritis laudibus prosequamur virtutem vestram: utque si non alia, saltem ea vobis tradamus observanda decreta, Pauli Apostoli exemplo, quæ instituta atque ordinata sunt a Patribus. Deinde post pauca de Concilio Tridentini Decretis, quæ huc non pertinent, prosequitur: Mememus et obsecramus in Domino nostro Jesu Christo, ut qua fieri potest diligentia advigiletur ab omnibus, sed maxime a Superioribus, a quibus horum exigetur ratio, ne disciplina regularis ab illo suo laudabili gradu, ulla ratione in vobis declinet aut deficiat; quæ ut hactenus servata honoris fuit et laudi, et cetera, quibus Lætenses ad Statutorum Blossianorum diligentem observantiam exstimulat.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

Statuta Blossiana laudata ab Archiep. Cameracensi.

De reformatione mitiori Deum, et viros prudentes consulti.

Virorum Sapientium consilio, Regula rigorem temperat.

Moderatus rigor durabilior.

CAPUT

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

CAPUT XIII.

Præparandis suorum ad reformationem animis, a se conscriptum Speculum Monachorum sub Dacryani nomine legendum proponit.

In eam igitur sententiam, piorum et eruditorum virorum consilio adductus Blosius, ut temperatum vivendi modum, relicto regidiori, assumeret; eam tandem, quam per novem circiter primos Prælatuæ suæ annos regularis disciplinæ restaurationem varie multumque apud se meditata fuerat, totque lacrymis ac votis expetierat, aggressus est. Principio vero illam vivendi rationem, quam animo jam conceperat, in aliquam formam et ordinem per Statuta scripto redigi oportere existimavit: tum ut res durabilior esset, tum ut majori cum prudentiæ pondere ac iudicii maturitate conficeretur. In quod non minus præclarum quam laboriosum opus dum diligenter incumbit, prius tamen quam illa ipsa Statuta perficeret, aut suis Monachis observanda traderet; salubri prorsus et sapienti consilio, Speculum Monachorum Dacryani, jam a se, Lætiensibus minime consciis; conscriptum, et eo ipso tempore opportune typis excusum, in loco, ut vocant, Capitulari quotidie prælegendum curavit. Quod quam provide ab eo excogitatum fuerit, rei exitus comprobavit. In hoc enim suo Dacryano, neglectam tunc et pæne collapsam in suo monasterio et alibi præcæ asceseos disciplinam, multis deplorat pius Lacrymator. Illum certe quisquis diligenter evoluerit, clare velut in speculo Blosianæ mentis intuebitur; quam ardentibus vir ille desiderii aestuaret regularis observantiæ, qua parte collapsa videri poterat, in pristinum vigorem restauranda.

Speculum monachorum scribit, et legi curat.

Cur ei Dacryani nomen præfixerit.

40 Quia vero in isto Speculo, velut in reformationis prælium, præviam quodammodo languentibus Fratrum suorum animis medicinam exhibebat; scite atque prudenter, ut facilius in eorum animos velut ignotus sese insinueret, sub alieno sed specioso Dacryani venerandæ quasi antiquitatis nomine, salutis monita propinavit. Hoc enim Religiosis viris non parum a prisca disciplina digressis propositum Opusculum, velut Speculum mentibus deturpatis fuit, ex quo suos ipsæ nævos conspicerent, et conspectos mundarent, et ægris velut antidotum, per quod restorationis desiderio magis ac magis inardescerent, atque ad eam amplectendam efficacius disponerentur. Hæc autem si suo nomine Lætiensibus legenda in regulari Capitulo præscripsisset, aut omnino ab illis neglecta fuissent, aut certe non ita profunde affectibus eorum insinuata adhæsisset. Ceterum si quis aureum illum libellum attente perlegerit, fateri cogetur, cælestibus omnino clarismatibus affluere debuisse pectus illud, ex quo tanta devotionis dulcedo profuebatur. Si quidem quæ ibi de cuiusdam Fratris anonymi profectu humiliter, sed valde asseveranter, mysticus iste Dacryanus narrat, de ipsomet Blosio accipienda esse, constans est Lætiensium assertio.

CAPUT XIV.

Confirmatum a Paulo III, temperatum vivendi modum quibus considerationibus inducerit.

Statuta sua condit, et promulgat.

Satis superque jam Lætienses mentis suæ nævos in illo Dacryani Speculo conspexerant, et ad eos mandandos apprime ferebantur, cum Blosius in omnem suorum posteritatem conservanda Statuta perpolivit, et diu cogitata atque in animo delineata restorationis fundamenta jecit. Quæ deinde Religiosis suis volentibus ac lubentibus (paucis admodum, quibus necdum antiquæ consuetudines plane displicebant, exceptis) anno Domini MXXXIX, promulgavit, et ab illis per posteros in hanc usque diem (Dei gratia

juvante, et Prælatorum vigilantia) sanctissime observanda curavit. Deinceps, cum per sex circiter annos magno spiritus gaudio ac fructu horum Statutorum observantia apud Lætienses in mores inducta et recepta fuisset: Paulus III, Pontifex Maximus novum illum vivendi modum juxta Regulam S. Benedicti per Statuta Blosiana temperatam, sexto Idus Aprilis, anno quinto et quadagesimo post sesquimillesimum, per Bullam ad hoc plenissime datam et consignatam, Apostolicæ Sedis auctoritate approbavit confirmavitque.

Confirmantur a Paulo III.

42 Ceterum præter rationes jam ante allatas, quibus, ut Regulam S. Benedicti per Statuta sua temperaret, adductus fuit Blosius, considerationes ei aliæ non defuere. Animadvertat enim vir divinus, formam illam Statutorum ad majorem Dei gloriam et uberiorem Lætiensium utilitatem fore, quæ, remisso nonnihil externo Regula Benedictinæ rigore, illis olim temporibus et regionibus per commodo, ita temperaretur in externis potissimum laboribus, ut cum non abhorreret a communibus pietatis exercitiis, ob accommodam illam rigoris moderationem durabilior esset, nec dispensationibus quærendis obnoxia. Imo quo plus animo excolendo, quam corpori frangendo, operæ poneret; eo etiam accuratam in celebrandis divinis Officiis diligentiam, tantopere a S. P. N. Benedicto commendatam, et ab ipso Blosio Lætiensibus præceptam (cum veluti anima Religionis sit) minus aut impediret aut retardaret. Has autem piæ considerationes pro temperate reformationis forma et utilitate habuisse Blosium, nulli poterit esse dubium, qui ipsomet pro se loquentem audire voluerit. Illas enim uti a Spiritu sancto acceptas, ita et in schedam manu sua prudenter retulit. Audiatur ergo eum benignus Lector, et pro se modeste, et pro suorum Statutorum introductione nervose disserentem in hunc modum:

Cur per ea ceterum rigorem temperavit.

43 Quam facilis et a rigida austeritate alienus sit noster vivendi modus, patet ex Statutis nostris, et ex Bulla Pauli Papæ III, qui eundem vivendi modum ex certa scientia approbavit confirmavitque. Hæc autem vivendi ratio, et mitissima reformatio, ideo istis temporibus recepta atque introducta est, ut transgressiones melius vitentur, et Religionis integritas majori cum promptitudine animi ab omnibus Fratribus servetur, commodiusque perduret; dum scilicet necesse non est aperire januam crebris relaxationibus, et declinare ab institutis susceptis. Sane qui a Deo trahuntur, et quibus Deus dat fortitudinem, possunt convenienter apud nos moderatam austeritatem amplecti, et abstinentiam sectari: velut si quis, dum Fratres bis in die reficiunt, parce admodum ad honorem Dei cœnet; aut alioqui a multis, quæ sensualitas inordinate appetit, abstineat, et exercitia aliquantulum rigida propter Deum assumat. Qui inter nos invenit se alacriorem ad serviendum Deo, dum manducat, potest continenter manducare, si ex Instituto manducare licet. Rursum qui invenit se paratiorem ad spiritualia dum non manducat, potest non manducare. Sive illud, sive istud fiat, si pure ad honorem Dei fit, Deo gratum est. Igitur cenobiticus noster vivendi modus non ideo contemni debet, quod sit mitis ac facilis; maxime cum vera sanctitas et perfectio non proprie consistat in magna vitæ austeritate, sed in vera mortificatione et resignatione sui, in vera humilitate et caritate, cordisque munditia. Alias beatissima Virgo Maria Mater Dei non fuisset perfecta, quæ nusquam legitur tenuisse exterius singularem vitæ austeritatem, sicut S. Joannes Baptistam tenuit. Profecto, qui pia corda habent, et pro sua salute attentè diligentesque esse volunt, possunt etiam apud nos commodissime proficere in sanctis virtutibus, et placere Deo: ubi scilicet innumeris malorum occasionibus præcis, devotissimæ lectiones quotidie recitantur.

Rationem suam mitigationis reddit.

Non in austeritate sita est perfectio.

Nam

Nam qui gerunt corda secularia, dura, superba, ac perversa, ubique occasionibus bene vivendi abutuntur; et sive in miti, sive in severo sint Ordine, salutem suam misere negligunt, etc.

44 Hactenus pro se et pro suis Statutis Blossius. Ubi observandum est, alia ibidem addi a Blossio, quibus vetat, et quidem gravissimis verbis, ne quisquam successorum, per quamcumque speciem aut causam, in ista, quam tradidit, vitæ ratione quidquam immutet, eo quod crederet nihil in ea inveniri adeo difficile, quod vel delicatissimus quisque obire non posset. Prodit deinde insignem religiose vitæ pædagogum Florentium Carthusianum (qui aureos libellos de Institutione vitæ Christianæ scripsit) ex quo pauca jam dictis suis considerationibus plane conformia desumit, quibus et eandem schedam suam obsignat. Unde (inquit in eadem scheda Blossius) in 28. Cap. 4 lib. Institutionis vitæ Christianæ legimus hæc verba :

45 Pro certo habeas, statum tuum, in quacumque Religiosa ac laudabili societate approbati Canonis positus sis (ubi tria Religionis vota substantialia, puta Obedientiæ, Castitatis, et Paupertatis servantur) æque a Deo institutum, Deoque gratum esse, ut quemlibet alium Ordinem monasticum, quantumvis ille superior ac perfectior habeatur; poterisque in eo non minus placitam, aut fortasse gratiorem Deo vitam vivere, quam in alio multo asperiori : atque ita ex consequenti, poteris etiam majorem (si tamen ipse vales) parare tibi cumulum meritorum vitæque perfectionem, quam alius in quamlibet rigido vitæ instituto. Fieri plane potest, uti et fit ut in remissione aliquo vitæ monasticæ genere et Ordine homines interim sanctiores perfectioresque inveniantur, quam in sublimi ac valde aspero.

46 Et 24 capite ejusdem libri (prosequitur Blossius) verba ista habentur : Tibi persuadeas, cunctos Ordines monasticos non nisi unum esse Ordinem, quod ad scopum, essentiam, et rem ipsam attinet; quando quidem omnes ex Deo profecti sunt, atque ad exemplum Vitæ Christi et Discipulorum ejus instituti accommodati. Dubium non est, quin ex Dei gratia, in mitiori vitæ monasticæ genere, non modo æque perfecte et sancte obsequi et placere Deo queas, quam in alio aspero valde; verum etiam gratiorem (si velis) Deo impendere famulatum, et sanctior perfectiorque fieri, ac majora tibi merita conflare possis. Et revera (quæ hisce temporibus humane ut plurimum naturæ debilitas est) tutius fortasse fuerit, in mitiori vivere Ordine, quam plus satis severo ac intolerabili. Et concludit Blossius : Hæc ibi. Quæ quidem (inquit) verba, cum a viro illuminatissimo Deoque conjunctissimo scripta sint (ut prudenti Lectori clarissime liquet) non debent ab aliquo parvipendi.

47 Habes igitur, benigne Lector, pias pii Blossii considerationes in quibus non modo posterioris ævi viros ascetica pietate illustres (ex quibus ille Florentius tam eleganter pro Blossiana moderatione locutus est auctores fautoresque habuit, sed etiam priscorum exempla ac monita secutus est. Namque a S. Pachomio tot millium monachorum Pater ac Legislator, cum Statuta commentando rationes cum Deo in oratione poneret, Angelica manu, velut alter mitissimus Moyses in deserto, tabulas Regularum cælitus accepit, in quibus illa leguntur Blossianis considerationibus quam simillima. Illis enim verbis Angelus Domini de præceptis dandis præcepta dat Pachomio, sicut Spiritum sanctum Blossio dedisse confidimus : Singulis (inquit Angelus) juxta vires suas edere concedas et bibere, et pro modo vespertium laborare compellas; et neque comedere modeste, neque jejuna prohibeas. Validioribus quidem et comedentibus validiora opera, leviora vero infirmioribus et abstinentibus imponas. Cum vero de numero duodenario diurnarum, vespertinarum, nocturna-

rumque orationum, tamquam perexiguo et facili nimium ac molli levique onere Tabennensibus suis imposito, apud Angelum dictatorem suum, fervens magnis ardoribus, queri videretur Pachomius; ita respondit Angelus, ut videatur pro Blossianis Statutis præfari : Has constitui, inquit, quas possent infirmiores absque labore perficere. Ceterum qui perfecti sunt, hac lege non indigent. Apud se namque in propriis constituti cellulis orare non desinunt, qui puritate mentis et divina contemplatione pascuntur. Quid conformius aut accommodatius cælestis ille genius ad Blossianæ mentis considerationes effari potuisset?

a De S. Pachomio, ejusque regula, agemus xiv Maii.

CAPUT XV.

Exemplo suis præluet.

Quod Timotheo suo, ceterisque Præsibus animarum ac Pastoribus inculcat Apostolus, uti inter oves suas non annorum multitudine, sed virtutum magnitudine commendari studeant, id a Blossio, canitie potius morum quam annorum venerando, observatum in ista sua vitæ monasticæ restauratione animadvertimus. Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate. Proinde exemplum vitæ, doctrinæ verbo addidit; brevissimum iter ad perfectionem discipulorum existimans, si præiret vita docentis. Quoniam illa demum eloquentia consensus extorquet auditoribus, ubi manus Oratoris a lingua non discrepat. Nihil autem Blossius omnino dicendo docendoque monstravit, ejus ipse in moribus suis ac vita non expresserit vivum exemplar. Neque enim (quod de sanctissimo Patriarcha nostro Benedicto Magnus affirmabat Gregorius) potuit aliter docere quam vixit. Igitur in primis sicut aquila provocans ad volandum pullos suos, et super eos volitans, ad cælum solemque ascendere, et alas ad volatum sublimiorem concutere exemplo suo docet; ita Blossius dum ad cælestem vitam filios suos sublevare vehementer exoptat, ad delicias divinas in spiritualibus exercitationibus captandas, et ad vires animi pro futura restauratione colligendas, prior ipse in sublime conscipio virtutum omnium provolvit exemplo. Nempe boni Pastoris instar, non pedo tantum oves suas et potestate urgebat, sed pedibus et exemplo præibat, quibus præerat. Statuta universim sua rigidissime ante alios ipse observabat : ad Officia divina, ad communem refectorem, ad omnem denique solemnem Conventus actionem, non tam accedebat quam præcedebat, quantum per occupationes, ægritudines, hospitumve illustriorum interpellationes, licebat. Ejusdem virtutis fuit, obitis matura jam ætate S. Ignatii Fundatoris Societatis Jesu spiritualibus exercitiis, suos ad rerum divinarum amorem, eademque pietatis munera frequentanda, exemplo provocasse; uti latius Cap. xvii commemorabitur.

49 Ea vero consuetudo Blossii Abbatis ad Statutorum observationem præeundi suis, ad posteros ab eo ducta in hanc usque diem manavit. Ut enim in Blossio, ita mos invaluit in successoribus, exemplo subditos ad Religiosæ vitæ studium animandi. Neque lucerna hæc Blossianæ reformationis super candela-brum posita, Lætiensibus tantum et domesticis, sed externis etiam ac remotioribus præluxit. Voluit enim gloriosæ memoriæ Carolus V, Cæsar Maximus juxta ac Pientissimus, Blossii præ ceteris opera uti in reformatis nonnullis per Belgium Ordinis nostri Monasteriis; in quibus optimo successu, qua prudentia, qua morum suavitate, qua salutaribus monitis, Regularis disciplinæ observantiam restituit Blossius.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

1. Tim. 4. 12.

Quod præscribit, prior facit Blossius.

Li. 2. Dialog. c. 36.

Ad omnes communes actiones priimus.

Successores eum imitati.

Alia monasteria reformat Blossius.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

CAPUT XIV.

Sacræ Lectionis frequentatio.

Legit diligenter Scripturas, SS. Patres, mysticos scriptores.

Duodecies quotannis Insinuationes S. Gertrudis evoluit.

Lectionem piam suis inculcat, et prescribit ter quotidie.

Libros vanos et curiosos suis prohibet.

Ad pietatem animis inserendam, nutriendam, augendam, duas res maximi momenti esse censebat Blossius, Lectionem videlicet spiritualium librorum, qua Deus nobis loquitur, et Orationem, qua nos Deo familiari sermone conjungimur. In lectione principem locum dabat Scripturis sacris, quod passim ejus monumenta testantur, ut illud D. Hieronymi de Nepotiano elogium non minus vere de Blossio usurpari possit, quod lectione assidua et meditatione diuturna pectus suam bibliothecam fecerat Christi. Scripturis succedebat assidua sanctorum Patrum lectio, Gregorii præsertim et Augustini. Neque minus ei familiares erant illi Theologiæ mysticæ coryphæi, Thaulerus, Suso, Rusbrochius, ut quivis vel levissime versatus in Blossio facile videt. Denique suavissime sapiebant ei caelestes illæ deliciae, quibus sanctorum quarundam mulierum Opera perfusa sunt: Gertrudis inprimis, et Catharinæ Senensis, et Mechthildis et Brigittæ. In quibus evolendis tanta fuit ejus et tam avida diligentia, ut de eo Tilmanus Bredenbachius S. Theologiæ Doctor in Epistola nuncupatoria ad Insinuationes divinæ pietatis S. Gertrudis a se editas anno MDLXXIX, ita scribat: Unde et factum, quod doctissimum et pietissimum Abbas Ludovicus Blossius, mihi olim familiariter notus, duodecies in anno libros hosce æstuantissimo affectu evoluerit, sicut ex intimi cujusdam ejus relatione cognovi. Idem testatur vir religiosissimus Joannes de Castanniza Ordinis nostri in Hispaniis Abbas in suo ad easdem Revelationes Prologo.

31 Quam vero Lectionem spiritualem ipse crebro et jucunde usurpabat. Lætiensibus suis serio commendavit; et præter privatam pro cujusque pio affectu usurpari solitam, tribus maxime temporibus frequentandam publice, et suis præcepit, et ipse accurate observavit. Primo, ut ad mensam toto tempore quo Religiosi corpus cibo reficiunt, spirituale Lectionis alimentum animæ præbeatur. Quam publicam Lectionem tanti faciebat, ut illius gratia quantum per hospites licebat, refectorio communi maxime recrearetur. Quoties enim ea non erat hospitium dignitas, aut cognationis affinitas, ut ipse cum iis accumbere cogeretur; illos Æconomus Religioso humaniter ac perbenevole tractandos commendabat, ipse vero ad desideratam Religiosæ mensæ lectionem sese conferebat. Quamquam et ad hospitalem Abbatibus mensam, ex devoto et ad captum hospitium utili nec injucundo libello, per certum aliquod spatium, legi jubebat. Sed illam videlicet Conventualem (quam vocant) Lectionem, ut sibi magis propriam, avidius appetebat. Secundo, ut priusquam a meridie in commune colloquium ad honestam animi relaxationem Religiosi prodeant; ad locum Capitularem convocatis per semihoram devoti et spiritualis Auctoris liber prælegatur, unde hauriant quod mox in sanctis et religiosis inter se sermonibus effundere possint. Tertio denique, ut per quartam horæ partem omnibus ad Oratorium convenientibus, antequam Completorium inchoetur, in fine diei pia ac devota de vita et collationibus Sanctorum lectio præmittatur.

32 Pro qua spirituali lectura ad usum fructumque pietatis adsciscenda facit, quod Blossius mandavit, ne in communi aut privata bibliotheca fas sit librum ullum reperiri, a quo Fratrum sincera pietas possit ad noxiam aliquam aut sæcularem vanamque curiositatem detorqueri. Illud etiam cavet, ne in Lectione spirituali fucata verborum vanitas, sed solida animi pietas quaeratur; idque aureis hisce verbis commonefecit: Porro ipsos Fratres monemus, ne verborum elegantiam in negotio spirituali intempestive requi-

rant: non quod damnemus sermonis ornatum, sed quod improbemus monachorum quorumdam perversum judicium, quibus nihil sapit, nihil arridet, nisi quod eleganter dictum est. Et mox cum docuisset, per Scripturas verbis simplices, et doctrinas humiles, internæ vitæ profectum acquirendum; ista subdit: Ab eis tanto longius Spiritus sanctus recedit, quanto ipsi ab innocenti simplicitate veraque humilitate magis sunt alieni. Oportet verum monachum sic esse affectum, ut nihil scire desideret, nihil se scire existimet, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum. Quod si alia scire desiderat et laborat, ad hoc tantum desiderare debet, ut in scientia Jesu Christi sanctaque pietate magis proficiat.

CAPUT XVII.

Oratio, et ex ea profecti Ascetici libelli.

Post sacram Lectionem, altera est pietatis nutrix, devota Oratio. Utramque Blossius ardentem amavit, utramque dulcissimo affectu complexus est: quem vel ideo beatum Abbatem nominare possumus, æque atque ipse beatos Monachos appellat, qui lectioni et orationi dediti sunt, suis illis Statutorum verbis: Beati sunt Monachi illi, qui in sacræ lectionis et piarum precum exercitiis sanctas suas recreationes et delicias constituunt, eoque pacto suum solantur exilium, quousque hinc evocati percipiant ea quæ Deus illic præparavit diligentibus se.

34 Beatissimum sane suo ipsius calculo renuntiatur Blossius, qui in sacra lectione et piis precibus sanctas suas recreationes et delicias constituerebat. Ad Jesum dilectum votorum suorum facillime et libentissime longo pietatis usu a quibusvis occupationibus subito se revocabat, et cum eo in suavissimis complexibus deliciabatur. Hic ardebat, hic æstuebat, hic se recreabat: hinc et suas jaculatorias orationes, et libellos pios, internæ fornacis velut scintillas, emittebat. In oculis enim et manibus omnium sunt evulgati ab ipso libelli: quorum nonnullos appello, qui id luculente testantur. Quid enim est aliud vox Græca Psychagogia, quam Animæ recreatio? quæ meris deliciis ex caelestis paradisi gaudiorum contemplatione animam perfundit. Ut vero perspicue videamus, non aliter Blossium jucundissima perpeliendæ pietatis ornamenta accepisse, quam puellam vanitatis instrumenta; intrandum est in Conclave animæ fidelis, ubi et Speculum invenies, et Monile, et Coronam, et Scrinium, et Cimeliarchium, seu Ornamentorum arculam, ut nihil ad orandæ animæ apparatus desiderare possis.

35 In illa classe deliciosorum libellorum etiam ponendum est Sacellum animæ fidelis, in quo modi viæque omnes aperiuntur ad ineundam cum Deo amoris familiaritatem; cujus in titulo illud legitur elogium: Hic libellus res pretiosas ingentemque thesaurum continet. Margaritum etiam spirituale, ne animæ sui uniones desint: quod ex piis considerationibus vitæ et mortis Domini nostri Jesu Christi velut gemma catena contextum est: in cujus Præfatione ita exclamat: Beata prorsus anima illa, quæ amabilem vitam et passionem dilecti Jesu Christi, tamquam pretiosum margaritum, in scrinio memoriæ suæ semper reconditam habet, et ubique secum circumfert. Dici non potest, quantum utilitatis adferat devota et frequens meditatio, vel lectio vitæ Domini Jesu. Medulla denique Psalmodiæ sacræ, quam Doxologiis Davidicorum verborum prope ducentis producit, hoc præfixo titulo: Medulla Psalmodiæ sacræ, cujus singula verba gemmis pretiosiora, et nectare suaviora, piam sanctamque animam mirifice exhilarabunt. Actum agerem, si ex libris pietissimis, ex quibus orbis terrarum Blossianam exsuxit pietatem, docere vellem, quo in pretio, quibus ipse in deliciis Asceticos precatariosque, pietati promovendæ feliciter accommodatos,

Ejus de oratione judicium.

Illius studium.

Patet id ex ejus libris.

commodatos, libellos habuerit. Fuit omnino Blossius, ut in reliqua omni vita, sic in excellenda pietate atque conscientia curanda, et dulcissimæ tranquillitatis et tranquillissimæ dulcedinis amantissimus. Percurrat, qui id videre volet, Psychagogiam, et Consolationem pusillanimum. Hæc sunt duo velut ubera magnæ matris et nutricis omnium Misericordiæ Dei, quæ filios suos lactat dulcissima spe tum remissorum in hac vita peccatorum, tum possidendorum in altera præmiorum. Ex quibus duobus veluti fontibus, anima pia Blossii caelestis gaudii copia cum altissima et suavissima conscientia pace redundabat.

*Assidue per
jaculatorias
cum Christo
deliciatur.*

56 Porro quanta Blossius diligentia, quanto fructu in illis suis asceticis exercitamentis versatus sit, et quasi volutatus, non est necesse aliunde discere: ipse de se nihil minus cogitans testimonium dicit, dum velut de alio Fratrem sibi noto, revera autem de seipso (quæ antiqua Lætiensium traditio est, et prudens Lector facile conciet) refert in speculo Monachorum, bene notum sibi Fratrem, suavissimis adspirationibus et ejaculatoriis precibus, ad omnem rerum, temporum, negotiorumque opportunitatem, cum Christo Domino deliciantem; et mox subdit: Satis autem scio, quia idem ipse Frater ex continuata frequentia hujusmodi sanctæ asceseos grandem consolationem et exitium laboris fructum consecutus est. Similia habet de noto sibi Fratrem in conclusione Enchiridii primæ editionis, quæ deinde sequentibus editionibus sustulit; veritus nempe, ne nimium ipse se proderet. Affirmat eo loco, quod noverit quemdam pietatis cultorem, qui duas precatiunculas, ibi præcedentes, et omnes fere eas quæ in eodem Enchiridio collocatæ sunt, quotidie (si non impediatur) ore proferebat, vel mente ruminando, studiose complebat, ipsasque memoriter tenebat, ut temporis ac loci opportunitate habita posset diu suaviterque citra libri adminiculum rebus divinis animum intendere.

*Omnes preces
Enchiridii
quotidie reci-
tat.*

57 Ex illa pura mente, conversationem continuam in cælis habente, prorumpent subinde per diem illæ voces, quas ibidem Blossius illi Fratrem sibi noto adscribit: O Domine Deus meus! o Creator et Redemptor meus! o spes mea, et refugium meum! o dulcedo cordis mei, et vita animæ meæ! o salus mea et summum atque unicum bonum meum! quando immaculatus ero coram te? quando ardentem diligam te? miserere mei, etc. Denique ait Blossius de illo Fratrem, id est, de semetipso, ut merito interpretamur: Etiam totam vitam suam juxta præcepta Epistolæ editæ sub nomine D. Dacryani Abbatîs in supradicto Enchiridio positæ diligenter instituere nitebatur. Ex quibus exercitiis se plurimum in spiritu profecisse asserebat, immensas benignissimæ Dei liberalitati gratias agens.

Piæ ejus voces:

*Vito juxta
Epistolam 12
documentorum.*

58 Tam profundus Asceta non poterat esse etiam Deiparæ Virginis non eximius cultor: de qua veritate si quis ambigat, consulat Endologias ejus affectu in Virginem Matrem et amore plenissimas.

*Erga D. Vir-
ginem pietas.*

59 Neque in uno Blossio omnis hæc stetit pietas: voluit benignus Pater id bonum filiis suis esse commune. Quos ut penitus in cellam vinarum, id est, in Orationis secreta pelliceret, hoc insigni stratagemate pleno prudentiæ atque humilitatis usus est. Eminebat per id tempus in hoc spiritualis exercitationis magister S. Ignatius Loyola Societatis Jesu fundator, et post eum, ex ejus disciplina Socii, a qui nuper in Belgium venerant; nec ita multo post, adnitente cum aliis viris Principibus Blossio, Diplomate Regio admissi sunt. Apud hos humilis Abbas, post exactos in Prælatura annos viginti, Lovanii se abdidit, ut inter primos spiritualibus exercitationibus excoleretur. Testantur id Annales Societatis ad annum Domini MDLIII, cum hac honorifica Blossii mentione: Inter ceteros qui se Lovanii ad Societatis orandi commentandique disciplinam salutariter exer-

*Exercitia S.
Ignatii ab eo
obita.*

a

cuerunt, primas tulit Ludovicus Blossius Abbas Lætiensis, vir suis scriptis ac monumentis, nec minus virtutum memoria nobilis. Non egebat tum quidem illo Blossius, licet efficacissimo ad pietatem excitemento; tamen et sibi profuit, et vero suos (quod maxime volebat) exemplo traxit.

*AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.*

60 Ita Blossii factum interpretatus est R. P. Quintinus Charlat Belgæ, Romæ S. Theologiæ Professor, unus de primis Societatis Jesu Patribus, qui in Belgium ex Italia missi sunt. His super hæc re ita Roma scribit ad Abbatem Blossium xxiii Octob. MDLIII. Reverende in Christo Pater, audiveram quidem vestram Paternitatem Lovanium venisse non ita dudum profaciendis exercitiis nostræ Societatis: sed ubi ad nos pervenerunt D. Joannes Boucquiau et Jacobus vester quondam fidelis in Domino servus, rem ita se habere ab ipsis accipiens, non potui non congratulari in Domino V. P. quæ tantum se demittere voverit, ut Societatis nostræ tirocinium subire et experiri non sit dedignata; non tam pro se, sat scio, quam ut alios tali suo exemplo ad id alliceret et provocaret. Quod sane virtutis, caritatis inquam eximie opus, quantis efferam laudibus nescio. Proinde tacere, et illud sedulo mirari magis expedit, quam hisce chartis illud non ad vivum depingere.

*Laudata ejus
hac in re hu-
militas.*

61 Extat ipsius Blossii epistola ad R. P. Adrianum Adriani Societatis Jesu Lætiis anno MDL scripta, ejus et pietatis index certissima, et sacram meditationum Lætiensibus ab Ursmaro Goissono Bellomontano, ejusdem Societatis Presbytero, traditarum festis. Ea sic habet: JESUS. Gratiam habeo, Domine mi. Caritati vestræ, quod me dignata sit commendare precibus Institutoris et Superioris vestri. Hoc mihi optatissimum et ingens beneficium est. Spero enim, Dominum Deum, propter illum, et vestras orationes, mihi propitium futurum. Puto D. Ursmarum vobis per litteras indicasse, exercitia quedam tradita esse nostris juvenibus. Utinam hoc factum fuisset ante annos xx! ita enim cum senioribus multo melius forte ageretur. Laudamus benignissimum Deum, qui per vos istam rationem nos docuit. Ex ea et ipsius Dei honor et salus animarum, uti confido, consequetur. D. Ursmarus modo abest a monasterio, rediturus ante quatuor dies. Bene valete in Domino Jesu. Lætiis, postridie Animarum. Fuere vero his exercitiis ad ardentiorum pietatem excolti, præter ipsum Blossium, Monachi omnino decem; ut ex schediasmatis, quæ etiamnum Lætiis asservantur, videre licet.

*Exercitia tra-
dita Lætiis ju-
nioribus.*

62 Neque ita privatis precibus ac meditationibus deditus erat Blossius, ut non eodem animi ardore divinum Officium, quod a Communitate ex Regulæ Benedictinæ præscripto publice peragitur, assidue frequentaret. Constat ex seniorum relatione, eum divinis Officiis sacrificiisque publice obeundis præsentem semper stitisse, et pensum sacrum una cum monachis persolvisse. Quod Parentis optimi apud successores Abbates hactenus exemplum valuit, ut religioni sibi ducant, si divinis laudibus cum ceteris non interfuerint. Affirmabat, tametsi gravissimis Reipublicæ necessariisque causis, vel Principum mandato a monasterio abiret, tamen ægerrime ferre se, quod tantisper, dum abesset, dulcissimis illis deliciis, quibus in communi Fratrum psalmodia perfruebatur, privari cogeretur.

*Blossius sem-
per intererat
officio divino.*

63 Ceterum in precationum meditationumque exercitio minus amabat vehementes impetus, aut erumpentem foras devotionem: malebat (quantum id in ejus situ erat potestate) suaviter et sine strepitu liquefieri. Hinc, sive divinum Missæ sacrificium celebraret ipse, sive Sacerdoti celebranti adesset, modestia corporis ad venerationem compositi, dulci tranquillitate, clausis oculorum fenestris, quasi Deum intus alloqueretur, sensim sine sensu mente elevabatur.

*Ideo invitus
abest a mo-
nasterio.*

*Ejus suavis
devotio.*

ACTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

batur. Qui coram observant seniores, Angelo quam homini similiorem prædicabant.

a Venere primum religiosi Societatis Jesu in Belgicam an. MDXLII, quo tempore Martinus Rossemius Antverpiam Lovaniumque frustra obsedit, ut tantisper Bruxellis subsistere coacti sint, dum a Lovanio castra hostis movisset.

CAPUT XVIII.

Exhortationes Lætiensibus datæ.

1. Tim. 4.

Oraculum est Divi Pauli Timotheum alloquentis, quem ad procurandam gregis sibi crediti salutem armabat et animabat : Attende lectioni, exhortationi, et doctrinæ. Hoc Blossius velut sibi datum monitum avide arripuit. Totus enim lectioni, exhortationi, doctrinæque deditus, animos Lætiensium filiorum ad omnem pietatem suaviter induxit, legendo, hortando, docendo. Optandum quidem esset posteritati, ut Blossianis illis, ut amore ardentissimis, ita dulcedine fluentissimis, vivæ vocis exhortationibus, quibus ille suos ad complectendam arcteq; stringendam religiosæ disciplinæ observantiam incitabat, frui perpetuo liceret : sed quoniam id fas non est sperare, nunc illud saltem agendum, ut in piam gratamque memoriam revocentur identidem, quæ calamo Blossiano expressa vivunt adhuc, et in animis Lætiensium filiorum magno fructu hortando docendoque paterna voce clamant. Nonnullæ ab eo traditæ ac litteris mandatæ Exhortationes hactenus in abdito Lætiensis monasterii recessu latuerunt : nunc tres ex iis, quæ violenta quadam Snaða omnes omnino Religiosos pertrahere possent ad ardens perfectionis studium, in publicam lucem producentur. Publicandi consilium fuit, tum ut vita Blossii sic evaderet illustrior, tum ut bono animarum publice consuleretur, tum denique ut studiosus hujus Asceticæ a Blossio introductæ restorationis observator intelligeret, quanto adjumento fuerit in animis Lætiensium Spiritus sancti in Blossio loquentis impulsus, ad arripiendam avide et stricte complectendam novam vivendi sub Blossianis statutis formulam. Harum Exhortationum prima est dulcissimus ille Statutorum Prologus, in quo brachiis quibusdam inflammatæ caritatis venientes ad monasticen tirones suavissimus Pater amplexatur, dicens :

Extant MSS. ejus quædam exhortationes :

tres hic vulgantur.

1 Exhortatio, Prologus Statutorum.

Felicitas religiosi status.

56 Beati, quibus Jesus interius loquitur, dicens : Venite seorsum in desertum locum. Beati, inquam, quos Dominus ex mari magno et spatioso, ex innumeris periculis ejus sæculi, ad portum Monasticæ conversationis transfert : ubi vita vere quieta et secura agitur : ubi tranquillitas, pax, et gaudium spiritus abundat : ubi sine cura et occupatione rerum transeuntium homines sancti die nocteque Regi sæculorum libere famulantur. Quorum videlicet unica sollicitudo est, ut per invictum obedientiæ propositum, per orationum jucundam assiduitatem, per lectionis sacræ melliflua exercitia, per lacrymarum sanctarum dulcia baptismata, ipsi summo Deo placeant. In congregatione monachorum regulariter viventium omnia plena pietate, omnia plena suavitate. Hic fragrantia omnigenarum virtutum gratiose spirat : hic rosæ caritatis igneo rubore flammescunt : hic lilia castitatis niveo candore splendescunt : hic violæ humilitatis imis florentes locis, etiam cælos ipsos lætificant. Nusquam hic tumultus, nusquam confusio locum habet : vociferationes et litigia procul hinc exulant, ubique grata quies et amica solitudo. Hic fortissimi athletæ in arena spiritualis conflictus invisibiles hostes quotidie superant, et seipsos vincunt. Ad quod nimirum beatum spectaculum Angeli promptissime advolantes, Christi milites mirifice confortant : fitque, ut ipsi Angeli in cælo habitantes, cum hominibus in terris, et homines in terra degentes, cum Angelis in cælis, mutua familiaritate versentur. Beati itaque sunt, qui tempestatibus mundi

superatis, in tutum amœnumque portum sanctæ Religionis se recipiunt, et ubi reliquum vitæ suæ in servitio Dei cum gaudio transigentes, inestimabile præmium regni cælestis aliquando percipiunt, et sine fine lætentur.

66 Post dulcem illum Prologum, Exhortationum altera Græco nomine et titulo insignita *προγνωστικὴ*, Latine Præcognitio, ideo sic dicta, quia tirones, qui in consortium monasterii Lætiensis inscribendi investientiæque accedunt, in ipso aditu, priusquam vel ad habitum ipsum monasticum admittantur, veluti in quodam gymnasii præludio ac rudimento, serio instrui, quasque præmoneri solent, ac plena notitia eorum ante informari, et in monastica deinceps exercitatione agere ac pati eos oportebit. Sic autem orditur : Quando ad nos aliquis venit, ut in militiam Christi assumptus, monasticæ conversationis habitum suscipiat, etiamsi senior, eruditus, nobilis, aut alloqui in aliqua dignitate constitutus sit, antequam investiatur, ista scriptura Prognostica de verbo ad verbum ei tradatur :

2 Exhortatio *προγνωστικὴ* ad novitios.

67 Carissime, si in societatem nostram assumi, et nobiscum in monasterio vivere, Christoque Domino servire desideras, oportet in primis, ut opere compleas, quod dicit Salvator : Qui vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam quotidie, et sequatur me. Si igitur paratus es propter Deum omnia dimittere, et teipsum vere abnegare ; si paratus es penitus relinquere tuas voluntates, et frangere, quantum in te est, tuas vitiosas inclinationes ac passionis ; si paratus es viriliter abrenuntiare omnibus sæculi pompis, voluptatibus et illecebris ; si paratus es cum Dei adjutorio relinquere omnem superbiæ fastum, et quælibet humilia simpliciaque amplecti ; si paratus es propter amorem Christi sustinere increpationes, injurias, tentationes, variasque corporis et cordis molestias atque pressuras ; si, inquam, paratum te sentis ad omnia hujusmodi complenda et toleranda securus monasticam conversationem assumere potes, confidens de benignissimis Dei misericordiis : alloquin, si non es paratus ad omnimodam tui derelictionem, non expedit ut Religionem irreligiose ingrediaris.

Luc. 9. 23.

Incommoda in Religione sustinenda.

a In monasterio, non tuo sed alieno arbitrio vivere, et in omnibus humilem obedientiam exhibere debebis. Quando aliquid tibi præcipitur secundum Deum, et sanctæ Religionis convenientiam, oportebit ut illud sine contradictione aut murmure perficias. Quando optabis quiescere, forte fatigaberis laboribus : quando ad sublimia te præparabis, forte deiciaris ad infima : breviter, quando hoc vel illud facere volueris, forte dicetur tibi ut aliud facias ; et in omnibus admitti debebis, ut promptissime sequaris voluntatem præcipientis. Neque aliquando dicere poteris : In his paratus sum obtemperare, sed in illis obtemperare nolo. Oportebit ut simpliciter obtemperes in omnibus que rationabiliter præcipientur, et quæ non sunt in se mala, vel sanctæ professioni contraria. Tu quidem diversas tribulationes et difficultates frequenter senties in hujusmodi confectione voluntatum et inclinationum tuarum : sæpe diabolus, sæpe caro, vel homines verum Dei timorem non habentes, tibi suggerent ut murmures et contradicas : sed necesse erit te patienter perseverare in sancto proposito, et pessimis suggestiones repellere. Non jam tibi licitum erit, superflua delicataque intempestive requirere ; non erit licitum, inhonestis dissolutionibus, vel ceteris remissioris vitæ ineptiis vacare ; sed relicta prorsus lubricitate et vanitate mundi, relicta lata via sæcularium, debebis per arctam et laboriosam penitentiam viam ingredi omnibus diebus vitæ tuæ. Debebis simplicitatem, vel etiam penuriam rerum necessarium sustinere, frequenter jejunare, perpetuam castitatis integritatem servare ; orationibus, meditationibus, sacerisque lectionibus insistere, taciturnitatis et silentii disciplinam

Perfecta obedientia.

Penitentia.

disciplinam observare, vitam a saecularium consortio abstractam ducere, monasterium raro egredi, nullam omnino rem, quantumvis modicam, proprietarie habere, puritati cordis jugiter studere, sola caelestia quaerere, die et nocte infatigabiliter officio ministerioque divino assistere, sive sit aestus, sive frigus; denique omnibus, quae sanctae Religioni conveniunt, fideliter adhaerere; et omnia quae eidem Religioni contraria sunt, prudenter rejicere. Quod si timore Dei relicto, aliquando (quod absit) inceperis negligenter vivere, vel etiam superbia, inobedientia, murmurationibus, atque contradictionibus, Superiorum ceterosque Fratres conturbare aut gravare; scire debes, quia districte omnino punieris. Verumtamen non te absterreant supradictae difficultates; sed tu de te prorsus diffidens, in Domino Jesu omnem tuam fiduciam reponere. Ipse enim confirmat debiles, et jacentes erigit; ipse aspera reddit plana, et amara convertit in dulcia. Ipse ea quae hominibus importabilia videntur, non solum facillima, sed etiam jucundissima per suam gratiam efficit. Ipse est qui dixit: Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum, et humilis corde; jugum enim meum suave est, et onus meum leve. Aditus viae salutaris plerumque angustus, tristis et difficilis est; sed postea crescente amore divino cordeque per caritatem se dilatante, cum inenarrabili gaudio perficitur iter mandatorum Dei. Ipsi honor et gloria in saecula saeculorum. Amen.

De gratia Dei sperandum.

Matth. 11. 28.

3 Exhortatio Paterna, sive Epilogus Statutorum.

68 Tertia ex Blossianis pro ferventiore disciplinae regularis observatione suavioris illa est, quam filii Laetienses, ut vere est, ita Paternam exhortationem a venerabili Blossio Parente optimo sic dictam vocant et venerantur. Est autem Epilogus commonitorius, quem Statutus suis velut coronidem subtexnit his verbis: Filii carissimi, qui sanctae conversationis habitum suscepistis, qui suave jugum Domini subistis; hortor, moneo, et oro vos in visceribus Jesu Christi, ut memores vocationis vestrae omnem iniquitatem fugiatis, vanitatemque contemnatis. Inspecite mundum universum attentius, videte quomodo crescat et decrescat, quomodo nihil in se stabile contineat, sed sicut pulvis qui a vento spargitur, sic evanescat ipse et concupiscentia illius. Perpendite quia vita praesens, vapor est ad modicum parens; considerate quia omnis caro foenum, et gloria ejus sicut flos foeni, qui mox decidit et marcescit. Haec cogitate, et mentes vestras sursum erigentes, relictis caducis rebus ad ea properate quae finem non habent. Cognoscite filii, cognoscite felicitatem vestram. Ecce vos elegit Dominus in hereditatem sibi: vos e periculis et multiplicibus laqueis hujus saeculi eduxit: vos e mari turbulentissimo assumptos, in portum tranquillissimum, in paradysum amoenissimum, in sanctae Religionis monasterium transtulit: ut ibi diebus ac noctibus quasi agniculi sine macula stetis in conspectu ejus, parati videre desiderabilem faciem illius. Sane: Non fecit taliter omni nationi, non omnibus tantam benevolentiam ostendit. Grati igitur estote tam amabili Domino: servite corde perfecto tam dulci Sponso animarum vestrarum. Recordamini Sanctorum Sanctarumque Dei, qui ante multa tempora vos in monastico proposito praecesserunt: veniat vobis in mentem, quomodo ipsi, despecta prorsus vanitate mundi, sub regulari disciplina Deo pure et integre militaverunt.

Conjunctio cum Jesu, monacho necessaria.

69 Obsecro, filioli, amici Dei, coheredes Christi, qui in novitatem vitae spiritualis regenerati estis, qui optimam partem elegistis, currite incessanter post vestigia Agni candidissimi, nolite tardare in amore Jesu Christi. Ipse sit dulcedo animarum vestrarum, ipse sit consolatio peregrinationis vestrae, ipse sit suave condimentum omnium laborum vestrorum. Hunc mentibus illibatis adstringite: ad hunc diebus

ac noctibus suspirate: hunc sedulo quaerite in libris, in oratorio, in claustris, in refectorio, in horto, in cellula, in lectulo, et ubicumque versamini, donec inclinentur umbrae et adspiret dies, donec misera haec vita finem capiat, et initium sumat aeterna. Cœnobium vobis veluti gratum quoddam sepulchrum facite, in quo paululum quiescatis, quousque resurgentes appareatis cum Christo in gloria. Sit vobis crux vel modico tempore relinquere sancti loci tranquillitatem, relinquere dulces complexus ejus, cui animae vestrae desponsatae sunt. In solitudine monasterii habetur Jesus, in turbis saeculi amittitur. Vitae igitur mundi strepitus: declinate superflua cum saecularibus consortia: ut per omne vitae tempus cum Jesu, et cum ejus Genitrice Maria viventes atque colloquentes, ad aeternam gloriam piis Jesu et Mariae cultoribus preparatam aliquando transferri mereamini. In Dei servitio, sacris lectionibus, orationibus, vel meditationibus, carae vestras delicias constituite. Gaudete et exultate in spiritu, quod ad famulandum Regi aeterno estis segregati.

70 Estote diligentes in divinis Officiis: ea non ex arida quadam consuetudine, sed ex sincera caritate studiose peragite. Omnia ipsorum divinatorum Officiorum verba sacratissima, quae Spiritus sanctus dicit, integre et cum reverentia, religiosis vocibus pronuntiate et cantate: certo credentes, nec minimam quidem syllabam, nec unius notulae cantum, nec modicam inclinacionulam ibi perire; si spiritus vester vigil, si intentio recta, et affectus purus fuerit. Qui possunt Deo liberius intimusque; vacare, gratias agant ipsi Domino, et alios non despiciant: qui vero vel opportunitatem vel gratiam non habent, ut multum insistant particularibus precibus aut contemplationibus; studeant saltem communibus Dei laudibus, atque orationibus vel lectionibus, libenter et devote intendere.

Divina officia sedulo obeunda.

71 Spiritualem profectum diligite: et quicquid illum in vobis impedire sentitis, solerter vitate. Rursum admoneo vos, filii lucis, abstinete a carnalibus desideriis, quae militant adversus animam: abstinete a vino multo: abstinete ab amarum voluptatibus hujus saeculi. Ambulate in sacrae Religionis observantiis, non quasi insipientes, sed quasi sapientes, et cognoscentes quae sit voluntas Dei. Regulae vestrae et Statutorum vestrorum (quae facillima mitissimaque sunt) integritatem servate illibatam, quantum in vobis est. Horrete proprietatis labem damnabilem: nolite dare in vobis locum diabolo. Vinculum pacis, unionem spiritus, dilectionis affectum semper inter vos servate. Nam sine his, monasterium in quo vivitis, non poterit esse sanctorum Angelorum habitaculum: sed erit malorum spirituum domicilium. Ergo caritatem habete: hanc, quasi modo geniti infantes, sine dolo sectamini: nulla inter vos murmuratio, nullum odium, nulla detractio, nulla pertinax suspicio, nulla invidia diu locum unquam habeat: ut in domo Dei, non nisi quae pacis sunt, appareant. Cum omni mansuetudine et dilectionis affluentia alter alterum portet, alter alterius defectus (quantum in se est) toleret, alter alterum juvet, alter alteri compatiatur, alter alterum moneat. Juniores reverentur et honorent seniores: similiter qui seniores sunt, ipsos juvenes diligant; eosque ad puram sanctae Religionis observantiam tam exemplo quam verbo animent. Voluntatem propriam unusquisque frangere, et eam ad Superioris arbitrium cum spirituali gaudio flectere studeat: atque ea quae jubentur, mox sine contradictione expleat. Fugite tumorem praesumptionis et arrogantiae, Deo odibilem. Fugite vanae gloriae praecipitium: amate cognosci a solo Deo, nesciri a ceteris. Diligite subesse potius quam praesse; et discere magis quam docere: quia haec est voluntas Dei, haec est sanctificatio vestra. Sic sic vitam vestram instituite,

Aliæ virtutes Religiosae necessariae.

sic

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

Non despe-
randum in
tentationibus.

Delineatio
templi et dor-
mitorii a Blo-
sio relicta.

Hortuli et re-
creationis mona-
chorum.

sic mundum, sic diabolum, sic carnem, sic naturam ipsam vincite, ut super vos humiles, quietos, et tremantes verba Domini, Spiritus sanctus requiescat.

72 Non autem perturbemini, neque sitis nimium pusillanimes, si aliquando gravamini in proposito monastico; si animi lassitudinem, et cordis ariditatem in servitio Dei sentitis; si tentationum molestiis, et tribulationum pressuris affligimini: sed estote constantes, et per brevem laborem, breveque tedium, ad aeternae beatitudinis gaudia festinate. Adhuc modicum, et cessabunt omnia tristitia: adhuc modicum, et transferemini in requiem gloriamque sempiternam. Tunc gaudebitis pro diebus quibus vidistis mala; et ossa vestra sicut herba germinabunt. Tunc consolabitur vos Dominus sicut mater consolatur filios suos; et in Jerusalem consolabimini. Tunc mirabitur et lætabitur et dilatabitur cor vestrum, quando videbitis decorem illius sanctae civitatis: quando facie ad faciem contemplabimini Deum deorum in Sion: quando possidebitis quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit: quae bona nobis omnibus prestare dignetur Jesus Christus Dominus noster, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus in saecula saeculorum. Amen.

a Paria fere S. Simeoni Stylite tradita a seniore monita, ut 7 Januar. in ejus vita diximus.

CAPUT XIX.

Sartorum tectorum monasterii conservatio, ampliatio.

Domus religiosa Latiensis ita a majoribus constituta fuit, ut in illa nec pro officinis commoditas, nec pro clastro securitas, nec pro habitatione amenitas admodum desideraretur. Multa nihilominus adjecit Blossius: multa etiam cogitavit, quae moriens vel affecta vel delineata reliquit. Non ingratum erit fortassis lectori, si quod nuper evenit, licet non magni admodum momenti, ad rem tamen, qua de hic agimus, accommodatum, subnectam. Ichnographiam, seu planam descriptionem, tum Templi in longum producendi, tum Dormitorii in commodiorem usum refigendi, velut ideam praecleari operis, sibi Blossius curaverat. Mors, ne descriptionem in opus educeret, intercessit. Successores deinde Blossii cum Dormitorii formam ad solatium monachorum jam in melius immutassent, et de Templi fundo prolongando conclusissent, ecce tibi in illam ipsam forte fortuna oblatam inciderunt delineationem Blossianam, magno gaudio, quod consentientibus cum Blossio consiliis, ignari quodammodo, ultimam boni Patris voluntatem illis veluti codicillis expressam eadem forma ac descriptione complevisent. Prudens omnino et pium fuit Blossii consilium, ut cum Latienses monachi stricta admodum clausura detenti, in apertum publicumve raro prodeant, hoc jucundius illo suo voluntario carcere clauderentur, quo, praeter illam interius junctam cum Deo familiaritatem, exterius etiam domus, cellae, porticus, horti, aliaque commodiori amenitate exhilararent.

74 Hoc consilio, praeter Conventus hortum communem, amenum satis ac spatiosum, muris hinc et inde clausum, eaque parte qua prata silvosque colles adspicit, Helpra fluvio alluente irriguum, privatos hortulos in singula suorum capita adornari mandavit. Hic tempus religiosae laxationis, horis pomeridianis illi deputatis, honeste traducunt, vel hortuli cultura aliove opere manuum, vel honestis colloquiis et inambulationibus, vel harmonico musicae cantu, vel piarum denique rerum lectione aut commentatione. Ne tamen ex privatorum hortorum cultu, usu, ac fructu aliquid Religiosa puritas paupertasve detrimenti capere posset, providus Pater in Statutis suis ita cavendo prospexit: Quamvis non improbemus, ut Fratres pro honesto solatio et exercitio teneant hor-

tulos, arbores, violaria, et similia: non tamen talia aliquis habeat tamquam propria, sicut nec quidquam aliud.

73 Praeter hos monachorum singulares hortulos, majusculum fundum horto Conventus contiguum, non procul a Praelatorum habitatione muro clausit, et hortum Abbatis relaxationi destinatum esse voluit. Ad quod consilium fatebatur Blossius ea se mente adductum fuisse, ut si quis forte ex Abbatibus venturis, non tam frequenti, quam ipse, sacrorum studiorum voluptate caperetur, haberet saltem, unde seorsim ab aliis, utili illa atque jucunda animi corporisque quiete et relaxatione perfrueretur. Devotioni hic quoque vel fovendae suae, vel alienae excitandae studuit. Nam supra hortuli hujus, atque exiguae quae isthic visitur porticus, ostia ac fenestras, scriptae Blossii jussu visuntur breves haec pienssimaeque ab eo excogitatae sententiae: PULCHRITUDO FLORUM CETERARUMQUE CREATURARUM RAPIAT COR IN ADMIRATIONEM ET AMOREM DEI CONDITORIS. AMOENITAS HORTI IN MEMORIAM REDUCAT DECOREM PARADISI. NON VANITATI, SED PIETATI HIC LOCUS DICATUS EST. FACESSANT HINC QUAE DEO DISPLICENT. QUERANTUR CAELSTIA. DOMINE DEUS, QUAM ADMIRABILIS ES! DELECTASTI ME IN FACTURA TUA; ET IN OPERIBUS MANUUM TUARUM EXULTABO. LAUDANT VOLUCRES CAELI DEUM, UT HOMO EUM EX ANIMO LAUDET.

76 Ex his apparet, Blossium in domesticae rei procuracione hoc spectasse, ut ex temporalibus aeterna, et ex corporalibus spiritualia lucra atque commoda reportaret. Qui etiam, ne in rei familiaris compendio caelstium rerum atque divinarum jactura fieret, magnopere se cavisse semper, tunc praecclare testatus est, quando de litibus non facile suscipiendis ita decrevit: Quantum ad facultates et externa bona monasterii attinet, sollicite provideatur, ne lites propter illa nimis facile adversus aliquem suscipiantur. Verumtamen ea rationabiliter custodiantur et defendantur. Sane honestius est concordiam per arbitros vel oblatam amplecti, vel etiam non oblatam quaerere, quam leviter caussas agere. Sed et praestat interdum sustinere modicam jacturam rerum temporalium, prudenter silendo, et in Deo sperando, quam magnum pati dispendium interiorum, pertinaciter pro externis litigando. Igitur externis interna, caducis aeterna semper praeferrantur: majorque cura habeatur spiritualium quam temporalium.

77 Enimvero in accumulandis opibus, et augendis monasterii censibus, cum plurimum ea in re poleret, minimum laboravit. In re domestica magnum vectigal Parsimoniam dicebat. Hoc vectigal est, quo solo Blossius divites post se reliquit Latienses. Cetera quidem ob paupertatis amorem parvus, et ad rem attentus; sed ubi Dei gloria et animarum salus, ac bona monasterii existimatio, honestaque Fratrum tum in morbo tum in sanitate consolationes exigebant, non parcebat sumptibus. Profusiones vero omnes in comessionem, et donaria ob investitiones, professiones, encaniam, sacrificiorum primitias, tum ut paupertati consuleret, tum ne illorum dierum sacram et spirituales solemnitates violarent, abrogavit. Passim in aliis accuratus oeconomiae observator, nulla tamen in re avarus sordidusve fuit.

CAPUT XX.

Res sacra, et Dei Sanctorumque honores aucti. Reliquiae ornatae.

Qui tam erat in sartis tectis religiosae suae familiae conservandis ormandisque strenuus, non poterat non ecclesiae sacrarumque rerum ornatum singulari cura complecti. Ac sane tam praecleara exstant ejus in Dei Sanctorumque cultu amplificando monumenta, ut quisquis ea etiamnum in ecclesia Latiensi spectaverit, fateri cogatur, Davidicam eum sententiam, quam

Hortulus Ab-
batis.

Pia in hoc
scriptae sen-
tentia.

Lites leviter
suscipi velat.

Latiensibus
magnum vec-
tigal parsimoniam.

Liberalitas
pro Dei gloria.

Cura rerum
sacrarum:

Psal. 25. 8.

Divinorum officiorum :

Sacrorum ædificiorum.

Chorum et aram maximam ædificat.

a
Reliquias SS. asservat ornate.c
d
S. Ettonis Episc. Reliquias Lætias transfert.

e

quam sacris templi parietibus inscripsit, cordi suo profundius insculpsisse : Domine, dilexi decorem domus tuæ, et locum habitationis gloriæ tuæ. Hic est ille decor, hæc illa majestas domus Dei, quæ cernitur in divinorum Officiorum sacrificiorumque statis ac solemnibus cærimoniis devota gravitate et gravi devotione obeundis, in Gregoriano cantu clare, lente, sonore, et per congrua intervalla sive respirationes, distincte atque articulate celebrando, in omni denique opere Dei, cum interno sapore et externa modestia rite decenterque peragendo. Hanc piam majestatem et Blossius laudabiliter instituit, et posterius in hunc usque diem conservant.

79 Post Officia divina, sacra ædificia ad Dei Sanctorumque gloriam illi cordi ac curæ fuerunt. Hic elegans, hic exactus, hic largus et exundans fuit. Hic pompam cum venustate, materiam cum arte, majestatem cum pietate certare volebat, ad basilicam Dei Divorumque extruendam, exornandam, locupletandam. Videmus inter cetera ædificia, a Blossio monumentum, augustam Chori molem : ubi præter alia ornamenta stat, eodem curante, Chori ara princeps, in qua ex candido marmore assurgit tabula, quæ perelagenti Vitruvianæ architecturæ symmetria, per dispositos columnarum ordines, exhibet mysteria passionis et mortis Salvatoris nostri, statuaria arte sculpta, quæ nemo sine venerabunda admiratione inuenitur.

80 Porro in Reliquiarum sanctarum honorem ita Blossius incubuit, ac si reliqua negligeret omnia. Erexit in primis a sacellum Sanctorum corporibus, sacrisque ossibus ac Reliquiis, cum veneratione, munditia, securitate recondendis. Quas autem Reliquias superiorum annorum Abbates partim ab b Henrico Orientis Imperatore, partim a Theodoro Jerosolymorum Patriarcha, aliisque Episcopis et Principibus viris testatissimis acceperant, eas ipse pulcherrima serie digessit, lipsantheis ex auro et argento inclusit, gemmis et pretiosis lapidibus exornavit : titulos membranæ sua manu inscriptos singulis affixit. Ne ii tamen diuturnitate temporis interirent, aut ex sacris ossibus, quibus affixi erant, decedentes, dubiam eorum fidem facerent, successores lamellis eos argenteis incidendos curarunt. Luculentum hunc sanctarum Reliquiarum thesaurum, tum modernus Abbas, qui viginti jam et duos annos ei monasterio præfuit, pia cura ac sollicitudine insigniter amplificavit; tum ceteri Lætenses tanto studio et veneratione, inde a Blossianis temporibus propagato, fervore custodiunt, ut quidam magni nominis Episcopus aliique singulares viri affirmare non dubitaverint, Sanctorum Reliquias nullibi libentius quam Lætis commorari.

81 Transtulit quoque ad Lætense Monasterium Blossius sacrum c S. Ettonis Episcopi et Confessoris Hiberni corpus. Nam cum sanctæ illæ exuviæ eidem monasterio d donate anno Domini mclxii, approbante Nicolao Cameracensi Episcopo, in Oratorio Prioratus juris Lætensis, in Doni-Petri pago siti, unico ab oppido Avesnensi milliari, a multis retro annis conservatæ fuissent, et frequenter ob Gallicos tumultus eas Blossius cogere ad securitatem Montes transmittere; veritus, ne tandem aliquando in hostium potestatem devenirent, prudenti consilio, a Paulo IV, Pontifice Maximo facultatem impetravit, eas Lætias transferendi : atque accepto Pontificio illius concessionis diplomate, dato Julii xxii, mclv, (perruptis constanti animo variis gravibusque difficultatibus, quas Doni-Petri incolæ, et Avesnensis Dynasta, ne iis destituarentur, objiciebant) re ipsa solemniter e transtulit anno mclvi, Julii xxv, cum die præcedente, bona Reverendissimi Episcopi Chalcedonensis Martini Cuperi Suffraganei Cameracensis venia, Montibus (ubi tum asservabantur) in Oratorio domus

Lætensis separari curasset caput a reliquo corpore, et distincta theca concludi.

82 Universim porro laboravit pie et utiliter Blossius in Sanctorum honoribus varie amplificandis, texuit catalogos, fidem adstruxit, gloriam publicavit, vitæ meritis et obsequiis coluit, et moribus æmulator est. Sunt in schediasmatis Blossianis nonnulla, pie et docte annotata, quæ stabilendæ Reliquiarum sacrarum fidei et augendæ venerationi faciant. In quibus quærendis, eruendis, observandis multus erat Blossius. Qua in re præclara est illa ejus de sacris Reliquiis Constantinopoli allatis annotatio; quam in scriptas a se chartas retulit istis verbis : Mirari solent plerique, quomodo ex Constantinopoli urbe Græciæ Reliquias Prophetarum, qui in Judæa fere omnes sepulti fuerunt, acceperimus. Sed mirari desinent, si perpenderit quid B. Joannes Chrysostomus Episcopus Constantinopolitanus, statim in initio cujusdam hominæ, quam de Elia Propheta conscripsit, dicat; sic enim ait : Olim quidem Judæorum populus gloriabatur quod Prophetas possidebat : et erat sane Prophetarum peculiaris agricultura. Nunc vero hæc ipsa gloriatio ab eis per Ecclesiam ablata est. Ecce enim apud nos et ipsa Prophetarum sunt corpora. Siquidem sterili populo haudquaquam convenit, ut Prophetas agricolas adhuc habeat : neque decet ut apud illos adhuc serventur Prophetæ, qui Deum, quem isti prædixerunt, crucifixerunt. f Rursum nonnulli vix credere possunt, nos veras B. Joannis Baptistæ habere Reliquias; asserentes, eas olim a Paganis penitus concrematas. Qui si historias exacte perlegissent, facile agnoscerent, plurima ipsius B. Joannis sacratissima ossa, dum a Gentilibus concremarentur, collecta et sublata per fideles Christianos fuisse. Sic enim capite 28 undecimi libri historiae Ecclesiasticæ legimus : Juliani temporibus, velut relaxatis frenis, efferbuit in omnem sævitiam feritas Paganorum. Ex quo accidit, ut apud Sebasten Palæstinæ urbem sepulchrum Joannis Baptistæ mente rabida et funestis manibus invaderent, ossa dispergerent, atque ea rursum collecta igni cremarent, et sanctos cineres pulveri immixtos per agros et rura dispergerent. Sed Dei providentia factum est, quosdam de Jerosolymis ex monasterio Philippi hominis Dei orationis illuc causa per idem tempus venisse. Qui cum tantum nefas humanis quidem manibus, sed ferina mente fieri viderent, mori gratius habentes quam hujusmodi piaculo funestari, inter eos qui ossa ad exurendum legebant mixti, diligentius, in quantum res patiebatur, ac religiosius congregantes, furtim se vel stupentibus vel insanientibus subtraxere, et ad religiosum Patrem Philippum venerandas Reliquias pertulere.

a Longe angustius sacellum ad eam rem erexit Antonius Wingham Abbas, et præclare exornavit.

b Anno mccvi Balduino, fratre a Bulgarorum Rege per summas cruciatus perempto, Imperium cepit : mortuus an. mxcvi. Ambo filii fuere Balduini Magnanimi Hannoniæ et Flandriæ Comitibus.

c Vitam S. Ettonis dabimus x Julii, agemusque de hac translatione, de qua extat Roberti Croii Archiepiscopi Cameracensis diploma datum xvii Julii an. mclvi, in quo Pauli IV, Bullam, cujus hic mentio fit, recitat.

d A Guilielmo de Dono-Petri, viro nobili, e cujus familia Guido Dampetræus atque Flandriæ Comes prodierunt, ut ipse Blossius in quodam schediasmate annotavit. Aliud Donum-Petri, sive Dampetram, aut Dominicum Petri, unde hoc Flandriæ Comitibus cognomen adherit, citat Miræus in Chronico Belgico annu mccc.

e Reliquit tamen, ut mandarat Pontifex, partem aliquam reliquiarum S. Ettonis in pago Dono-Petri, thecamque vetustate injuriæque temporum labefactam reparavit atque ornavit. Sed hæc plenius cum de vita S. Ettonis.

f Hæc plenius referentur xxx Augusti, et xxiv Februar.

CAPUT XXI.

Tranquillitas animi, Mansuetudo, Caritas.

Ut liquoribus omnibus tranquillum et suave innatatum oleum,

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.Varie Sancto-
rum honori
studet.Reliquia Pro-
phetarum :f
S. Joannis
Baptistæ.Ruffin. l. 2.
c. 28.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

*Singularis in
Blosio sua-
vitas.*

*Ea in ipsius
scriptis elu-
cet.*

*Eam aliis
commendat.*

*In suis cor-
ripiendis le-
nissimus.*

*Turbatos le-
niter monet.*

oleum, ita Blosii suavissimi virtutibus omnibus dulcedo quaedam tranquillitasque superfluebat caritatis. Cujus quidem tranquillæ caritatis et dulcis mansuetudinis, tum in gestis, tum in scriptis, vivum semper exemplar Blosius fuit. Est hæc porro caritas, mansuetudo, ac lenitas fundamentum ac basis totius Blosianæ vitæ, doctrinæ et asceseos. Hæc mansuetudo, instar dulcissimi lactis e calamo Blosiano, velut ab ubere nutricis promanat, ac per omnia opuscula ejus leniter et suaviter fluit. In hac mansuetudine fundavit consolatoriam illam Bonæ voluntatis toties in libellis suis inculcatam doctrinam. In hoc lenitatis ac mansuetudinis spiritu totam illam suæ temperatæ vitæ et Statutorum œconomiam dictavit, suosque Lætienses ad exactam Statutorum eorumdem observantiam, non velut servos severitate ac minis, sed ut filios amore ac mansuetudine induxit.

84 Hoc denique spiritu a lectore scriptorum suorum impetrat, ut per suavem introversionem secure et suaviter cum pinguedine devotionis, divinis pietatis officiis sacrificisque orando, cantando, meditando assistat; cum proximis vero, absque turbatione vel amaritudine loquendo, agendo, vivendo, conversetur. Magistrum tironum in Statutis Blosius hortatur, ut sit humilibus et obedientibus discipulis tanquam pius pater vel pia mater. At si forte cum duris duriuscule agendum, memor sit inter corrigendum castigandumve misericordiæ ac mansuetudinis. Vulneribus, ait, indisciplinatorum, non vinum tantum, sed etiam oleum infundat, ut curentur. Pius nempe et commiserationis visceribus plenissimus Samaritanus Blosius, non olei minus quam vini suorum vulneribus et infundebat ipse, et ab aliis infundi volebat. Hanc in verbis factisque, hanc in lætis et tristibus, hanc in filiorum suorum virtutibus atque vitiiis mansuetudinem inconcussa semper animi tranquillitate servavit.

83 Nemo illum audivit acerbe verbis errata corrigentem. Unde passim familiares ei erant istæ increpanti formulæ ad illos monachos, qui aberraverant a recta via, quasi alium alloqueretur: Dominus N. fecit quod non debuit, patietur quod non volet, vel, Dominus N. fecit quod voluit, patietur quod non volet. Eodem lenitatis spiritu etiam conventuales famulos, aliosque domesticos suos corripere consueverat; admonentis potius et exhortantis, quam reprehendentis aut objurgantis vultum ac verba assumens, hæc fere formula: An non posses paulo majore modestia hoc vel illud facere? aut: Non posses rem tam facile curare diligentius? Tranquillitas animi in modestia vultus et suavitate sermonis velut in speculo lucebat. Omni hora molles erant ad illum aditus. Nemo audivit eum elato sermone motus animi prædentem: nemo in eo vultum amarum aut gestum vehementem adspexit. Nemo fuit cui non libenter et prompte sui conveniendi copiam faceret; nec ille unquam aut sine mansuetæ consolationis remedio mœstum a se Fratrem remisit, aut gestu nutuve ullo declaravit molestas sibi intervenire, solatia in afflictionibus ab optimo Patre poscentium, interpellationes.

86 Quod si aliquando ita usuveniret, ut in querelis apud eum exponendis turbati animi non obscura signa aliquis ederet, non ipse magnopere commovebatur se, sed vultu ad serenitatem composito humane ac peramanter: Obsecro, aiebat, mi Frater, ut tantisper abeas a me dum redeas ad te: et cum motus ille deferuerit, mox ad me redi. Nunc enim, donec nonnihil animus conquiescat, nec tu quod ad pacem conciliandam faciat prudenter petere, nec ego quod in rem sit fructuosum consilium suggerere possum. Habitabat secum, et quietis deliciis apud animum suum perfruens, nullo tumultu evocabatur foras, aut

a se exibat, in dissimillimis occasionibus semper sibi similis, et in mediis negotiorum turbis suæ solitudini præsens. Nihil erat quod non lenitate sua velut tenuissimus ligni vermiculus constanter perirumpiret, atque perficeret; et (quæ laus nec exigua est, nec omnium in dignitate positorum) ita mansueta sua lenitate utebatur, ut neque de auctoritate lenitas, neque de lenitate auctoritas quidquam detraheret.

87 Dicenda agendaque prius intra se prudenti mansuetudine ad trutinam revocabat, quam diceret ageretve: ne quod dictum factumve imprudenter elaberetur, quod vel aliis vel sibi dolorem animique pœnitundinem adferret. Præceptum consilium paci ac mansuetudini inimicum et retractationi affine judicabat: magnas res magna cunctatione perficiebat; eo felicius, quo lentius. Magni momenti negotia, vel supplicationes in re gravi seu a Fratribus seu ab aliis oblatas, non in eodem vestigio expediebat; sed benigne accipiens, moram apud se considerandi et consilia cogitandi postulans, interea abire, et dum mature deliberasset, ad se redire jubebat. Reduuntibus, quod diu meditatus erat, palam edicebat; et quod optimum factu judicasset, constanter statuebat. Interdum etiam, quæ statuisset, scripto tradebat, laudabili more: sic enim et se tranquillius imperare, et subditos securius parere, usu magistro dicerat. Asservant Lætienses nonnullas autographas Blosii manu schedulas ejusmodi monitorias, quibus tunc maxime utebatur, quando in officiis aut officinis aliquid desiderabat observari diligentiore cura, aut extra publica reprehensionis loca cum aliquo severiuscula castigatione privata monitionis agendum judicabat: ne videlicet verbis mensuram lenitatis suæ excederet, rem scripto transigebat.

CAPUT XXII.

Hospitalitas.

Caritati, quam modo diximus, et mansuetudini comes erat insignis illa Blosii comitas et urbanitas in excipiendis Benedictinum in morem hospitibus, qua et domi excelluit, et foris bonum odorem et amabilem famam pietatis ac caritatis longe lateque diffudit. Optimum mensis condimentum piam apponebat affabilitatem; et admirabili plane eutrapelia modeste hilaris, religiose urbanus, sobrie liberalis erat. Sermones etiam si qui præter decorum inferrentur, vel suaviter præcedebat, vel ingeniosa pietate solerter ad Dei laudem aut salutiferum documentum inflectebat: ea gratia et dexteritate, ut illi ipsi, qui offendi potuissent, aut non adverterent; aut si adverterent, tamen taciti gauderent, quod tam suaviter manu Blosii a sermonibus futilibus ad utiles abducti essent.

89 Quamvis paupertatis singulariter amans, sumptibus tamen hac in parte parci volebat; singulari semper judicio circumspectus, quid ea in re dignitatem hospitum, quid suam deceret. Neque credebatur unquam ullum hospitum numerum oneri fore, sed eum grato animo inter Dei beneficia numerabat. Hinc aliquando nata est illa festiva ejus querela. Aliquantulo tempore hospitibus domus ejus et mensa caruerat: ibi tum Blosius versus ad unum ex Conventualibus (ut vocant) famulis, quicum ob probitatem et candorem pia aut familiaria subinde miscebat colloquia: Quid hoc est, inquit, Anselme? (id famulo nomen erat) an nostri obliviscitur Deus, an irascitur, qui nos jam tanto tempore in hospitibus non invisit? Unde conjicere pronum est, quo vultu hospites exciperet, qui in hospitibus Dominum se credebatur amplecti; ut minime mirum sit Blosianam humanitatem linguis hominum scriptisque celebratam. Testis sit Tilmannus Bredenbachius S. Theologiæ Doctor, Scriptorque non ignobilis. Is in Epistola ad Fratres

SUOS,

*Lenitas aucto-
ritatem fovet.*

*Nihil temere
agit dicere.*

*Scripto sub-
inde monebat.*

*Benignus in
hospites.*

*Prudens et
urbanus in
sermone.*

*In hospitibus
Deum se exci-
pere censet.*

suos, quam Fasciculo sacrarum precatationum ex Blossii Operibus concinnato præfixit, ita de eodem loquitur: Erat, inquit, Reverendus Pater D. Blossius spiritu pæne Angelico, moribusque suavissimis, admirabilique erga omnes benevolentia præditus, sicuti tu, mi Frater Theodorice (qui una mecum olim cum ipso Reverendo Patre Blossio familiariter aliquot diebus conversatus es) meminisse consuevisti, asserens te nec graviorem unquam virum vidisse venerando illo D. Petro Homphæo, Decano quondam Emblicensi, nec suaviorem ac mansuetiorem R. D. Blossio. Qui utinam multos sibi haberet similes Cœnobiarchas, Clericorumque ac Religiosorum Antistites et Præfectos, qui veræ pietati ac religioni, suorum animis instillandæ, parem operam tam paterno moderatissimoque affectu impenderent: utique magna et pæne potissima sui parte refloresceret Ecclesia Catholica. Hac enim unica ratione et via sacratissimum divini Spiritus unguentum, quo præ participibus suis imbutus est Christus Dominus, a capite Christo fluere in barbam, in membra dignitate et auctoritate Christo proxima, ac deinde in oram totius vestimenti, in universum gregem Dominicum: suoque voto potiretur 1. Cor. 4. 13. Apostolus, ut pro decem millibus pædagogorum in Christo, haberemus multa millia Patrum. Benedictus Deus, qui replens in bonis desideria suorum, multis adhuc in locis facit eminere suæque Ecclesiæ præluere sidera salutaria; quantumcumque rumpatur satan, ringantur hæretici, et convertantur retrorsum omnes qui oderunt Sion. Hæc ille de Blossio. Cujus gravissimi doctissimi que viri testimonium, eo majoris faciendum, quod non ad adulationem (quippe annis quatuordecim post piam Blossii mortem) sed ad memoriam et admirationem virtutis, quam in Blossio oculatus testis notaverat, scriptum fuit.

CAPUT XXIII.

Castitas et mundities.

Florem illibatæ castitatis, quem ex utro matris nascentis Blossius in mundum intulit, in aulica licentia vivens, servavit; moriens deinde, integrum intactumque in terræ tumultum secum detulit. Tuendæ vero castitatis sex illi potissima præsidia. Primum, Singularis in cibo potuque temperantia, sine qua virtus nulla inter tot hostes tuta esse potest: in qua eximium se omnino Blossius præstitit, et maximum castitatis præsidium collocavit. Nam etiam ad mensam de spiritu magis quam corpore saginando sollicitus, singulas cibi buccellas (ut ipse loquebatur) in Christi sanguine intingebat. Cum monitum illud S. Hieronymi de temperantia semper ante oculos haberet: Venter mero æstuans facile despumat in libidinem; tum gravissimis verbis matrem luxuriæ, laxam scilicet vini liberamque potationem, ac comessationes omnes, clancularias etiam, a suis relegavit; qua de re districtissime servanda ita successores compellat: Hic, hic, ait, summopere vigilet Prælatas, si cupit ut Religio sancta honeste servetur. Et in Paterna exhortatione ad filios: Admoneo vos, inquit, filii lucis, abstinete a carnalibus desideriis, quæ militant adversus animam, abstinete a vino multo, abstinete ab amarum voluptatibus hujus sæculi. In vino hospitibus propinando liberalis, non prodigus. Æquales haustus, et violentas ingurgitandi se invitationes execrabatur; illamque consuetudinem pestem perniciosissimam appellabat, quam diabolus invexisset in orbem terrarum. Scitum est, quod viro magno, invitanti ut pari haustu bibendo responderet, et ni faceret, se calicem vino plenum in sinum illius effusurum minitanti, fortiter ac facete respondit: Malle sibi sinum fœdari quam conscientiam.

2. Fuga periculorum. 91 Secundum castimoniam præsidium, Fuga periculorum; quam toties tum monitis suis tum exemplis

inculcat S. Hieronymus alique Patres. Ea de causa frequenter in Statutis Blossius velut duo Religiosæ castitatis propugnacula commendavit, silentii et solitudinis amorem. Colloquia, deambulationes animi gratia (quæ ipse Spatiamenta vocat) aliasque relaxationes, vel parce suis indulisit, vel ita temperavit, ut effusus cachinnos, cantilenas profanas, omnes denique lusus indecoros, in quibus aut cursu, aut jactu, aut alio inhonesto gestu corpus vehementius agitantur, aut monastica indumenta vel exuenda vel inconcinne componenda essent, interdixit. Præterea non solum segregavit a monastico claustrum mulierum consortia, sed etiam virorum liberum et promiscuum impedivit accessum. Unde extra Regularis colloqui tempora in conventualibus locis tranquilla apparet et venerationis pie plena, veluti eremi solitudo. Et quia de mulieribus sermo incidit, tantam in earum congressu, minimis etiam in rebus, circumspersionem adhibendam esse censuit; ut forsitan alicui rerum spiritualium minus perito nimium meticulousus et religiosus videri possit. Sic enim in Instructionibus et monitis ad Abbates successores (quæ codicillis quibusdam, uti ipse vocat, complexus est) agens de violariis, floribus, et similibus quæ monachi solent in hortulis suis excolere, hæc subdit: Neque enim convenit, ut monachus nimis facile porrigat et offerat manu tale quidpiam alicui feminae. Prorsus verodetestabile est, ut talia a monacho mittantur ad mulieres, vel puellas, ex animi levitate et sensuali amicitia. Hæc eadem fuga periculorum etiam causa est, ob quam suos e Prioratibus, in quibus magnis omnino periculis Religiosa puritas exposita erat, ad securum monasticæ custodiæ per fugium revocavit.

93 Tertium, Custodia oculorum, quæ velut clausa capitis galea facile omnes excutit adversarias castitati oppugnationes. Qua in re Blossiana modestia tam singulariter emicuit, ut oculorum ac vultus compositione, totoque corporis habitu, passim intuentes ad castitatis amorem accenderet. Non ignorabat videlicet ab oculis male custoditis lædi castitatem. Hanc ob causam, cum ante oculos religiosorum virorum mulieres apparere periculosum judicaret, studuit, quantum fas esset, earum conspectum a suis remove. Ea propter cum antea in horto Conventuali, in quem monachis certis horis pomeridianis patet accessus, mulieres fœno spargendo, cumulando, plaustris imponendo operam ponerent, cavet in antedictis codicillis ne deinceps id fieret, his quæ sequuntur verbis: Herba horti Conventualis ex mea ordinatione solet demeti, verti, exsiccare, atque in plastro poni per viros vel juvenes, non autem per mulieres aut puellas; maxime illis horis quibus Fratres spatiari possunt in horto, etiamsi plures constet hoc facere per masculos quam per feminas. Præstat enim pati damnum aliquod in crumena, quam in anima.

94 Quartum, Corporis castigatio. Floridam animi castitatem in carnis maceratione, velut lilium inter spinas, efflorescere asserebat. Qua in re duo Blossius observatu digna gessit: in primis quod in prima sua rigidæ observantiæ reformatione extremum, quod in S. P. Benedicti Religiosa familia esse potest, corporis macerandi exercitium sectatus sit. Deinde cum consilio potius alieno quam proprio desiderio inductus a primo illo rigore recederet, non tamen illud singulare castitatis scutum, carnis macerationem, a se rejecit; sed varias corporis mortificationes subivit ipse semper, et subeundas esse docuit: et ad hoc in primis laborando contendit, ut una cum moderatis corporis mortificationibus prævæ animi cupiditates frangerentur, et velut duplici illo auxilio duplex castitati tuendæ accederet adjumentum.

95 Quintum, Pietas animi. Carnis enim voluptates ajebat amarescere et mori, ubi Spiritus delicia dulcescere et vivere videntur. Nutricem etiam castitatis appellabat

AUCTOR
MONACHO
BENEDICTINO.
Immodestiam
velat.

Excludit a
claustrum femi-
nas.

Vetat manu-
scula is mitti.

Abolet Priora-
tus.

3. Custodia
oculorum.

Non vult cor-
ram suis ap-
parere femi-
nas.

4. Corporis
castigatio.

5. Pietas.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

appellabat pietatem : cujus ex uberibus quantum Blossius et turpitudinis odium et puritatis amorem exsuxerit, scripta illius universa abunde loquuntur. Per assiduum cum Deo familiaritatem, quam ipse in mysticæ suæ asceseos libris Introversionem, non incongruo vocabulo, nominat, aiebat omnia exteriora sensuum oblectamenta flaccescere. Hanc familiaritatem cum Deo quanto pluribus et ardentioribus aspirationibus incendebat, tanto se magis in amore creaturarum refrigescere sentiebat.

6. Mundities
externa.

96 Sextum, Mundities externa. Nam castitatis internæ index, imo et tutela quædam est illa externa, et a sanctis castitatis amatoribus magnopere semper adamata mundities : in qua Blossianæ castitatis mirifice nitor ac decor eluxit. Si quid in cellis Fratrum invenisset, non dicam sordidum nimis, sed minus decore compositum, ostendebat id sibi displicere, cum diceret, animi et corporis, internam et externam munditiam, dextras jungere, et pari passu ambulare debere; et ad exemplum S. Bernardi, paupertatem amandam esse, non sordes. Erat Blossio maxime cordi in facie et manibus ingenua mundities, in veste decens paupertas, in cubiculo et omni suppellectili privatim, publice in culina, refectorio, hospitali mensa ac domo, in templo, in omnibus elegans ac nitida rerum facies, spirans ubique castam munditiam et mundam castitatem. Hoc sibi, hoc aliis dictabat; hoc posteri avidè acceptum constanter tenuerunt. Unde in sacrario, templi atque altaris suppellectili, ac presertim Reliquiarum custodia, tam exquisiti tamque illibati nitoris sollicitudo.

CAPUT XXIV.

Magnanimitas. Adversorum tolerantia.

Cap. 7. 1.

Militiam esse vitam hominis super terram, affirmabat S. Job Propheta. Hæc militia constantes et magnanimos pugiles requirit adversus eos hostes, qui nullas pacis condiciones, ac ne inducias quidem cum homine, quam diu vivit, habere possunt. In hæc militia monasterium stadium seu campum vocabat Blossius, in quo magno animo, contra spiritualia nequitia in cælestibus, quotidie est monachis in mortificationis bello capitaliter decertandum.

Monacho assidue pugnantium.

98 Neque minori fortitudine ea mala toleranda sunt, quæ etiam Dei famulis quotidie a bellorum fortunæ casibus obveniunt. Spectaculum illustre Deo et Angelis exhibuit in calamitatibus, quibuscum luctatus est, sustinendis ac superandis, invictam nimirum constantis animi magnitudinem. Quater intra unum et viginti annos, perturbata bellis Republica, infestis hostili populatione expertus est Francos; semel anno post sesquimillesimum trigesimo septimo, quando sub tempus inchoatæ reformationis sui monasterii Athum profugere compulsus est : rursus post sexennium, quando hinc et inde media Lætia Malbodiensis urbis et Terloniensis arcis, ut alia taceam, fumos ac favillas ab incendio Gallico in vicinia conspexit : iterum post novennium, quando direptum dirutumque est Terlonium : denique post sexennium, quando effractis portis Franci monasterium Lætiense diripiendo populandoque vastarunt. Inter has quidem Reipublicæ ac privatæ peracerbas calamitates ingens ubique perturbatio, et fortunarum jactura fuit : ipse vero Blossius nulla re adversa passus est animi sui constantiam frangi, serenitatem obscurari, tranquillitatem perturbari. In omni calamitate perfrugium a tempestate tutum aiebat fiduciam in Deum, illud usitatum crebro iterans : Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei cæli commorabitur. Dicit Domino : Susceptor meus es tu, et refugium meum. In hoc refugio tutissime latebat : ad hoc, velut ad portum, navem e fluctibus subducebat.

Varia Francorum in agrum Han-noniensem excursionses.

Constantia Blossii.

Psal. 90.

99 Magnanimitas Blossio ex eo etiam constans et

invicta fuit, quod vera bona a falsis, a caducis æterna, externa fortunæ ab internis animi prudentissime segregaret, et sua singulis momenta ita apponeret, ut vera damna ea sola existimaret, per quæ animorum felicitas aut beatitudo perderetur. Cum Franci in Hannoniam populandi ardore et bellicis furiis effusi agrum Lætiensem foede vastassent, adversus eos cum militaribus aliis patriæ copiis suas duxit Adrianus Blossii frater, et incredibili virtutis ac fortitudinis gloria Francum militem fudit fugavitque. Re præclare gesta, cum exultabundi narratores Blossio et Lætiensibus servatis gratularentur, atque Adriano ob illustrem victoriam virtute partam velut in triumpho applauderent; abstinuit unus inter omnes ab omnibus lætitiæ signis edendis Blossius, sed alta ex imo ducens suspiria. Non est, ait, non est Christiani pectoris gaudere, ubi tantum Christiani sanguinis funditur; et levem brevemque victoriam, tot animarum æternus forte sequitur interitus. O divina vox, et digna Christiano homine! qui cetera immotus, solis animarum damnis concutitur.

Lugel, etiam in victoria, cladem animarum.

100 Eandem animi magnitudinem in Richardi atque Adriani carissimorum sibi fratrum morte alias prætulit. Erat ille Ludovici rebus solatio, domesticus convictor; hic etiam presidio, ut fortem alioqui virum ea concutere jactura potuisset. At stetit animo vultuque immotus Blossius : neque quidquam questus, Dei potius niti providentia, qua humani auxilii fiducia perrexit. Possem istiusmodi alia nonnulla producere; sed nihil æque Blossianis animos et invictum robur testari potest, quam tot ab eo superatæ et exhaustæ difficultates, dum primum regularis disciplinæ reformationem invexit. Nonnullos e suis expertus est minus obsequentes, quosdam etiam protervos ac repugnantes, ut supra diximus : at omnes constantia viciit, et acerrimum quique repugnantium invicta patientia tandem flexit.

Constantia in fratrum funeribus.

CAPUT XXV.

Liberalitas in pauperes. Opum honorumque contemptus.

Magnanimitatis pars est, pecuniarum pro Dei gloria, aut proximi utilitate, contemptus; et ut parvi animi est, amare pecuniam; ita animi prorsus magni est, pecunie detrimentum facere, ut Christum lucrifacias. Mire erga semetipsum arctus et parvus Blossius, erga alios varie inopes liberaliter propensus; et lata viscera caritatis omnibus aperiens, nomen Patris pauperum suo merito invenit. Semper ab eleemosyna pauperibus impensa hilarior redire solitus, alios etiam ad misericordiam opera hortabatur. Extat ab eo monitum aureum, successoribus relictum his verbis : Non regnet in viris Deo dicatis plura conquirendi perniciose cupiditas, quæ in multis Congregationibus disciplinam Religionis sæpius evertisse cognoscitur. Non etiam regnet turpis illiberalisque tenacitas; sed eleemosyna juxta monasterii facultates cum caritate fiant. Nam quæ supersunt monasteriis, non tam ipsorum monasteriorum, quam pauperum bona sunt. Quod verbis scripsit, rebus fecit. Carolus V Imperator cantharum Blossio metalli pretio et artis elegantia spectabilem donaverat. Hunc mox ut accepit, dono dedit Ecclesiæ Chimaçensi, quæ magnam istis temporibus ex hostili vastatione jacturam fecerat, ratus magis sese Deo placitum liberaliter alienam calamitatem sublevando, quam munus a tanto Cæsare acceptum apud semet domi servando.

Pater pauperum dictus Blossius.

Liberalitatem successoribus inculcat.

102 In angustiis rei domesticæ magno animo dilatabat erga egenos caritatem. Pauperum omnium quidem, maxime vero eorum qui in vicinia prope domestici essent, primam gessit curam. Illos œconomis, ut abundantius iis prospicerent, enixius commendabat. Hoc in Statutis passim inculcat, hoc in mores induxit. Hoc, quantum permisissent non adeo magnæ

Lætiense nobium pauperum asylum.

magnæ Lætiensium facultates, ita radices egit, et a Bloσιο in immensum excrevit, ut nunc passim, et merito, Lætiense Cœnobium, Pauperum asyllum nuncupari videamus.

Blosius dignitates recusavit:

103 Paupertatem, quam in aliis miserando et affatim douando sublevabat, ipse sibi gratissimam adscribebat. Pauperem vitam, et procul ab opulentis honoribus remotam, amabat. Opes honoresque sponte oblatos, strenue aversabatur, mundi fastum magnanima demissione calcans atque pessumdans. Imo quantum nonnulli ambiunt dignitatum titulos prehensando, tantum ipse deprecando aversabatur. Carolus Cæsar Bloesium aliquando e Lætiensi, minore illa videlicet Prælatura, ad majora et splendidiora honorum culmina evehere, sed frustra, molitus est. Nam Archiepiscopatum Cameracensem ab Imperatore sibi destinatum Bloesium magnanimiter demisseque recusavit: quod ipsum familiari joco Maximilianus a Bergis, vir minime ambitiosus, postquam cervices tanto oneri subdidisset, Bloσιο exprobrare solitus est, quasi verum æquum esset, Bloesium, ut suæ quieti ac privatae consolationi consulere, tam formidabile onus in debiliores humeros transferre. Sic ille de se ut prudenter et amice, ita submisse et candide judicabat.

Archiepiscopatum Cameracensium.

Abbatiam opulentiores, adhibito intercessore, deprecatur. Amb. lib. 4. in. Luc. cap. 4.

104 Obtulit etiam Bloσιο Cæsar Abbatiam opulentiores S. Martini Tornaci, ut eam cum sua Lætiensi, quod bono Ecclesiæ verteret, commutare vellet: sed memor quod est a S. Ambrosio pronuntiatum, carere omni ambitione religiosam devotionem, tantoque futura majora pericula, quanto celsior fuerit dignitas; eam sibi nunquam passus est obrudi. Hanc enim ut a cervicibus suis excuteret, Bruxellam Cæsari supplicatum ivit, et impetravit. Cum autem novo et inusitato ambitu modo in palatio Cæsaris ad amolendam a se S. Martini Prælaturam versaretur, occurrit res non indigna narratu. Forte in Principem quemdam virum e Cæsareis Optimatibus non ultimum incidit, qui cum Blosiana gratia obligatum se iudicaret, ratus fore occasionem gratitudinis declarandæ, si Bloσιο apud Cæsarem (cui gratiosus esset in primis) opem operamque offerret, promptum se paratumque addixit, si quid ambiret, et sua apud Cæsarem commendatione uti vellet. Tum Blosius, utres erat, animi ægritudinem declaravit ob S. Martini Abbatiam si eam adire cogeretur; vel se magis sorte modica, quæ inter filios Lætienses obtigerat, et jam tranquille atque hilariter in Domino possidebatur, consensescere Lætiensi, quam novos honores cum novis oneribus suscipere; proinde rogare se, ut si gratiam rependere vellet, favorem in hac Abbatia repudianda apud Cæsarem interponeret. Hoc Cæsarem rogatum venisse, ut liceat ipsius bona gratia liberari, et in suo nidulo Lætiensi mori. Attonitus alter rei novitate, obsequia, quando ita Blosius vellet, offert sua: mox ad Imperatorem a Bloσιο discedens: En, ait, Auguste Cæsar, adfero novam prorsus et inusitatam libelli supplicis formulam: Lætiensium Abbas Blosius, longe aliter atque alii subinde solent, orat per me, atque obtestatur Majestatem tuam, ut S. Martini Prælatura absolvi, et in sua Lætiensi vivere ac mori possit. Ita ille, ita ego Majestatem tuam obsecro. Ad hæc admirandus Cæsar, fiat, inquit, et apud suos, quando ita orat Blosius, vivat et moriatur. Sic nempe Blosius dignitatum et honorum contemptu clarior, quam sint perique honores ambiendo gerendoque.

CAPUT XXVI.

Zelus contra nascentes hæreses et vitia.

Calamitosis Belgicæ Ecclesiæ temporibus, cum ex Gallia et Germania undique in Belgicas provincias hæretica pestis irrueret, contra nascentes atque adolescentes hæreses, earumque præcones, defensor ac propugnator inter alios a Deo datus vide-

tur Blosius. Visuntur inter Opuscula ejus duo illa adversus Novatores scripta, ex quibus luculentum zeli sui pro domo Dei testimonium Blosius habet, Collyrium hæreticorum, duobus distinctum libris, et Facula illuminandis et ab errore avocandis hæreticis accommodata. De primo pauculis sed appositis verbis præfatur et animi sui sensa erga Fidei hostes palam et ex fide declarat, dum ita orditur: Pia erga per-euntes hæreticos commiseratione motus, hoc Collyrium scripsi. Et mox caussam exponens cur vocet Collyrium (quod Græca voce significat præsens in curandis oculorum affectionibus medicamentum): In quo, ait, pauca, quæ curandis ipsorum hæreticorum oculis apta esse videbantur, congressi. Abunde, quod cupimus, assequemur, si modicus ac rudis hic labor noster, aut aliquos, ex his qui hæresi jam infecti sunt, sanare, aut aliquos, ex iis qui nondum sunt infecti, servare incolumes potuerit. Neque enim, in illis quæ hactenus edidimus, laudes hominum, sed salutem animarum veniamur.

AUCTORE MONACHO BENEDICTINO.

Scripta ejus contra hæreticos:

Collyrium hæreticorum.

106 Faculæ vero conscribendæ consilium in Præfatione declarat: quod erat ejusmodi, ut ex quadraginta tum Patrum antiquorum, tum sacrosanctorum Conciliorum dictis atque decretis, totidem velut lucernas accenderet, et super candelabrum poneret; non tam ut luceret omnibus qui in domo Ecclesiæ sunt, quam ut illis qui novitatum ventis in vada aut syrtes abripiuntur, Pharon quandam accenderet, ad quam cursum dirigere et recta in portum certaque via invehi possent. Est autem Facula, collectis in unum sententiis antiquorum Patrum, Opusculum ita numeris omnibus absolutum, ut pæne nullam earum rerum, quæ nunc infide controvertuntur, partem relinquat intactam. Et tamen pro sua modestia Blosius, de ea ita censet: Hæc Facula faciem primitivæ Ecclesiæ utcumque ostendens, collecta fuit anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo mense Octobri: quæ licet in modum farraginis confusa esse videatur, prodesse tamen poterit hæreticis, si ipsi illam diligenter legere atque expendere voluerint.

Facula:

Append. Faculæ in fine.

107 Post Facularum ingeniosa fitione alloquitur Philocænopolitanos, quos a Reverendissimus Lindanus Episcopus, zelo Dei pro Ecclesia Catholica flagrans, in aureo libello Dubitantes vocat. Appendicij Blosianæ titulus, post Faculam, ejusmodi præfigitur: Expostulatio Jesu Christi de ingratitude Philocænopoleos, cujus gubernatores novam pravamque doctrinam amant, et hæreticis favent. Est autem Philocænopolis, si Latine ad verbum reddimus, Amans novorum civitas. Hujus civitatis Præsides, qui cum se Catholicos dicerent, et sanctæ Matris Romanæ Ecclesiæ filios jactarent, tamen cum multorum hæreticorum novitates seminantium impunita scelera ferrent, pullulantes hæreses conniventia sua roboraverunt, ita merito expostulans Jesus Christus alloquitur apud Bloesium: O imprudentes civitatis gubernatores! quis vos ita fascinavit, ut permitteretis illos veritatem impugnare, et libere prædicare aliam fidem, quam tradita fuit olim a sanctissimis Patribus, atque a clarissimis verisque Senatoribus, et a fideli populo servata? et addit alia, quæ si attente legantur, facile quivis perspiciet, jam tunc præsignisse Bloesium ea quæ pauculis post annis tulit fecitque Philocænopolis Belgicæ, ab istis novæ doctrinæ vel auctoribus vel fautoribus lamentabiliter afflictæ.

a Appendix Faculæ ad Philocænopolitanos;

108 Præter hæc quæ publica luce donata sunt, latuit in scriniis hactenus Blosii manuscripta Epistola, qua cognatam quamdam suam ex ovili Christi a lupis illis ovina pelle tectis seductam, et in Germaniæ fines, ut venenum hæreseos majore licentia ac libertate combiberet, e patria profugam, ad Ecclesiam plurimis fortissimisque argumentis retrahere conatur. Quæ quidem Epistola, quia nunc lucem inter cetera ejus opera aspicit, eam hic describere supervacaneum duxi.

Epistola de fide ad cognatam lapsam.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

*Brevia sed
nervosa hæc
ejus scripta.*

b
*Regina Hun-
gariæ ei No-
biles conver-
tendos com-
mendat.*

*Virum Prin-
cipem reducit
ad fidem et
pietatem.*

*Pro ejus li-
bertate inter-
cedit.*

duxi. Hæ fuerunt Blossii lucubrationes, quibus pro Ecclesia sancta Dei adversus hæreses fortissime depugnavit. Brevia illa fortassis et primo aspectu tenuia videri tela possint, si cum omni illa conferantur armatura fortium, quam postea Deus in Ecclesia sua suscitavit: sunt tamen omnino solida, vimque omnem, et quasi succum ac medullam habent eorum quæ fusi solent contra nostræ religionis disputari. Estque id ad Blossii laudem eximium, potuisse eum sub ipsum perniciosissimi schismatis exortum, tam dextre in omni fere questione, immanis illius belluæ jugulum configere.

109 Nec vero scriptis Blossianis, pro seductorum ad Ecclesiæ gremium reductione, vel Catholicorum confirmatione, inferiora sunt facta illius. Multa enim in vita sua egit pro reducendis ovibus ab ovili Ecclesiæ et a salute æterna seductis, et pro Catholicis stabiendis. Serenissima Hungariæ Regina *b* Maria, Caroli Cæsaris soror Provincias Belgias gubernabat. Ea cum probe nosset Blossii insignes ardores, quibus inflammabatur ob zelum Ecclesiæ Dei et a nonnullis deinde Episcopis didicisset, duabus illum manibus pollere, virtute videlicet et doctrina, ad retrahendum a perfidia novatores; illius prudentiæ et pietati credidit claros quosdam nobilitate viros, qui a majorum fide turpiter desciverant, ut domesticis Blossianæ vitæ exemplis, et quotidianis, dum in monasterio essent, dissertationibus impulsu, ad viam salutis, unde per devios errores abiverant, reducerentur. Inter hos unus ante alios eminent eximia nobilitate vir, cujus nomen consulto sileo. Fuerat ei a Regina Maria Lætiense cœnobium, quasi honorificus carcer, assignatum: in quo etiam salutem invenit: nam hominem Blossius menses plusculos apud se benigne habitum, acribus fervidisque ammonitionibus, et vero integerrimæ vitæ exemplis ita flexit ut non tantum hæresim ejuravit, sed insignem etiam Christianæ vitæ perfectionem assecutus sit; ut de eo Blossius ipse testatus est scripta ad Regiam epistola, quam hic Latine redditam inserere operæ pretium mihi visum est. Sic ergo scribit: Domina, ingens commiseratio, qua erga Dominum N. in monasterium nostrum Lætiense relegatum feror, has me M. T. scribere compulit. Virum deprehendo sane honestis moribus et indole, quæ sibi præscripta sunt serio observantem. Quod ad Catholicam fidem attinet, magis in ea nunc est confirmatus, quam si numquam ab ea descivisset; ut plane confidam, non facile deinceps, divina secundante gratia, futurum illi novi lapsus periculum. Admodum ille priorem noxam detestatur, non verbis luculentius, quam vita ac moribus: nam et quotidie Sacrificio reliquoque divino Officio assistit, et sentit de Sacramentis, Constitutionibus, Cærimoniis sanctæ Matris Ecclesiæ, omnino orthodoxe. Quare si eum T. M. pro singulari sua clementia pristina restitueret libertati, rem sane faceret numquam sibi, ut ego quidem existimo, pœnitendam. Fidentius de eo loquor, quod septem jam ipsos menses cum eo versatus, sincerum atque ab omni fictione alienum reperi; etsi aliqua se olim, in suis tegendis occultandisque erroribus, usum simulatione fateatur. Graviter ille quidem, nec diffidetur, lapsus est, quorundam malevolorum persuasionem deceptus: sed graves jam quoque penas dedit, præter infamiam carcerisque molestias, ad ipsas mortis angustias redactus. Numquam me quidem, vel verbo, interpellavit, pro se quidquam ut agerem scriberemve: vehementer tamen quandoque deieci tristitia tædioque animadverto. Est natura ad mœrorem proclivior: quare vereor ne qua illi, nisi tempestivum solatium levamenque calamitatis ei adferatur, desperatio surrepat. Id minimum ei ut T. M. indulgeat obtestor, ut ambitu monasterii egredi fas sit ad honestam animi relaxationem, vel ea lege ne nocte abesse T. M. injussu ei liceat. Id si misero erit con-

cessum, perspiciet saltem non id agi ut his immoriatur miseris, tantoque alacrius pia sua proposita urgebit, ac tuebitur. Ceterum Creatorem omnium precor, Domina, omnem T. M. felicitatem largiatur. Lætiis VII Augusti MDL.

T. M.
humillimus atque obedientissimus Capellanus
Ludovicus Blossius.

Hæc Blossius epistola felici suo captivo non libertatem tantum, sed et fortunas veteres atque honores impetravit. Qui suis deinde redditus, non pie tantum ex norma Blossiana vixit, sed et familiam universam religioso fere more composuit: cumque de Blossio sermo incideret, non dubitabat eum beatum ac cælestem virum appellare; sancte testatus, eum a se visum aliquando orationi vacantem toto vultu, solis instar, cælitus affuso lumine colloquentem.

*Blossius solis
instar visus
collocere.*

110 Affine crimen hæresis est magia. Diabolo incantatore in præceptis aguntur, et qui hæresi sunt afflati, et qui initiati magia. Ideo appendix erit, spectate nobilitatis vir (cujus etiam nomen, ut heredum illustrium honori consulatur, sponte silentio premimus) qui eo dementiae abreptus fuerat, ut magno pretio incantatum a præstigiatore annulum sibi compararet, quo tanquam Gygis fortunam possidere se crederet. Hoc annulo velut clandestino pacto alligatus dæmon, spectabili hominis forma sese in servitutem dedit, ad omnia promptus et expeditus. Sic ille quidem, cum hero servire videretur, heri animum mancipium sibi fecerat, et servilibus conscientie flagellis laceratum durissimam cogebat servire servitutem. Jam, Deo agente, familiaris ille genius, ob conscientie stimulos, minus minusque adlubescebat: jam via ad abrumpendum compedes quærebatur. Ecce vero consuetudo, quæ ei cum Blossio intercedebat, salutis viro fuit. Nam ubi Blossius more suo de Dei erga peccatores misericordia mellifluos sermones miscentem audivit, toto corde commotus, omnes ei conscientie captivæ laqueos, et pactam cum domestico dæmone fidem, plorans gemensque exposuit. Hic Blossius magnis viribus conitti, hic animum illi in spem certam erigere: hic, si vellet ipse conscientiam exomologeseos et Eucharistiæ Sacramentis expiare, obviam illi facilemque Dei misericordiam addicere. Quid multa! animum expurgat, diaboli vincula abrumpit, ad bonam frugem expedita vita, ad Sacramentorum frequentiam a mali genii transit consuetudine. Et dæmon quidem ab illa arce ejectus, denuo eam recuperare frustra laboravit. Nam cum in sui castris edito vallo nobilis ille, jam Dei famulus et diaboli hostis orationis intentus obambulare, adfuit hostilis ille servus, malus genius, nigerrimi hirci forma, et vehementi impetu herum quondam suum in plenam aquarum fossam deturbare conatus est. Sed frustra. Nam invocato per preces Deo (Blossii monitorum memor) vir jam solide pius spectrum a se abegit et deinceps ab omni mali genii infestatione liberam Deoque gratam vitam duxit.

*Quendam a
familiaritate
dæmonis effi-
caciter re-
vocat.*

*Is dæmonis
impetum pre-
cibus frangit.*

111 Neque satis Blossio fuit, caritatis suæ zelo, a vera fide alienos, aut seductos a dæmone complecti; sed eodem etiam ardore, quam libet pietatis promovendæ et Christianæ Reipublicæ juvandæ occasionem arripiebat. Eam ob causam ut in Belgium Societas Jesu reciperetur, allaboravit: eidem favit pro viribus, et impetitæ calumniis, paneque oppressam ejus innocentiam tutatus est, gravi scripta ad Viglium Zuihemum Præsidentem tunc Concilii secretioris epistola, quam hic placuit Gallico fideliter versam adscribere: ut qui hæc legent Societatis Jesu Patres, meminerint quid Blossio nostro debeant, quosque præcipue adjuutores olim habuerint: Nostri vero eosdem pergant Patres veluti strenuos contra hostes fidei commilitones propugnare, fovere, promovere Blossiana, id est, fidei et religiosa caritate: ceteri autem intelligant, quanta sit rectorum ac proborum ingeniorum semper consensus,

*Societatem
jesu fovet
Blossius.*

consensio, quando adhuc recentem pæneque infantem hanc Sodalitatem tam facile Ordinum antiquissimus defendendam sibi ornandamque suscepit, sola sibi virtute commendatam. Ita ergo se habet Epistola :

Blosii ad Zuzichemum pro ea epistola.

112 c Domine, cum nuperrime tecum pranderem in tuis ædibus, de hominibus Societatis Jesu mentio incidit, ut nosti, longo deinde ducta sermone. Cupiebam sane tecum seorsim de iis loqui, clariusque quid sentirem exponere; sed quia nullam id agendi idoneam opportunitatem nactus sum, mihi nunc ad te de tota ea re scribendum esse judicavi. Domine, magna mihi pridem cum M. Adriano Scholasticorum Societatis Jesu Lovanii Præposito, alisque ex eadem Societate, familiaritas intercedit. Unde eundem M. Adrianum verum Dei famulum et amicum judico. Illud vero liquido constat, eam Societatem, veluti postremum sacerorum hominum Ordinem, ad multorum salutem in Ecclesia divinitus his temporibus excitatam: licet plerique, non e vulgo solum, sed sacri quoque homines, atque adeo Religiosi, aut de eorum existimatione detrahant, aut parum sæne eorum causa velint. Magna quidem certe et illustra per eos in Hispania, Lusitania, Italia, Indiis, atque alibi terrarum patrantur a Deo. Perhonorifice de iis mecum egit Nuntius Apostolicus, cum Hallas eum salutatum venissem, magnique eos se facere ostendit,isque ut familiariter uterer hortatus est. Nec obscurus est fructus quem hactenus Lovanii ediderunt. Quod plenius testificari potest Cancellarius Doctor Ruardus, summa vir prudentia et religione et fide. Quidam tamen aut veri ignorantia, aut animi malevolentia, quod ab illis recte fit et salutariter, in diversum interpretantur. Sed consueverunt videlicet res istiusmodi esse principio ad multos invidiosæ: quod et S. Francisci ac S. Dominici familiæ legimus evenisse. Illud vero bonis ac prudentibus probari unice debet, quod non, ut ceteri, anno uno exacto, sed septimo demum aut octavo post, publice profitentur: quæ res, multa quæ timeri possent, avertit incommoda. Quod ad privilegia attinet, quibus eos Pontifex ornavit, sunt illa omnino isti vocationi necessaria. Quamquam vero ea ampliora sint illis, quæ antiquis Pontificum legibus, ceteris Ordinibus collata sunt; non sunt tamen aut publicæ Ecclesiæ quieti, aut rectæ disciplinæ contraria: sed potius, si res suis momentis recte expendatur, et virtuti, et animorum utilitati, et communi bono maxime consentanea. Bini jam Pontifices, sibi invicem in summam illam Dignitatem succedentes, hanc Societatem matura habita deliberatione confirmaverunt: Principes vero Christiani plerique benignissimum jam pridem in eos animum accepere. Quos sane viros ut dignitate ac judicio præstantes, ita cuncta consilio gerentes, qui tanta in re nihil vidisse existimet, næ eum ego a recta ratione lapsum judicem. Utinam ut in ceteris orbis Christiani Provinciis, ita in nostro quoque Belgio aliqua eorum Collegia instituantur! id vero et ad Dei cultum propagandum, et ad animarum salutem fulciendam confiderem vim habiturum esse longe maximam. Sed vereor ut ne hoc Dei immortalis munere necdum digni simus. Domine, si res ita ferret, ut eorum apud Cæsarem, aut Reginam, aut certe in Concilio causa ageretur, rem tu quidem, uti ego existimo, Deo gratam facies, si quam minime eis adversabere. Non debet, qui rectam animi conscientiam curat, acrius sese hujusmodi conatibus opponere; ne pugnet cum Deo, pro quo se pugnare arbitretur. Non sunt divina consilia humanis rationibus metienda, quæ omnem exceedunt rationem. Hæc te cupio, Domine, prono benignoque animo accipere, quæ unius veritatis, divinique honoris studio impulsus scripsi; precorque Deum Opt. Max. diu te incolumem tueatur. Vale. Bruxellis.

Optat Collegia Societatis in Belgio institui.

Tuus humilis servus
Ludovicus Blosius Abbas Lætiensis.

a Guillelmi Lindani, primi Buræmundensium, ac deinde Gandavensium Episcopi, elogium et scriptorum catalogum reperies in Andrea Valerii Bibliotheca Belgica.
b Ludovici Hungariæ Regis vidua, ab anno m dxxx ad m d lvi, Belgicas provincias administravit.
c Hanc epistolam inter monumenta Collegii nostri Lovaniensis reperiam, Latine olim verti, et Lætiensibus communicavi.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.

CAPUT XXVII.

Ægritudo postrema.

Cum jam omnia in misero nostro Belgio ad tumulus turbasque spectarent, quæ mox in magnam rei Catholicæ ac publici boni perniciem erupere; tempus adventabat, quo famulum suum fidelem, et in assidua mortis meditatione ac cælestibus desideriis viventem, bonus Dominus mercede donare, et in gaudium suum introducere decreverat. Quod Blosium minime latuisse, non leve argumentum præbuit ipse, cum se suaque omnia ita comparavit, quasi mox iter universæ carnis ingressurus videretur. Fida relatione constat, paulo antequam e vivis excederet, considerantem attentius ingentem animarum stragem, quas recens exorta hæresis pestifera lue inficeret, ac in orcum deturbaret; et insurgentes undique lupos falsæ doctrinæ magistros, Ecclesiæ ovili excidium minitantes; altiorem quodam mentis obtutu prævidisse, longie gravioribus Belgio a ferina hæreticorum rabie impendere calamitates: qua cogitatione tam alte cordi suo doloris vulnus sensit infligi, tantoque affectu caritatis internæ ac commiserationis viscera commoveri; ut tæderet eum jam vitæ longioris, et summis precibus a Deo exposceret animam suam tolli, et cum B. Paulo corpore dissolveret esse cum Christo. Cumque eidem petitioni insisteret acrius; et impensiore studio, ab æterni Numinis clementia hominum misere pereuntium salutem efflagitaret; postulata obtinuit: nempe ut quas acie mentis futuras præsen-serat miserias, eas, vita functus, mortalibus oculis non conspiceret. Itaque prorsus evenit: nam illo ipso ineunte anno millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, qui Iconoclastarum furore infamis fuit, totque Belgii calamitatibus dedit initium, Blosius e vita migravit; ne pios illos oculos ardentis patriæ atque ecclesiarum crematarum fumus inficeret.

Videlur Blosius mortem suam præcisisse aut prævisisse.

Orat Deum ut mori possit. Philip. 1.

114 Porro morbi, ex quo secuta beata mors, hæc fuit origo. Sub medium circiter anni superioris, ad Synodum Cameracensis Provinciæ evocatus ab Illustrissimo Domino Maximiliano a Bergis, una cum aliis Ecclesiæ Praelatis Blosius adfuit. A Synodo ad monasterium redux, non longo post tempore dum obambulando operarios lustrat, qui fabrilem machinam cuidam ædificio adornabant, forte in tignum quoddam, transversim humi jacens, tibiam impulit, et levi satis vulnere sauciavit. Ex modico vulnere lenta febris exarsit, quæ tres ipsos menses clam Blosium depasta, cubiculo inclusit, lectoque affixit. Mæstus ob Blosii viri amicissimi ægritudinem et æger animi D. Joannes Lentailler celebris ille Aquieinctinorum Abbas, familiarem sibi Medicum, ab experientia clarissimum, submisit. Nec remedia medicinæ aspernabatur æger, sed artem opemque omnem vis morbi maligna superavit. Interim in patientia et spe, in exultatione et tremore, venientem Dominum servus vigilans præstolabatur.

Ex lasa tibiam, febris laborat.

CAPUT XXVIII.

Mors ac Sepultura.

Quartum jam mensem pertinax eum carpebat ægritudo, cum Kalend. Januar. anni m d l xvi sentiens tempus resolutionis suæ instare, sacra Unctione ad ultimam luctam rite armari ultro, nemine admonente, postulavit, et filios omnes ad moribundi Patris ultima verba convocari. Tum sancto oleo, Christiano more, perunctus, simulque incredibili voluptate animi delibutus,

Sacra unctione munitur.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.
Lib. 2. c. 2.

Recitat protestationem hominis morituri.

Ejus postrema adsuoratio.

Petit a suis veniam.

Eos ad religiose vivendum hortatur.

Matth. 16. 26.
Marci. 8. 36.

Desiderat mori.

butus, suis, qui ægri lectulum (vere corona ejus et gaudium in Domino) cinxerant, morituri Patris benedictionem humidis oculis tristicique vultu implorantibus, celebrem illam ex Euchiridio parvulorum a se edito morituri hominis protestationem, quam longo usu memoria mandaverat, clare, devote, suaviterque pronuntiavit. Post hæc cygnea voce venerabilis et amabilis Pater filios extremis, et fiducia erga Deum et amore erga filios a se educatos plenissimis verbis ita allocutus est, ut hoc Patris filiorum amantissimi testamentum, et ultimæ sanctissimæque voluntatis tabulas semper in manibus, semper in corde habere debeant filii Lætienses. Hanc postremam ejus orationem Latine quidam Lætiensis Religiosus ex Gallico, verbum verbo reddendo, candide ita transtulit :

116 Carissimi Fratres mei et amici, tam juniores quam seniores, audivistis Protestationem jamjam a me pronuntiatam, quam iterum hic coram Deo et vobis renovo et confirmo. Dei voluntate factum est, sicut nostis, ut diu satis vitam duceremus; et probe novi, vix pro humana fragilitate fieri potuisse, quin sinistri quidpiam subinde inter nos tanto temporis spatio intervenerit, quod aliquam mutua offensionis dederit occasionem. Quare sicut jam ante vos obsecravi sic etiam nunc quanto possum affectu obsecro, ut velitis mihi condonare, quidquid forte unquam dixi aut feci, quo vel injuriam aliquam, vel molestiam, seu majoribus seu minoribus vestrum intuli. Ego vicissim si quis ex vobis quocumque modo in me peccavit, libentissime et ex sincero corde penitus condono. Et quamquam Dei sit potius quam meum peccata condonare; nihilominus tamen, quantum in me est, simul cum Deo, omnia vobis ex animo condono. Ceterum rectam vivendi viam constanter, obsecro, tenete, et vocationis vestræ memores estote.

Puram Dei gloriam in omnibus ubique quaerite, sancto Religionis zelo ferventes. Non vos detineant voluptates hujus sæculi. Videtis quo jam loco constitutus sim : non est quod aliud vobis persuadeatis; huc omnibus aliquando veniendum est. Valentissimi quique vestrum ac robustissimi easdem suo tempore angustias, quas ego nunc patior, sustinere debebunt. Quid tunc, quaeso, prodesset vobis, si, ut sacra Scriptura in Evangelio nos admonet, universum mundum lucrati fuissetis, animæ vero vestræ detrimentum fecissetis? Contra autem, si vitam ex virtute duxeritis, si Deum quaesieritis, magnæ vobis erit consolationi in extremo illo discrimine constitutis. Decretum mortis est inevitabile. Serius aut citius, sive ad salutem, sive, quod absit, ad damnationem nostram, moriendum est : ex hoc mundo, qui cito transit et perit, moriendum est. Serio igitur perpendite, et curate, ut quotidie vos ad mortem salutarem præparetis, quæ felicem vobis in vitam æternam introitum indubitanter aperiat. Ad me quod attinet, malo, si ita Deo visum est, hac ipsa hora hinc discedere, quam hic diutius commorari, vel eo maxime, quod mundus jam totus in maligno positus sit, et pejora, quantum prævideo, nobis minetur. Quando igitur me Deus hinc evocaverit, estote, quaeso, Fratres mei, quieti ac tractabiles, non autem turbulenti et cervicosi, non dissoluti, et disciplinæ frehnum excutientes. Ambulate suaviter in sancta humilitate et obedientia; vitæ tenorem, prout cœpistis, honeste prosequentes, et divinum Officium religiose peragentes. Si enim secus faceritis, Deus offenderetur, boni quique scandalizarentur, vobis etiam inureretur infamiæ nota. Sint vobis in exemplum aliæ congregationes Religiosæ. Quæ enim recte sunt institutæ, probe ac prudenter post sui Prælati obitum segerunt, donec Deus de alio providerit. Scitis quam bona hæcenus semper fuerit vestri apud omnes nominis existimatio. Date operam, ne bonum hoc nomen, post mortem meam, perdati et deleati. Non quod hujus tantum bonæ existima-

tionis gratia vobis in bono sit perseverandum; sed quia dum bonus de vobis odor spargitur, cedit hoc in honorem Dei et sanctæ Religionis. Ante omnia date operam, ut in pacis et mutui amoris vinculo simul conversemini, non mordentes invicem aut pungentes, sed omnem vitantes rancorem, invidiam et contentionem. Caritatem inter vos puram habete, non fictam, aut fucatam, nec duplicis animi : caritatem, inquam, quæ profundas in corde egerit radices, non quæ ore solum promatur et lingua. Quando autem de alio vobis Prælati Deus providerit, illi in omnibus, quæ rationi consentanea sunt, obedientes estote. Denique satagite vitam vestram sic instituere, ut orationes vestræ mihi auxilio esse possint; maxime ut in recta fide, usque ad extremum vitæ spiritum, firmus et stabilis perseverem. Interea spe bona confido, me vos omnes apud Deum in paradisi gaudiis visurum. Ceterum vos omnes Deo commendo. Orate pro me, et ite in pace.

117 Hæc erant optimi Simeonis verba, quibus et ipse nunc dimitti a Deo rogatus; et gloriam plebis suæ, id est, posterorum Lætiensium salutem, tam ipsis quam ipsorum bono Deo ac Domino ex intimo corde commendabat. Cumque ita viscera pietatis et misericordiæ ad solandum filios, ob mortem suavisissimi Parentis, quem animam agere viderent, mœstissimos, effudisset; illi, ipso volente, ad preces pro felici ejus decessu fundendas digressi sunt. Hinc optatissimam sibi nactus Blossius solitudinem, qua se ad bene beateque ex hac vita migrandum compararet, solus cum solo Deo, ad quem toto corde anhelabat, magna animi voluptate agere cœpit, et propinquis paradisi deliciis veluti præcludere. Tandemque post plurimos agones, ardens æstuansque cælestis patriæ desiderii, cum omnibus Ecclesiæ sacramentis rite jam esset communitus, vir per omnia religione et vitæ sanctimonia singularis plenus bonorum operum, plenus humilis et magnanimæ in Deum fiducia, plenus multorum meritorum, exactis in religiosa disciplina annis fere XLV in Prælatura amplius xxxv ex hoc exilio in divinos amplexus (ut sperare jubet constans sanctitatis opinio) evolavit die septima Januarii, annos natus LIX maximo summis æque ac infimis sui relicto desiderio. Fuit ea sane luctuosa Lætiensibus filiis dies, qua Parente optimo orbatissimo dulcissimum spiritus solatium et fortissimum robur amisere. Vivit tamen et vivet apud posteros suavissima memoria sanctissimæ restorationis, quam Blossius plantavit et rigavit : quæ, Deo incrementum dante, ita ipso vivente excrevit ut vidimus, et nunc apud posteros Statutorum Patris sui observantissimos ante oculos omnium viret per xc et amplius annorum observationem. Fuit Blossius, dum vixit, statura mediocri, facie oblonga, utcumque macilenta, colore pallido subfusco, oculis grandiusculis, cælum ac Deum spirantibus, naso aliquantulum aquilino, barba rariore, et canis aspersa, toto vultu ad pietatem modestiamque composito.

118 Mortuo Blossio justis funebribus parentatum est ea pietatis pompa, quæ virum natalibus clarum, sed virtutum nobilitate clariorem, et jam publicam sanctitatis famam adeptum decebat. Officium, exequiarum die, peregit Reverendissimus D. Martinus Cuperus ex Abbate Crispiniensi Chalcedonensis Episcopus, et Cameracensis Suffraganeus, qui, ut vivum Blossium semper amantissime coluit, ita lubentissime supremum mortuo honorem impendit. Pignus sacrarum Blossiani corporis exuviarum humi depositum tunc fuit, ad Chori Lætiensis ingressum, ante portam quam vocant Anream, sub exiguo marmoreo laterculo, hac brevissima Epigraphe ac forma :

Caritatem et alias virtutes inculcat.

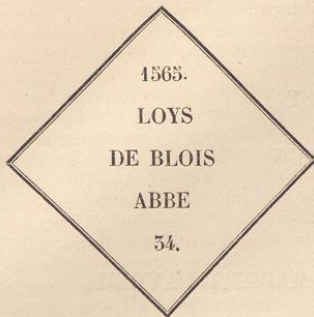
Preces eorum implorat.

Moritur 7 Januarii 1566.

Ejus forma.

Exequiar.

Sepultura.

Epitaphium.

Sed ne quis erret, dum legit annum millesimum quingentesimum sexagesimum quintum, advertere debet, isthic anni numerum ex styli veteris supputatione positum esse : nondum enim novus ille erat in Belgium introductus : stylo autem veteri (qui annum a festo Paschatis inchoabat) Januarius mensis, cujus septimo die Blossius ex hac vita decessit, ad annum MDLXV. pertinebat.

119 Sepulchro Blossii R. D. Petrus Philicinus Binchiensis Decanus Epitaphia, quæ sequuntur, adscripsit :

Duo metricæ epitaphia.

Siste gradum, quisquis transis hac, siste viator;

Atque lege, quod legisse non parum juvet.

Cui nec nostra tulit, prisca nec temporis ætas,

Futura similem nec videbunt sæcula;

Blossius hac Præsul sub muta clauditur urna,

Vir unus omni superior præconio.

Nam nemo illius doctam memoret pietatem,

Piamque doctrinam, omne vincentem jubar;

Quæ nec nunc cessat totum fulgere per orbem,

Et porro ad ultimum usque fulgebit diem.

Abbatum decus, et Mysterarum fulva corona

Vivens fuit, flos et choragus virginum :

Labe carens omni, speculum, rarusque lapillus,

Idea Religionis, in qua splenduit :

1. Cor. 9. 22.

Prolixus studiosorum patronus et altor,

Pronusque, tantum-non profusus pauperum,

Perfugium miseris, portus, solamen, et idem

Est factus omnia omnibus cum Apostolo.

Quid, quod vulgatis etiam libris docet omnes,

Atque monumentis vel cedro dignissimis?

Proin Charites illum merito sacræque Camœnæ

Deflent, et Orbis pars triplex mœsta ingemit.

Sed valeant lacrymæ, et planctus lamenta facessant:

Modus querelis adhibeatur tristibus :

Orandum potius, cineri requiem ut Dominus det,

Et remigret in cælum, unde venit spiritus;

Usque Deo laudes æternas ut moduletur

Inter choros lætus beatos Cælitum.

ALIUD.

Blossius, heu! cecidit, tumbaque reconditur ista,
Blossius, augustus Religionis honos.

Ejus ossa ab Archiepiscopo Cameracen, marmoreum in tumultu solemniter translata.

120 Humili illo, quem diximus, loco venerandum Blossii corpus, ad annum MDCXXXI quievit. Tum vero Lætienses ejus filii medio choro elegans ei e vario marmore sepulchrum erexere, quo ab Illustrissimo D. Francisco vander Burch Archiepiscopo Cameracensi e priori tumulo ossa illius translata sunt decimaquinta Junii, quæ tunc erat Dominica sanctissimæ Trinitatis. Sepulchro hæc Epigraphe capitalibus (ut vocant) litteris inscripta legitur :

D. O. M.

R. D. LVDOVICO BLOSIO

HVIVS MONASTERII ABBATI XXXIV.

NOBILI BLESENSIVM SANGVINE

RELIGIOSA VITA

ASCETICIS LIBRIS

MONASTICÆ DISCIPL. RESTAVRATIONE

DOMI FORISQ.

CLARISSIMO

CVM ANNIS A MORTE LXV.

SVB VICINO SEPVLCHRI SVI LAPILLO

IACVISSET

ANTONIVS ABBAS XXXVII.

MONACHIQ. LÆTIENSES

DVLCISSIMO PATRI SVO

TRANSLATIS HVC

VENERANDIS EIVS OSSIBVS

AC

HONORIFICENTIVS RECONDITIS

PLÆ GRATITVDINIS

ET

VENERATIONIS

ERGO

ÆVITERNÆ POSTERORVM MEMORLÆ

HOC MONIMENTVM

ANNO SALVTIS M. DC. XXXI.

POSVERVNT.

REXIT ANNIS XXXV.

VIXIT LIX.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTINO.Novi tumuli
epigraphæ.

AUCTORE
MONACHO
BENEDICTO.
*Descriptio
novi sepul-
chri.*
Eccli. 47. 16.

121 Eminet novum hoc sepulchrum (septem pedes scutulis incisa ostentat, ex Ecclesiastico sumpta longum, latum quatuor) duobus a terra pedibus : Bloсии elegia : hæcque ad quatuor latera quatuor ex albo marmore

IMPLETVS EST

QVASI FLVMEN

SAPIENTIA.

DE OMNI CORDE

HABEBIT LAVDEM

Eccli. 47. 10.

SVO LAVDAVIT

ET INTER BENEDICTOS

Eccli. 24. 4.

DOMINVM.

BENEDICETVR.

IN VITA

Eccli. 50. 1.

SVA SVFFVLST

DOMVM.

122 Hoc erectum Bloсии honori ad posteritatem propagando monumentum. Etsi nullum ille sui illustrius relinquere monumentum potuit, quam piissime elucubratis commentationes, optimamque restitutam cœnobio disciplinam. Cujus conservandæ zelum, veluti amplissimam hereditatem, duobus discipulis suis, qui successive id monasterium administrarunt, visus est reliquisse. Prior fuit Quirinus Douillet Athenensis, qui eodem quo Blosius mortuus est anno gubernacula suscepit, xxviii Octobris, solemnî ritu, S. Martini festo, inauguratus, ac deinde xxvi Aprilis, anno Chirsti MDLXXVIII, ætatis suæ LV, e vivis excessit, magno sui relicto desiderio. Vir erat namque mansuetus ac comis erga omnes; sed qui columbinos mores insigni prudentia temperaret.

*Bloсии succes-
sores: 1. Qui-
rinus Douil-
let.*

2. *Nicolaus
le Francq.*

123 Excepit hunc Nicolaus le Francq Montibus Hannoniæ natus, et ipse e Bloсии institutione ad disciplina; ad gerendum feliciter munus anno MDLXXVIII, S. Andreae Feriis consecratus. Merito hujus quoque vita ad Dei gloriam et posterorum exemplum tradi litteris posset, si Lætiensium id sineret modestia: ita eximiis religiosæ mortificationis ceterarumque virtutum exemplis eluxit. Migravit e vita xxii Junii MDX, annos natus duos et septuaginta.

3. *Antonius de
Winghe.*

124 Hos secutus, qui etiamnum ei Monasterio præest Antonius de Winghe; Lovanii natus anno MDLXII, xvi Julii, et Lætiis monasticen professus ultimo Aprilis MDXI. Præfecturam capessivit ii Septemb. mense tertio a morte decessoris, eodem anno MDX. a

a Obiit magna sanctitatis opinione anno MDCXXXVII, xxxi Augusti, Montibus Hannonia, in templo Societatis Jesu sepultus. Cui mense Decembri ejusdem anni subrogatus Thomas Luytens Abbas Lætiensium xxxviii. 4. *Thomas Luytens.*

EPILOGVS.

Hæc habui, Reverendi in Christo Patres ac Domini, pauca de multis Ludovici Bloсии virtutibus, quæ compendio et veluti delibando perscriberem. In paucis illis, quasi Timantes in picturæ tabellis, multo plura, quam scripsi, Bloсии gestorum æque ac scriptorum amatoribus colligenda atque intelligenda reliqui. Pauca illa ut æqui bonique consulatis, vos rogo; ut vero iisdem ad animarum vestrarum æternum bonum utamini ac fruamini, Deum Optimum Maximum simplex oro. Plura sane de Bloсии vita ac virtutibus, ex singulari meo erga tam illustrem Ordinis nostri virum amore, scribi a me debuissent; nisi partim injuria temporum, partim majorum incuria, partim, et vel maxime, Lætiensium modestia prohibuisset. Nihilominus hæc mea etiam tam brevi scriptione id me assecuturum speravi, ut, qui hæc ipsa pauca de tanti viri moribus et conversatione cognoverint, plura in dies ac majora ex piorum Bloсии Operum de novo illustratorum lectione, frugum justitiæ suæ incrementa percipiant: ac religiosa inprimis Lætiensium Congregatio, Blossianæ pietatis heres; cui meum hunc qualemcumque vitæ scribendæ laborem, gratum simul et utilem esse percipio. Valet, et pro me orate; ac Deum, in Bloсии suo laudate.

VIII JANUARIJ.